

”Her bliver Peru bragt til live”

**En undersøgelse af kollektiv identitet i distriktet Villa El Salvador;
et samlingssted for migranter i hovedstaden Lima**

Kandidatafhandling
Sofie Pedersen

Marts 2013
Copenhagen Business School

Sofie Pedersen

Vejleder: Rosalba Cazon Lopez
Department of International Business Communication (IBC)

Cand.ling.merc.
Erhvervssprog og International Erhvervskommunikation
Spansk og Amerikanske Studier

Marts 2013

Copenhagen Business School

Antal sider: 75
Typeenheder: 181.335
Antal omregnet normalsider: 79,7

Citat på forsiden frit oversat fra interview 16 (se bilag 6)

Resumen

“Aquí está el Perú en vivo”

Un estudio de identidad colectiva en el barrio Villa El Salvador, un distrito en Lima

Esta tesis investiga cómo identidades colectivas se construyen en un contexto de migración en un barrio, o pueblo joven, en Lima Perú, llamado Villa El Salvador.

La migración en Perú del campo a la ciudad ha llevado consigo un inmenso grado de urbanización. Villa El Salvador es producto de esa urbanización y el distrito empezó como una invasión en el desierto en el año 1971. Los habitantes de Villa El Salvador vienen de distintas provincias del país. Es un distrito pobre con mucha delincuencia y tiene una tasa alta de desempleo.

La tesis explora el tema desde un ángulo del constructivismo social, y usa las teorías de los sociólogos Richard Jenkins y Manuel Castells sobre identidades colectivas. Según Jenkins las identidades colectivas son procesos que se construyen cuando la gente tiene algo en común. En este proceso la gente determina símbolos que definen la identidad. Para Castells la identidad colectiva en un contexto de urbanización demanda movilización social. La tesis usa las teorías antropológicas de Liisa Malkki y Jack David Eller para dar luz al significado de territorio e identidad y etnicidad. La etnicidad es de relevancia puesto que el estudio de caso está en el contexto de Perú donde vive gente de diferentes grupos étnicos.

Los hallazgos de la tesis se basan en las entrevistas realizadas durante 3 semanas de trabajo de campo en el susodicho barrio en noviembre de 2012. En total se trata de 21 entrevistas cualitativas con ciudadanos de diferente sexo, edad y origen. Conoceremos a las personas entrevistadas como informantes.

La primera parte del análisis trata del papel que las características culturales juegan en Villa El Salvador. La lengua castellana frente a la lengua *quechua* no actúa como un factor determinante en las inclusiones o exclusiones sociales. Para una minoría de informantes un cambio radical en la religión determina una comunidad nueva. Muchos ciudadanos mantienen las costumbres de sus provincias, como las fiestas patronales. Estas fiestas son símbolos de la provincia de origen a la que pertenecen y aunque cada año Villa El Salvador celebra su aniversario, esta tradición no es popular entre los informantes. Por esto las características culturales crean diferentes identidades colectivas en Villa El Salvador.

En la segunda parte del análisis se investiga la conciencia étnica en el barrio. Los informantes no están de acuerdo de “qué es ser *indígena*”. En cambio ser *limeño* o *serrano* indicaba importancia y emoción. Por eso, conciencia étnica crea diferentes grupos de identidades colectivas en Villa El Salvador, que cruzan las fronteras basadas en origen provinciano.

Finalmente el análisis demuestra que es posible identificar una identidad colectiva basada en la convivencia en Villa El Salvador. El análisis indica la existencia de símbolos que pueden crear unidad. La Municipalidad de Villa El Salvador da importancia a la participación y solidaridad en su discurso. Al mismo tiempo los vecinos han creado un discurso en el que la gente del barrio es gente buena que sigue y sale adelante. Además de esto los vecinos tienen los mismos valores, como por ejemplo tener una casa.

La mayoría de los informantes prefieren quedarse en Villa El Salvador y no regresar a su provincia de origen para vivir, y eso demuestra que el territorio ha creado un nuevo hogar o sitio de pertinencia para la gente.

La tesis ilumina la historia del distrito acentuada por su movilización social, visitas de personalidades internacionales, premios y la presencia del terrorismo debido a que Sendero Luminoso, el cual es un grupo terrorista, quiso hacer su entrada a Lima desde Villa El Salvador. A pesar de diferentes narraciones, existe la concepción de que en Villa El Salvador es distinto. La historia la cual es un símbolo para algunos de los informantes desarrolla una identidad colectiva. También existe la idea que el pueblo de Villa El Salvador es un pueblo unido, y además algunos de los vecinos crean “un otro” hacia la gente de otros distritos.

Aunque muchos factores pueden argumentar que existe el sentido de una identidad colectiva en Villa El Salvador, también hay ejemplos que argumentan lo contrario. Algunos informantes dicen que existe desigualdad en el barrio, que la gente es egoísta y que no tiene interés en el desarrollo del mismo. Además algunos comentan que existe discriminación entre los vecinos.

A partir del análisis la tesis concluye que no sólo son las características culturales las que crean unión entre la gente, también lo es la migración, aunque esta no sea desde el mismo lugar de origen, y lo que lleva consigo puede ser un símbolo fuerte en el proceso de la construcción de identidades colectivas.

Indholdsfortegnelse

Kap. 1 Indledning	3
1.1 Problemfelt	3
1.2 Afgrænsning	4
1.3 Problemformulering	4
1.4 Relevans	5
Kap. 2 Teori	7
2.1 Identitetskonstruktion	7
2.1.1 Identitet	7
2.1.2 Kollektive identiteter	8
2.1.3 Rum og tid	9
2.2 Etnicitet	10
2.2.1 Etnicitet og etniske grupper	11
2.2.2 Grænser	13
2.3 Identitet og etniske grupper i samfundet	13
2.4 Kollektive identiteter i Latinamerika	14
2.5 Teoretisk sammenfatning	16
Kap. 3 Metode	17
3.1 Videnskabsteoretisk tilgang	17
3.1.1 Tilgangens konsekvenser for afhandlingen	19
3.2 Primær empiri	19
3.2.1 Casestudie	20
3.2.2 Feltarbejde	21
3.2.3 Kvalitative interviews	23
3.2.3.1 Udvalgelse af informanter	25
3.2.3.2 Behandling af interviews	26
3.2.3.3 Etik og begrænsninger	26
3.3 Sekundær empiri	27
3.4 Reliabilitet, validitet og kvalitet	28
3.5 Begrænsninger og udfordringer i forhold til analysen	29
Kap. 4 Villa El Salvador	31
4.1 Introduktion til Villa El Salvador	31
4.1.1 Sendero Luminoso i Villa El Salvador	33
4.1.2 María Elena Moyano	34
4.1.3 Villa El Salvador anno 2013	34

Kap. 5 Analyse	36
5.1 Kulturelle karakteristikas betydning	36
5.1.1 Sprog	36
5.1.2 Religion	39
5.1.3 Traditioner og skikke	41
5.1.4 Delkonklusion	47
5.2 Etniske grupper i Villa El Salvador	48
5.2.1 Etnicitet i Peru	48
5.2.2 Klassificeringer	49
5.2.2.1 <i>Limeño</i>	49
5.2.2.2 <i>Indígena</i>	50
5.2.2.3 <i>Serrano</i>	53
5.2.3 Delkonklusion	54
5.3 Et overordnet fællesskab om det at bo i Villa El Salvador?	55
5.3.1 Hvad har beboerne tilfælles?	55
5.3.2 Territorium	59
5.3.3 Historiens betydning	61
5.3.4 Villa El Salvador som <i>un pueblo unido</i> ?	63
5.3.5 Os og dem	65
5.3.5.1 Villa El Salvadors beboere, deres vilkår og stedet Villa El Salvador overfor andre distrikter	65
5.3.5.2 Staten og <i>municipalidad</i>	66
5.3.6 Modsigelser og sprækker i Villa El Salvadors kollektive identitet	67
5.3.6.1 Splittelse blandt beboerne	68
5.3.7.2 Diskrimination	69
5.3.7 Delkonklusion	70
 Kap. 6 Konklusion	 72
 Litteraturliste	 74
 Bilag 1: Ordliste	 78
Bilag 2: Kort over Peru	80
Bilag 3: Interviewguide	81
Bilag 4: Strategisk udvælgelse	84
Bilag 5: Kort over informanterne i Villa El Salvador	85
Bilag 6: Sammenfatninger af interview 1-21	87
Bilag 7: Forekomst af ord og emner	140

Cd-rom: Interview 1-21

Kapitel 1

Indledning

1.1 Problemfelt

Latinamerika og Caribien er verdens mest urbaniserede region, og næsten 80 % af regionens befolkning bor i byen. Urbaniseringen har sat sine spor, idet den urbane ekspansion har overskredet mange byers administrative kapacitet. Resultatet er store urbane territorier, ofte under navnet på et hovedstadsområde, som består af flere kommuner (UN-Habitat, 2012: 17). Perus hovedstad Lima er en af Latinamerikas såkaldte '*mega-cities*', hvis befolkning nærmer sig de 10 millioner (ibid.: 26).

En stor del af Limas befolkning er tilflyttere fra Perus provinser. Ifølge Perus Instituto Nacional de Estadística e Informática, INEI, var 75,9 % af Perus befolkning urbaniseret i 2007 (2007a), og fra 1940-2007 er befolkningen i *la sierra*, Perus andesregioner, faldet fra 65 % til 32 % (2007b). Peruvianerne er flyttet til Lima pga. manglende muligheder for at dyrke deres land og håbet om en bedre fremtid. Men de jobmuligheder, industrialisering har skabt, har ikke kunnet følge med det store antal af migranter, der kommer og søger job (Richman et al., 1987: 841-842). Urbaniseringen af Lima karakteriseres af problemer med at integrere en hurtigt voksende migreret befolkning i en hovedstad og en hel nation med en svag økonomisk struktur. Det store antal uplanlagte boliger i byens periferi samt en vækst i beskæftigelsen i den uformelle sektor er en stor udfordring for hovedstaden. Skønt mange af Limas nybyggede kvarterer med tiden er blevet til forbedrede konsoliderede huse, er store bosættelser stadig delvist lovlige eller ulovlige bebyggelser. Generelt har de fattige udfyldt de fysiske huller i det urbane miljø, som er usikre og usle (Peters, 2009: 57-58). Af den urbane befolkning boede ca. 35 % i slum¹ i Peru i 2005 (UN-Habitat, 2012: 64).

At folk flytter sig, er i og for sig gammelt nyt, og der har altid eksisteret nomadefolk. Med verdens opdeling i adskilte nationer er synet på menneskemængders bevægelser imidlertid blevet udfordret. Af forskellige årsager krydser mennesker landegrænser og bliver immigranter i et nyt land, eller de kan migrere fra et sted til et andet indenfor et lands grænser. Migration ses både som et problem, en trussel og en styrke, og den spiller en rolle i forhold til økonomi, udvikling, kultur, politik m.m. internt i lande samt lande imellem.

I den akademiske verden er der i den samfundsvidenskabelige diskussion opstået en interesse for de sociale og psykologiske processer blandt flygtninge og migranter. Nationalismeteorier, der hævder, at et menneske

¹ En slum-husholdning defineres af FN som en, der ikke har en eller flere af følgende betingelser opfyldt: 1. Permanent hus, der beskytter mod ugunstige vejrforhold. 2. Huset er stort nok, og ikke mere end tre mennesker deler soveværelse. 3. Let adgang til drikkevand til en rimelig pris. 4. Adgang til egnede sanitetsforhold. 5. Sikkerhed mod tvungne udsættelser (UN-Habitat, 2012: 64).

er bundet til et land med dets sprog, kultur, historie osv., er blevet udfordret. Antropologer beskæftiger sig med betydningen af kultur og identitet i forhold til mennesker, der flytter sig fra et territorium til et andet. Hvorvidt mennesker danner nye identiteter i forbindelse med migration, både individuelt og kollektivt, er blevet genstandsfelt for analyse.

I Latinamerika har der været fokus på, hvordan oprindelige folk påvirkes af urbaniseringsprocessen, og bl.a. FN har udtrykt bekymring for de konsekvenser, urbaniseringen har for oprindelige folk.

1.2 Afgrænsning

Distriktet Villa El Salvador i Lima er et produkt af urbaniseringen og migrationen fra land til by i Peru. Bydelen består af folk fra hele Peru, og beboerne kommer fra forskellige klimatiske omgivelser med forskellige livsstile, sprog, traditioner osv.

Villa El Salvador, VES, er udgangspunktet i dette speciale og fungerer som en case til at undersøge, hvorvidt migration påvirker de processer, der skaber kollektiv identitet. Specialet tager udgangspunkt i identitetsbegrebet som en proces, og casen vil dermed være kendetegnet af at knytte sig til det tidsrum, hvori jeg udfører undersøgelsen. Da jeg er interesseret i alle bydelens beboere, vil jeg både beskæftige mig med kollektiv identitet blandt dem, der er migreret til VES, og dem, der er født der, for at få et nuanceret billede af, hvordan processen, der skaber kollektiv identitet, agerer.

1.3 Problemformulering

Med udgangspunkt i problemfeltet og afgrænsningen lyder afhandlingens problemformulering:

Hvordan konstrueres kollektiv identitet blandt indbyggerne i slumområdet Villa El Salvador i Lima?

For at besvare denne opstilles følgende tre arbejdsspørgsmål:

- 1) Hvilken rolle spiller indbyggernes forskellige provinsielle ophav og dertil forbundne kulturelle skikke i forhold til dannelsen af kollektiv identitet?*
- 2) Hvordan påvirker Perus etniske sammensætning dannelsen af kollektiv identitet i Villa El Salvador?*
- 3) Hvilke faktorer udformer en kollektiv identitet med udgangspunkt i at bo i Villa El Salvador?*

Spørgsmål 1 er inddraget, fordi casen tager udgangspunkt i Peru, hvor migrationen er foregået fra land til by, og Perus provinser har specielle skikke og traditioner. Spørgsmål 2 er inddraget for at klarlægge, hvad etnicitet betyder i forhold til kollektiv identitet i VES. Spørgsmål 3 tager beboernes åbenlyse lighed under lup og undersøger, om andre faktorer end det, at de bor det samme sted, har en betydning for kollektiv identitet.

Problemformuleringen og de tre arbejdsspørgsmål inddrager begreberne 'kollektiv identitet' og 'etnicitet', som jeg i det følgende **kapitel 2** vil præsentere og diskutere teorier om samt indsætte i et latinamerikansk perspektiv. I **kapitel 3** vil jeg redegøre for de metodiske overvejelser i specialet og præsentere min empiri og fremgangsmåde i forhold til indsamlingen af denne og resten af specialet. I **kapitel 4** præsenteres Villa El Salvador kort for at forstå den kontekst, casen er en del af. Hvert arbejdsspørgsmål vil blive behandlet særskilt i **kapitel 5**, som indeholder analysen: Afsnit 5.1 behandler spørgsmål 1, afsnit 5.2 behandler spørgsmål 2, og afsnit 5.3 behandler spørgsmål 3. I **kapitel 6** konkluderes analysens resultater.

1.4 Relevans

VES har været genstandsfelt for akademisk analyse før og er blevet nævnt bl.a. i forbindelse med sociale mobiliseringer, politisk deltagelse, kamp mod terrorisme, organiseringen af bosættelser, kvindeorganisationer og social marginalisering (Peattle 1990, Ferry 1997, Dosh & Lerager 2006). Pascal Ferry behandler VES og kollektiv identitet i sin artikel fra 1997. Denne artikel er kritisk overfor, hvordan kollektiv identitet undersøges i VES. Ferry skriver: *"Indeed, the unusual importance given to Villa El Salvador in several types of discourse (journalistic, political, scientific) justifies a focus on the symbolic dimension of this urban territory, one not explicable either in terms of its history or geography"* (Ferry, 1997: 114). Derfor er der i dette speciale valgt en tilgang, hvori det undersøges, hvilke symbolske markører der danner kollektiv identitet i VES, da der ikke er skrevet nok om dette.

Det er relevant at behandle kollektiv identitet i VES, for selvom der henvises til VES i flere akademiske artikler, er det stadig ikke et fuldt udforsket studieobjekt. Ved at se på identitet som en altid igangværende proces er min undersøgelse indkredset til et vist tidsrum af denne proces, og jeg vil studere beboerne ud fra deres fortællinger. VES' historie, som vil blive kort præsenteret i kapitel 4, indebærer bl.a. invasion, bosættelse og kamp mod terrorismen, som ligger år tilbage. Bydelen forbedres nu langsomt, fx ved asfalterede veje og pga. den udvikling er det derfor interessant at undersøge kollektiv identitets karakter i VES i dens nuværende karakter.

Specialet bidrager til forskningen af sociale processer ved migration, og det er med til at udforske teorier om betydningen af menneskers tilknytning til nye territorier, nye bekendtskaber og opfattelsen af "hjem".

I det følgende kapitel 2 vil specialets teoretiske overvejelser blive præsenteret. Dette indebærer ligeledes en introduktion til de centrale begreber, jeg bruger i min afhandling.

Kapitel 2

Teori

I dette kapitel vil identitetsbegrebet blive præsenteret med fokus på kollektiv identitet, da dette er afhandlingens teoretiske omdrejningspunkt. Jeg har valgt at tage udgangspunkt i sociologen Richard Jenkins til at beskrive identitetsbegrebet, idet han er en anerkendt teoretiker indenfor social identitet. Endvidere bruger jeg antropologen Liisa H. Malkki til at belyse territoriers betydning for identitet og antropologen Jack David Eller til at identificere etniske gruppers karakteristika. Sociologen Manuel Castells er valgt til at belyse identitetskonstruktion i en samfundsmæssig kontekst, og til sidst tages udgangspunkt i Appelbaum et al. for at nuancere kollektiv identitet og dens kontekst i Latinamerika. Teoretikerne er valgt, da jeg gennem mine studier har stiftet bekendtskab med dem i forbindelse med studier af identitet, både i Latinamerika og blandt migranter.

2.1 Identitetskonstruktion

2.1.1 Identitet

Sociologen Richard Jenkins beskriver i sin bog "Social identitet", hvordan ordet 'identitet' har sin afstamning af det latinske ord *identitas*, der kommer af *idem*, som betyder 'samme'. Begrebet har to grundbetydninger:

1. Genstandes ligheder: A1 er lig med A2, men ikke med B1.
2. Kontinuitet eller ensartethed over tid: Dette danner grundlag for at fastslå og afgrænse det karakteristiske ved noget.

Begge betydninger har det til fælles, at de skelner mellem ligheder og forskelle mellem personer eller ting. 'At identificere' lægger sig op ad begrebet identitet og medfører betydningen af noget aktivt: Identitet 'er' ikke bare, men må derimod altid skabes. Identitet og det at identificere sig selv eller andre er et spørgsmål om at tillægge noget mening. Den mening indeholder ifølge Jenkins altid en interaktion med andre mennesker, og derfor er det overflødigt at benævne identitet som social, da dette altid vil være gældende. Identitet forstås som processer, hvor identiteten hele tiden arbejder eller bearbejdes. Processen er igangværende eller opstående, og den er derfor aldrig definitiv eller endegyldig. Den opstår gennem måden, hvorpå individer eller grupper adskiller sig i deres sociale interaktioner med andre. Det handler om

at kende ligheder og forskelle og at danne betydning samt relationer ud fra dette, og Jenkins udpeger derfor lighed og forskellighed som det dynamiske grundprincip for identitet (Jenkins, 2006: 28-29).

At vi kan udpege 'hvem er hvem' og 'hvad er hvad', er essentielt for menneskers sociale liv. Andre primater bruger deres sanser til at identificere fremmede på deres vej, men eftersom mennesker ikke kan dette på samme måde, er vi afhængige af informationer som bl.a. kropslig fremtoning, påklædning, sprogbrug og oplysninger for at placere andre mennesker på, hvad Jenkins kalder vores 'sociale landkort' (ibid.: 30).

I diskussioner om, hvad identitet er, støder vi på begrebet 'kultur'. Der findes ingen endegyldig eller eneherkende definition af kultur, men blandt antropologer er E.B. Tylors definition af kultur fra 1871 oftest citeret, idet den indeholder mange komponenter brugt i antropologien: "*Culture or Civilization, taken in its wide ethnographic sense, is that complex whole which includes knowledge, belief, art, morals, law, custom, and any other capabilities and habits acquired by man as a member of society.*" (Eller, 2009: 25). I denne afhandling tages udgangspunkt i et dynamisk blik på kultur som værende noget ikke fikseret i mennesker fra fødslen, men derimod noget, der læres og deles.

Kultur danner grundstenen i mange definitioner af identitet bl.a. hos den spanske sociolog Manuel Castells, der forstår identitet som en konstruktion, hvori visse kulturelle egenskaber gives betydning og mening, der prioriteres højere end andre egenskaber. Et individ eller et medlem af et kollektiv kan have flere forskellige identiteter, da identiteter skal skabe mening for individet selv og konstrueres i individet selv (Castells, 1997: 6-7). 'Mening' skal forstås som en social aktørs identifikation af formålet med sine handlinger. Castells mener, at identiteter er konstrueret ud fra, hvad han kalder 'byggematerialer' fra bl.a. historie, geografi, biologi, institutioner, fælles hukommelse, personlige fantasier, magtapparaturer og religiøse overbevisninger (ibid.: 7).

2.1.2 Kollektive identiteter

For at kollektiv identifikation opstår, kræves det, at mennesker har noget bestemt tilfælles, uanset hvor illusorisk, ubetydeligt eller uvæsentligt dette må virke. Kollektiv identitet kræver inklusion, hvilket opstiller grænser og dermed danner eksklusion. Ved disse grænser opdager vi, hvad vi er, ved at se på, hvad vi ikke er. Når man siger 'os', indebærer det altid et 'dem' (Jenkins, 2006: 105).

Ved dannelsen af kollektive identiteter bestemmer gruppen selv dens symbolske indhold og dennes identifikation, og hvad det betyder at være indenfor eller udenfor gruppen (Castells, 1997: 7). Eftersom afhandlingen tager et socialkonstruktivistisk udgangspunkt, skal symboler også forstås således. Birgitta

Frello siger: *"En rose er en rose, men hvad den betyder, afhænger af menneskers meningsskabende praksisser, og disse praksisser er ikke bare individuelle, men sociale"* (Frello, 2012: 24). At rosen er et symbol på kærlighed, virker måske givent og naturligt, men det er vigtigt at forstå, at det er en betydning, der er tillagt rosen gennem historiske menneskelige praksisser. Som når vi mennesker skaber identiteter for at skabe mening, skal symboler også forstås; som menneskers måde at tildele noget mening. Et givent symbols betydning er vilkårlig og bundet i skik og brug og ikke naturlig, umiddelbar eller nødvendig. Et eksempel på, hvordan historie og samfund har tildelt et symbol forskellig betydning, er hagekorset, som er blevet brugt forskelligt i forskellige kulturer (Eller, 2009: 30-31). Jenkins citerer Anthony Cohen, som lægger vægt på, hvordan symboler konstruerer fællesskab. Ligheden blandt medlemmer i et lokalt fællesskab er blot forestillet, men den udgør en stærk symbolsk tilstedeværelse i menneskers liv og er derfor ikke imaginær (Jenkins, 2006: 137). Symboler giver folk en følelse af at høre sammen. Dette kan være et sportshold, som kan forene medlemmerne af et lokalt fællesskab, eller fælles ritualer, fx bryllupper, begravelser eller en årlig fest. Ordet 'fællesskab' i sig selv er en symbolsk konstruktion, som benyttes strategisk og retorisk, i og med ordet er positivt ladet (ibid.: 138-139).

2.1.3 Rum og tid

Rum og tid er betydningsfulde faktorer i identitetsbegrebet. Hvor den individuelle identitet er fastgjort til kroppen og dermed har sit rum der, er kollektive identiteter lokaliseret indenfor et territorium, en region eller endda en forestilling om et territorium, hvilket gør sig gældende, når diasporiske grupper danner myter om deres oprindelsesland (Jenkins, 2006: 51). Antropologen Liisa H. Malkki uddyber i forbindelse med identitets tilknytning til et territorium betydningen af metaforen 'rødder'. Denne metafor involverer intime bånd mellem mennesker og steder (Malkki, 1997: 52). I litteraturen om nationer og nationalisme er det logisk, at verden består af suværene adskilte enheder, og Ernest Gellners udsagn om *'the national order of things'* ses som det 'naturlige' eller det 'normale'. Ved det skal forstås, at alle lande kan udpeges på et verdenskort, hvor alle områder har et navn. Ingen områder er slørede, og alle landegrænserne er tydeligt optegnet, hvilket betyder, at ét land ikke samtidig kan være et andet (ibid.: 54-55). Malkki forklarer, at 'jord' bruges i mange nationale henseender, og kultur er længe blevet opfattet som noget, der eksisterer knyttet til jord. *"It is (...) a well-worn observation that the concept of "culture" derives from the Latin for "cultivation"* (ibid.: 58). James Clifford siger, at ved kultur forventer man rødder og en stabil territorial eksistens (ibid.). Ved opfattelsen af verden set ud fra nationalismeteorien *'national order of things'* ses det at have rødder til et sted ikke kun som det normale, men også som et moralsk og spirituelt behov. Weil har skrevet, at ligesom der findes en speciel slags jord til planter og mikroskopiske dyr, er det samme gældende

med menneskers sjæl (ibid.: 61). Som modsvar til dette understreger Malkki, at sted er vigtigt i identitetskonstruktion, men at sige at et menneske kun hører hjemme, hvor det fødes, er at ignorere, hvordan nye steder og tid kan skabe nye tilhørsforhold (ibid.:72). Antropologen Jack David Eller mener, at kultur produceres og praktiseres gennem menneskelige handlinger og dermed kan cirkulere over sociale og nationale grænser. Kultur kan derfor ikke tilskrives et bestemt territorium (Eller, 2009: 26).

Et givent territoriums betydning for identitetsbegrebet er relevant i denne opgave, eftersom Villa El Salvadors indbyggere primært består af migranter, som ikke længere bor det sted, de er født. Selvom de stadig bor i det samme land, kan det diskuteres, hvor stærke nationalfølelser der eksisterer i Latinamerika, da nationalismen udsprang i Europa (Castells, 1997: 30). Hvis man i stedet tager udgangspunkt i gruppers identitet frem for national identitet, kan vi kalde det 'normale' og 'naturlige' for '*the group's order of things*'. Dette skal forstås ved, at befolkningsgrupper i Latinamerika hører til i forskellige geografiske områder. I Perus tilfælde vil dette groft opdelt være *costa*, *sierra* og *selva*² eller alt efter de forskellige provinser i landet. Dette underbygger Jenkins ved at skrive, at fællesskabet om lokalitet og bosættelse er lige så forestillet som fællesskabet om nationer, da begge dele er konstrueret omkring symboler (Jenkins, 2006: 141-142). Igennem Latinamerikas historie blev immigranter, sorte og indianere ofte konstrueret som værende udenfor nationen (Appelbaum et al., 2003: 14), hvilket dermed også kan være en indikator for en stærkere gruppefølelse end nationalfølelse hos Latinamerikas oprindelige befolkningsgrupper.

I forhold til tid, er begrebet 'kontinuitet' essentielt. Kontinuitet skaber forestillinger om en meningsfuld fortid og dermed også en mulig fremtid. Dette giver en fornemmelse af orden og forudsigelighed, som vi som mennesker er utroligt afhængige af. Ved den individuelle identitet er fortiden ens hukommelse, og ved kollektive identiteter er fortiden historie. Begge dele er utroligt vigtige i processen, hvor identitet skabes, men ingen af dem er nødvendigvis virkelige, da de er konstruerede tankeværker (Jenkins, 2006: 51).

2.2 Etnicitet

Når man taler om kollektiv identitet, er det ikke til at komme udenom begreberne 'etnicitet' og 'etniske grupper'. Etnicitet er relevant i denne afhandling, da den tager udgangspunkt i Peru, der lige som andre latinamerikanske lande er kendetegnet ved at bestå af flere forskellige etniske grupper.

² Se ordliste i bilag 1 og kort over Peru i bilag 2

2.2.1 Etnicitet og etniske grupper

Manuel Castells kalder etnicitet for en fundamental betydningsmarkør gennem hele menneskehedens historie. Den ligger til grund for social forskellighed, social anerkendelse samt diskriminering i samfund over hele verden, og den har været basis for utallige konflikter, opstand og endda menneskelig udrensning. Castells argumenterer for, at 'race' forbindes med undertrykkelse og diskriminering, altså negative konnotationer, hvorimod 'etnicitet' forbindes med betydning og identitet, som er positive konnotationer (Castells, 1997: 53). Dette skyldes, at termen etnicitet brød frem efter Anden Verdenskrig, dens jødeforfølgelser og Holocaust, hvilket gjorde, at videnskabsmænd og politikere droppede terminologien omkring 'race'. 'Etnicitet' blev den nye acceptable term for, hvad man før havde refereret til som race, men termen blev hovedsageligt brugt til at beskrive folk, som bevægede sig ud fra den nationale norm, især indianere (Appelbaum et al., 2003: 8). Race ses i dag generelt som en social konstruktion, og biologisk bestemte teorier om menneskelige forskelle afvises (ibid.: 12). Det opfattes som en konstruktion i samfundet skabt af eliten som et redskab til at udøve dominans, men samtidig kan race også bruges som et middel for grupper uden magt til at opnå noget (ibid.: 17-19).

Antropologen Jack David Eller tager afsæt i DeVos, som kalder etnicitet for symbolsk brug af hvilket som helst aspekt af en gruppes kultur, som bruges til at differentiere sig selv fra andre grupper. Eller citerer endvidere Burgees, der er enig i, at symbolske markører definerer en gruppe. Disse markører kan både være af kulturel, biologisk eller territoriell art, og de springer ud af en fælles fortid og forestillet etnisk interesse (Eller, 1999: 8). Eller tager derfor sit udgangspunkt i etnicitet som en psykologisk proces, hvor individer identificerer sig og tilslutter sig gruppen ved at sige: "Jeg er __, fordi jeg deler __ med min gruppe" (ibid.: 9). Ligesom ved kollektive identiteter handler det om at tildele bestemte ting mening og danne et fællesskab om det.

Eller fremhæver, at etniske grupper kan være meget forskellige. Styrken og betydningen af etnicitet er meget forskellig fra gruppe til gruppe og kan ændre sig over tid. Nogle grupper med autentiske fælles rødder og kultur kan have en lille etnisk samhørighedsfølelse, hvorimod grupper med meget lidt tilfælles kan have en stærk samhørighedsfølelse. Alle dele af en gruppes fælles karaktertræk kan tages op og bruges som en etnisk markør, og hvilken markør gruppen vælger at slå sig fast på, kan også ændre sig over tid fra fx religion til sprog. Ingen etnisk gruppe bruger alle aspekter af sin kultur til at markere sin identitet, da nogle af disse elementer ville være de samme som for en anden gruppe. Gruppen kan også overse forskelle blandt gruppens medlemmer i sin stræben efter én etnicitet. I og med alle grupper er forskellige, er det ikke alle grupper, der bruger deres etniske markører socialt eller politisk (ibid.: 9-10).

Hvis en gruppe ikke er bevidst om eller organiseret omkring dennes fælles kulturelle karakteristika, lige meget hvor specielle de er, opstår etnicitet ikke. Ifølge Eller er det ikke det samme at have en kultur som at være del af et etnisk fællesskab. Etnicitet opstår først, når forskelligheder tages op og bruges på en bestemt måde. Eller siger desuden, at mange oprindelige folk ikke har nogen etnisk bevidsthed, skønt disse adskiller sig radikalt fra andre. For at etnicitet og mobilisering af denne opstår, kræves en vis bevidsthed om, at man er forskellig fra de andre, en bestemt objektivisering af ens kultur samt en form for afstand til ens kultur, som kan give plads til refleksion. Denne afstand kan enten være kognitiv eller tidsbestemt. Hvis folk udlever deres kultur uproblematisk, er der en tendens til, at etnisk bevidsthed ikke opstår (ibid.: 11). Ellers teori om, at oprindelige folk ikke har en etnisk bevidsthed, taler imod de senere års opstand blandt oprindelige folk i Latinamerika, hvor disse har brugt deres etniske identitet, som et middel til at få mere indflydelse i samfundet.

Eller præsenterer Webers klassiske definition af en etnisk gruppe som værende en gruppe mennesker, der tror på en fælles afstamning pga. enten fysiske eller psykologiske fællestræk eller fælles minder om kolonisering eller migration, hvor et blodbånd ikke er nødvendigt. Anthony Smith kalder det for et kulturelt kollektiv, som lægger vægt på myter om ophav og historie, og som kendes ved kulturelle forskelligheder som religion, skikke, sprog eller institutioner (ibid.: 12-13).

Ordet 'forskellig' er centralt, når man taler om kollektiv identitet og etniske grupper. Det handler om at have en kultur forskellig fra andres; denne kan enten være ægte eller formodet. Den objektive kvalitet af forskellighed fra andre ved fællestræk eller fortid er knap så vigtig som bevidstheden om forskelligheden (ibid.: 13). Det betyder, at deres fælles historie eller myter om fortiden ikke behøver at være sande. Det vigtigste er, at de tror nok på det (ibid.: 15). Denne historie eller fælles fortid er oftest lang, ærefuld og har overlevet konflikter, og alt dette giver dem retten til at være et folk (ibid.: 28). 'Hvad vi er nu' defineres ud fra 'hvad vi var engang'. Sproget 'vi altid har talt', religionen 'vi altid har fulgt', skikke, tøj, historie, musik, moral og værdier osv. er alle faktorer, som retfærdiggør og identificerer gruppen (ibid.: 29).

Ifølge Jenkins kan hvilken som helst kulturel faktor danne basis og fungere som en ressource for en etnisk gruppe. Han angiver følgende som eksempler: sprog, ritualer, økonomisk livsstil, generel livsstil og uddelingen af arbejde (Jenkins, 1997: 10). Jenkins mener endvidere, at etniske grupper dannes gennem interaktion med andre grupper, og en etnisk gruppe er, hvad andre mener, den er (ibid.: 11).

Jenkins citerer sociologen Everett Hughes, som siger: *"If it is easy to resign from the group, it is not truly an ethnic group"* (ibid.: 11). Dette understreger, at etniske grupper oftest har stærke, betydningsfulde markører, og at man som medlem ikke fra den ene til den anden dag kan holde op med at tilhøre denne

gruppe. Desuden er det ikke nok kun at gøre krav på en etnisk identitet. Man skal også kunne udføre den på en tilfredsstillende måde og have de ressourcer, det kræver (Jenkins, 1996: 95).

2.2.2 Grænser

Jenkins henviser til den norske antropolog Fredrik Barth i forklaringen på, hvordan kollektive identiteter inkluderer og ekskluderer. Barth understreger, at etniske grupper ikke er uforanderlige. De kan ændre sig over tid, og folk kan bevæge sig ind og ud af etniske identiteter (Jenkins, 2006: 124). Barth fokuserer på de 'grænser', der adskiller, om man er medlem eller ikke medlem af en gruppe. Disse grænser er sociale, og de kanalisere dermed det sociale liv. Når et andet medlem af gruppen identificeres, deles måden at evaluere og dømme på. De to får en fornemmelse af at 'spille det samme spil', og ud fra de samme begrænsninger, dømmekriterier, værdier og opførsel gør de 'de andre' til fremmede. En etnisk gruppe kan sagtens ændre de kulturelle træk, den udgøres af, men ifølge Barth vil grænserne stadig bestå (Barth, 1994: 14-15). Jenkins kritiserer imidlertid Barths brug af metaforen 'grænse' ved den lethed, hvormed han bruger denne. Barth har da også senere erkendt, at det at distinktere ikke nødvendigvis er det samme som at trække en definitiv grænse, og at ikke alle menneskelige tænke- og væremåder opfatter det kollektive på en afgrænset måde. Jenkins mener, at tilstedeværelsen af grænser ikke bør tages for givet. Det er svært at sige, hvad og hvor grænsen for en given identitet er, hvilket er forståeligt, da vi ikke kan se den. Grænsen findes i interaktioner mellem medlemmerne af forskellige identiteter og skal derfor opfattes som en grænseproces. Ved at kalde det for en proces, vender vi tilbage til det 'at identificere' (Jenkins, 2006: 129-130), og det understreger dermed, at skønt Barth siger, at grænserne altid vil bestå, er de flydende og svære at definere, eftersom de finder sted i en proces.

2.3 Identitet og etniske grupper i samfundet

Da dannelsen af grupper altid sker i en samfundsmæssig kontekst, er det relevant at se på identitet og etniske grupper i en større helhed.

Eller skriver, at grupper kan bruge deres etniske fællesskab som en måde at bryde ud af systemet på (1999: 16). Dette stemmer overens med den opblomstring af etniske grupper, vi ser i Latinamerika, hvor de, der længe har været undertrykt, nu kræver deres ret til autonomi og deltagelse i samfundet (Appelbaum, 2003: 21-22). Præsident Evo Morales i Bolivia, som står i spidsen for landets oprindelige folk, er et eksempel på, hvor kraftfuldt det er at mobilisere sig om etnicitet.

Ifølge Eller udgør en etnisk gruppe et kulturelt anderledes segment i en større social helhed. Oftest har en etnisk gruppe et fælles mål, og en etnisk gruppe, der slapper af, er nærmest en selvmodsigelse (Eller, 1999: 13-14). På den politiske scene bruger de deres kultur eller historie som et våben (ibid.: 47).

Castells kommer ind på, hvordan kollektive identiteter spiller sammen med urbaniseringen. Han mener, at for at undgå individualisering samles folk i lokale organisationer i deres nye lokalsamfund. Over tid får de en følelse af at høre til, og i sidste ende opstår en fælles kulturel identitet, som udspringer fra lokalsamfundet. For at dette kan lade sig gøre, kræves at: *"people must engage in urban movements (not quite revolutionary), through which common interests are discovered, and defended, life is shared somehow, and new meaning may be produced"* (Castells, 1997: 60). Det kræver dermed social mobilisering, for at der opstår en kollektiv identitet i et lokalsamfund, som er nyt grundet urbaniseringsprocessen. Et eksempel på dette er, at nogle lokalsamfund skaber deres egen velfærdsstat ved fraværet af det offentlige initiativer til dette, og Castells nævner fælleskøkkenerne i Lima i 80'erne som et eksempel på dette (ibid.: 62), hvilket praktiseres i Villa El Salvador. Lokalsamfund kan dermed, ifølge Castells, være en kilde til at skabe identiteter, så længe der opstår kollektiv handling, der giver anledning til, at en kollektiv hukommelse opstår. Disse identiteter er reaktioner imod den globale uorden, og der opstår derfor, hvad Castells kalder *"havens, but not heavens"* (ibid.: 64), dvs. at folk får et holdepunkt i tilværelsen, men at det langt fra er en optimal situation set i det store samfundsmæssige perspektiv. Castells mener, at de sociale aktører, som er ekskluderet fra magten i samfundet, finder mening i at være en del af et kulturelt fællesskab værende religiøst, nationalt eller territorielt. Det er en form for forsvarsreaktion imod bl.a. globaliseringen. Når verden bliver for stor og ukontrollerbar, vil sociale aktører finde en måde, hvorpå man kan skrumpe verden tilbage til en størrelse, som er til at håndtere (ibid.: 65-66).

2.4 Kollektive identiteter i Latinamerika

Da denne opgaves analytiske felt er i et latinamerikansk land, hvis fortid - og også nutid, vil nogen mene - bærer stærkt præg af koloniseringen, er det relevant at komme ind på, at identitetskonstruktionens grundprincipper, forskelle og ligheder også spillede en rolle i den latinamerikanske konstruktion af nationer (Appelbaum et al., 2003: 1). Efter uafhængigheden stod de liberale patrioter overfor at skulle gøre folk, som havde været ofre for koloniseringen til borgere i de nyetablerede nationer. Under koloniseringen var der trukket grænser op blandt forskellige befolkningsgrupper efter race, og efter uafhængigheden bestod de, hvilket betød, at ikkeeuropæere forblev ekskluderet fra økonomisk og politisk magt. I de nyetablerede nationer var en ideel borgers kvaliteter at være i stand til at læse, have ejerskab samt individuel autonomi.

Alle disse kvaliteter var forbundet med den hvide mand, og skønt der eksisterede idéen om en liberalisme, hvor alle var lige, gjaldt dette kun mænd, der levede op til disse krav. Det betød, at i Latinamerika var slaver, indianere, de, der ikke ejede noget, og ikke mindst kvinder efterladt og dermed ekskluderet fra det at være borgere (ibid.: 4). De nationale ledere promoverede uddannelse og immigration fra Europa for at få en samlet nation, som var arbejdsom, progressiv og kultiveret, hvilket tog udgangspunkt i den hvide mands definition af en borger. Samtidig med at eliten ønskede et homogent samfund, holdt de paradoksalt nok fast i racedistinktioner for at kontrollere og lagdele arbejdere (ibid.: 6). Inklusion og eksklusion har dermed spillet en stor rolle i Latinamerikas historie, hvor grænserne mellem forskellige grupper i samfundet var trukket hårdt op.

I forhold til betydningen af rum var de nyetablerede latinamerikanske nationers hvide elite dem, der satte dagsordenen. I midten af det 19. århundrede udforskede intellektuelle, sponseret af landenes ledere, landenes territorium og kortlagde samt klassificerede folk og andre arter i naturen. Derudfra blev hver stat internt delt op i separate racer, regioner, klimaer samt kulturelle skikke (ibid.: 11). Sociologen Stuart Hall skriver:

Europe brought its own cultural categories, languages, images and ideas to the New World in order to describe and represent it. It tried to fit the new world into existing conceptual frameworks, classifying it according to its own norms, and absorbing it into Western traditions of representation (Hall, 2002: 62).

Nationerne blev præsenteret som en samling af forskellige regionale komponenter. 'Race' og 'rum' konstruerede hinanden i en gensidig proces: Forskellige racer blev skabt og forstærket gennem allusioner om, at rum og sted skabte karakteristikaene for den pågældende gruppe. Identificering af de amerikanske territoriers flora og fauna opstod, samtidig med at kreoler begyndte at konstruere deres identitet hvori forskelle mellem dem, som var af europæisk afstamning, og de indfødte amerikanere, lagde vægt på race (Appelbaum et al., 2003: 11). Her ses idéen, tidligere i kapitlet præsenteret af Malkki, om, at forskellige folk hører til bestemte steder. Med udgangspunkt i historien kan man derfor argumentere for, at der i Latinamerika lægges vægt på 'gruppens orden' som værende naturlig og normal frem for nationens orden.

Appelbaum et al. skriver: *"Regional differences, Latin American scholarship has shown, were racialized"* (ibid.: 10). Dette indebar, at indianerne i Perus højlandsregioner blev set som mere tilbagestående end folk i regionerne langs landets kyst (ibid.).

Vi kan hermed konkludere, at race og inklusion og eksklusion spiller en betydelig rolle i den latinamerikanske historie, og at disse aspekter har været med til at forme landene og deres indbyggere.

2.5 Teoretisk sammenfatning

Dette kapitel har præsenteret forskellige tilgange til kollektiv identitet, og eftersom dette er afhandlingens teoretiske omdrejningspunkt, er en kort opsummering af begrebet her nødvendig:

Kollektiv identitet er konstrueret og opstår først, når mennesker finder ligheder, enten ægte eller forestillede, som de tildeler mening. Det er en igangværende proces, som altid må skabes. I processen opstilles grænser, der adskiller 'os og dem' samt danner inklusion og eksklusion, og processen er aldrig endegyldig, idet den hele tiden arbejder eller bearbejdes. Lighederne kan bl.a. skabes omkring kulturelle egenskaber, symboler eller territorium. Gruppen bestemmer selv dens symbolske indhold, og kollektiv identitet forudsætter dermed symbolske markører.

Etnicitet og etniske grupper er ikke det samme som kollektiv identitet. Hvor kollektiv identitet er en proces, er etnicitet en betegnelse og klassificering skabt i kølvandet på historiske begivenheder til at distinktere mennesker. Etniske grupper dannes ud fra elementer som sprog, religion, skikke, tøj, historie, værdier osv. Hvad der kan definere en etnisk gruppe, kan også være markører, som tillægges mening og danner kollektiv identitet.

I det følgende kapitel 3 vil jeg redegøre for de metodiske overvejelser, jeg har gjort mig i afhandlingen for at nå frem til en analyse af kollektiv identitet i Villa El Salvador.

Kapitel 3

Metodiske overvejelser

Dette kapitel har til formål at beskrive den videnskabsteori, afhandlingen tager udgangspunkt i, samt de empiriske og metodiske overvejelser, valg og fravalg, der danner rammerne for denne afhandling.

Jeg har i min metode anvendt forskellige teoretikere, som er kendte indenfor deres felt. Dette gælder Finn Collin for socialkonstruktivismen, Robert K. Yin og Bent Flyvberg for casestudiet, Kirsten Hastrup for feltarbejdet og Steinar Kvale for kvalitative interviews. Desuden tager jeg udgangspunkt i teoretikere, som jeg som studerende kan forholde mig til. Det drejer sig om Viven Burr i forhold til socialkonstruktivismen og Henriette Højberg i forhold til hermeneutikken. Ved den kvalitative metode som redskab tager jeg udgangspunkt i Trost & Jeramiassen og Tanggaard & Brinkmann.

3.1 Videnskabsteoretisk tilgang

Jeg har valgt at bruge en socialkonstruktivistisk tilgang i mit speciale, eftersom det teoretiske nøgleord i denne afhandling er 'identitet', hvilket er et fænomen, der specielt studeres ud fra socialkonstruktivismen. Socialkonstruktivismen anser, at virkeligheden omkring os på afgørende vis præges eller formes af vores erkendelse af den. Dette står i modsætning til realismen, i hvilken virkeligheden er en objektiv realitet, som eksisterer uafhængigt af vores erkendelse af den (Rasborg, 2004: 349). Ifølge socialkonstruktivismen er samfundsmæssige fænomener alle blevet til igennem historiske og sociale processer, og de er derfor ikke evige og uforanderlige (ibid.). Jeg vil gå i dybden med min begrundelse for mit valg af tilgang i afsnit 3.1.1, hvor jeg vil diskutere tilgangens konsekvenser for afhandlingen.

Den danske professor i filosofi Finn Collin præsenterer socialkonstruktivismen som den tese, at videnskabelige teorier er en afspejling af sociale kræfter og interesser hos teoriens ophavsmand. Collin skelner mellem en erkendelsesteoretisk og en ontologisk version af socialkonstruktivismen. Den erkendelsesteoretiske version hævder, at *"videnskaben ikke er formet af universelle, trans-kulturelle rationalitetsprincipper, men hovedsagelig af diverse sociale faktorer"* (Collin, 1995: 46). Videnskabelige teorier og begreber er derfor ikke en repræsentation af virkeligheden, men videnskaben er derimod en social konstruktion. Den ontologiske version er mere radikal og hævder, at den virkelighed, som videnskaben beskæftiger sig med, er et produkt af selve den videnskabelige proces (ibid.: 46-47). Hvad der

derefter står tilbage som det, der reelt eksisterer i verden, er de menneskelige fællesskaber og de sociale praksisser og diskurser i fællesskabet (ibid.: 47).

Der er mange forskellige tilgange til socialkonstruktivismen, men i et forsøg på at opsummere dens hovedanskuelser tager Winther Jørgensen og Philips udgangspunkt i Vivien Burr: For det første kan vores viden om verden ikke tages som en objektiv sandhed. Vores viden om verden er et produkt af vores egen måde at kategorisere verden på. For det andet er vi mennesker historiske og kulturelle væsner, og vores syn på verden og viden om den tager altid afsæt i vores egen kultur og historie. Måden, vi forstår og repræsenterer verden på, er historisk og kulturelt specifik samt kontingent. Vores verdensbillede kunne have været anderledes og kan ændres over tid, hvilket gør den foranderlig. Den sociale verden konstrueres socialt og diskursivt, og folk har ikke interne 'essenser' i sig, som skal forstås som ægte karakteristika. For det tredje er den måde vi opfatter viden på, og vores måde at forstå verden omkring os, skabt igennem sociale processer og interaktion. Fælles sandheder opbygges, og der kæmpes om, hvad der er sandt og falsk. Sidst, men ikke mindst, vil der i vores forskellige sociale verdensbilleder opstå forskellige sociale handlinger. Nogle vil derfor virke naturlige, mens andre ikke vil. Det betyder, at vores måde at konstruere vores verdensbillede samt vores konstruktion af viden afspejles i vores måde at omgås hinanden (Winther Jørgensen & Phillips, 1999: 13-14).

Hermeneutikken spiller en rolle i denne afhandling, eftersom den hjælper os med at forstå vores syn på verden, og hvordan vi agerer i den. Hermeneutik handler om at fortolke, og ifølge Henriette Højberg består hermeneutikken af tre dele: forståelse, udlægning og anvendelse eller applikation (2004: 312). Hvordan vi forstår og fortolker verden, danner baggrund for vores tilgang til denne. Som mennesker indgår vi alle i sociale relationer, og i disse relationer handler og taler vi ikke altid klart. Derfor må vi fortolke udsagn og handlinger for at få en sammenhængende mening og skabe forståelse. I det talte sprog bruger vi symboler og koder, hvis mening vi bliver nødt til at fortolke os frem til.

I denne afhandling studeres sociale fænomener, og de sociale aktører, som en stor del af empirien udgøres af, er selv en del af verden, samtidig med at de fortolker den. Det kræves, at vi fortolker disse aktørers mening for at forstå, hvorfor de handler, som de gør. Derfor retter hermeneutikken sig i denne kontekst mod at fortolke samtale samt sociale handlinger og praksis (ibid.: 310-311).

For at forstå en 'del' kræves der en inddragelse af 'helheden', og for at forstå 'helheden' kræves inddragelse af 'delene'. Denne vekselvirkning kaldes for den hermeneutiske cirkel. Sammenhængen mellem del og helhed skaber mening, og relationen mellem disse to begreber gør os i stand til at forstå og fortolke (ibid.: 312).

3.1.1 Tilgangens konsekvenser for afhandlingen

Socialkonstruktivismen og hermeneutikken vil i denne afhandling udgøre mit videnskabsteoretiske ståsted, og i min undersøgelse af problemformuleringen vil jeg lægge mig op ad disse. Den socialkonstruktivistiske tilgang egner sig til at studere sociale fænomener og til at forstå de i denne afhandling aktuelle sociale aktørers verdensbillede. Samtidig gør socialkonstruktivismen mig bevidst om, at jeg selv er en del af et andet verdensbillede grundet de store kulturelle, historiske og sociale forskelle mellem dem og mig, samt min brug af teorier og begreber, som stammer fra mit eget verdensbillede.

Jeg har valgt at anvende en socialkonstruktivistisk tilgang, da de metoder, redskaber og teorier, jeg benytter i min afhandling, tager udgangspunkt deri. Dette ses fx ved brug af feltarbejds metoder som redskab til indsamling af empiri, da det har som mål at undersøge, hvilke kræfter i det sociale liv der danner, skaber og ændrer selvfølgeligheder. Hermeneutikken er også repræsenteret i feltarbejdet, da det handler om at fortolke diskurser og observationer i det sociale rum. I min anvendte teori tillægger Jenkins et socialkonstruktivistisk syn på identitet ved at se det som en proces, der altid er igangværende eller opstående. Han tager dermed afstand fra realismen, som vil hævde, at identiteter er fikseret til folk.

Som socialkonstruktivismen antyder, er der ingen ægte essens i individer eller fællesskaber, da alt er konstrueret, og den kollektive identitet, som er omdrejningspunktet for afhandlingen, er derfor foranderlig. Dette retfærdiggør et muligt anderledes resultat, hvis undersøgelsen var udført for 10 år siden eller udføres i fremtiden. I denne afhandling analyseres diskurser, begreber, symboler, iagttagelser og fænomener, der er åbne for fortolkning. Jeg har derfor in mente, at resultatet af mine resultater ikke vil være endegyldige, da de vil være baseret på min forforståelse og subjektivitet gennem hele processen. Dog vil anvendelsen af videnskabelige teorier, metoder og redskaber bevirke, at jeg opnår et pålideligt og videnskabeligt begrundet resultat.

3.2 Primær empiri

Afhandlingens primære empiri udgøres af et casestudie med kvalitative interviews af en gruppe beboere i bydelen Villa El Salvador i Lima, Peru, udført i perioden d. 6.-25. november 2012. Der er i alt foretaget 21 interviews på spansk af 10 mænd og 11 kvinder med forskellig baggrund, hvor de primære udvælgelsesfaktorer var deres alder, og om de var født i VES eller migreret dertil. Interviewene varede mellem ca. 15 og 60 min., alt efter den interviewedes lyst til at fortælle om sit liv. Alle interviews tog

udgangspunkt i den samme interviewguide³. Udover interviewene udgør observationer i felten også den primære empiri. Disse observationer kan kategoriseres som skjulte ikkedeltagende observationer (Andersen, 2006: 29), da jeg under mine tre uger i VES iagttog tingenes gang, uden at folk omkring mig vidste det.

Mit valg af empiri skyldes et ønske om at komme så tæt på beboerne i VES som muligt for dermed at kunne undersøge en mulig kollektiv identitet og dens karakter. En anden vigtig grund, til at jeg har valgt denne form for empiri, er, at jeg har kunnet forme mine egne interviewspørgsmål, der med udgangspunkt i mine anvendte teorier er centreret om dannelsen af fællesskaber og identitet. Jeg har derfor tillagt mig en deduktiv tilgang, hvor jeg tager udgangspunkt i nogle allerede opstillede principper - i dette tilfælde teorier om kollektiv identitet og etnicitet - og derudfra finder beviser, der enten bekræfter eller afkræfter disse teorier. Den deduktive tilgang har tilladt mig at indsamle selektiv og målrettet information hos mine informanter.

Desuden havde det pågældende studie ikke været muligt at udføre baseret på sekundær empiri alene, da den tilgængelige information om Villa El Salvador og dens beboere er mangelfuld.

3.2.1 Casestudie

Eftersom afhandlingen tager udgangspunkt i et casestudie, vil det følgende afsnit præsentere casestudiets egenskaber.

Casestudiet er i denne afhandling valgt som metode, da det er en af de foretrukne strategier indenfor samfundsvidenskaben, når det handler om problemstillinger om nutidige fænomener i det virkelige livs kontekst (Yin 2003: 1). Robert K. Yin kalder bl.a. dokumentation, optegnelser, interviews, direkte observationer, videooptagelser og billeder for beviser, som kan benyttes i et casestudie. Ingen af disse kilder har en direkte fordel i forhold til de andre, men de komplementerer derimod hinanden godt, og et godt casestudie vil bruge så mange forskellige kilder som muligt (ibid.: 85). Af disse såkaldte beviser er interviewet en essentiel kilde til casestudiets beviser, fordi casestudiet beskæftiger sig med menneskelige anliggender, og informanterne kan give vigtige indblik i situationen (ibid.: 92).

Skønt casestudiet længe er blevet kritiseret, argumenterer Bent Flyvbjerg for, at casestudiet egner sig som videnskabelig metode. Kritikken lyder bl.a., at man ikke kan generalisere ud fra en enkelt case, at casestudiet kun er egnet til pilotstudier, og at casestudiet er subjektivt, i og med forskerens egne

³ Bilag 3: Interviewguide

fortolkninger får alt for stort spillerum (Flyvbjerg, 2010: 463). Indenfor samfundsvidenskaben har man haft svært ved at efterligne naturvidenskabens udvikling af kontekstafhængig forudsigende teori. Derfor har man ikke haft andet at tilbyde end konkret, kontekstbunden viden, og dette er casestudiet særligt velegnet til at skabe. Denne konkrete og kontekstbundne viden er derfor mere værdifuld end en søgen efter universalbegreber og forudsigende teorier, som man aldrig vil finde (ibid.: 468). Endvidere argumenterer Flyvbjerg for, at det er muligt at generalisere på grundlag af en enkelt case, og at 'eksemplets magt' er undervurderet. Skønt casestudiet er velegnet til både udvikling og afprøvning af hypoteser, er det ikke begrænset til dette område. Store omfangsrige undersøgelser, hvor repræsentativitet er i højsædet, vil sjældent føre til indsigt i årsager og konsekvenser, hvorimod dette er mere hensigtsmæssigt ved udvælgelse af enkelte cases (ibid.: 473-474).

I denne afhandling har casestudiets svagheder været, at min adgang til information har været begrænset. Hvis en informant ikke nævner at han eller hun gør noget, er det ikke ensbetydende med, at vedkommende ikke gør det. Ud fra et interview lærer man ikke hele personens livshistorie, og derfor er det ikke altid til at vide, hvorfor de svarer, som de gør. Det er nødvendigt at læse mellem linjerne og fortolke den interviewedes svar, og faren for overfortolkning er dermed til stede ved at anvende casestudiet og dets metode.

3.2.2 Feltarbejde

Feltarbejde er et centralt element i den antropologiske metode og er i denne afhandling anvendt som en teknik til at skaffe data. Jeg har valgt at benytte mig af teknikken, da den hjælper mig med at forstå min rolle som interviewer på fremmed grund, og den husker mig på at sætte min undersøgelse ind i en større social og kulturel sammenhæng. En introduktion til denne metode og dens for mig vigtigste egenskaber er derfor nødvendig.

Ifølge den danske professor i antropologi Kirsten Hastrup er feltarbejde en metode til at opnå viden om, hvordan selvfølgeligheder opstår, vedligeholdes eller ændres indenfor et specifikt socialt fællesskab. Feltarbejdet bruges til at forstå de drivende kræfter i socialt liv. Ved at opholde sig i felten⁴ skabes der etnografisk materiale med detaljerede og erfaringsnære beskrivelser, og dette bliver råstoffet i en efterfølgende analyse. Det indsamlede stof vil dog altid være farvet af forskerens ståsted, både videnskabsmæssigt og reelt i felten (Hastrup, 2010: 55-56). Det, man oplever i felten, kommer til at fremstå som

⁴ Hastrup kalder det konkrete sted i verden, hvor feltarbejdet udføres, for 'felten', hvorimod 'feltet' er det analytisk bestemte genstandsfelt.

"et realistisk alternativ til det liv, vi kender, i den forstand at det repræsenterer en lige så sammenhængende, rationel og gyldig måde at indrette sig på" (Hastrup & Ramløv, 1988: 9).

At udføre interviews og tage billeder er nogle af de strategier, man kan anvende i jagten på ny viden i felten, og derudfra drage teoretiske slutninger (Hastrup, 2010: 57-58). Dette er de to strategier, jeg har anvendt mest, da jeg anser dem som de mest effektive, og jeg ud fra de ressourcer, jeg havde til rådighed, ikke havde mulighed for at opholde mig i felten over en lang periode.

Det er vigtigt at tage sine forbehold for de misforståelser, der kan opstå det pågældende sted ift. sproget, der tales der. Nogle ord har forskellige semantiske betydninger. Hastrup giver et eksempel på dette med ordet 'kvinde', som alt efter hvor i verden man er, kan være en rundkindet husmor med blomstret tørklæde eller en burkaklædt kvinde i sandaler (ibid.: 65). Selvom dette kan virke frustrerende for forskeren, mener Hastrup, at misforståelser eller mangel på forståelse er en vigtig del af feltarbejdet. Det er nemlig i feltet mellem forskerens eget samfund og det studerede samfund, at indsigten i samfundslivet opstår. Når man ankommer i felten, kommer man udefra og er derfor per definition fremmed, ligegyldigt hvor tæt man er på det pågældende område i forhold til ens egne cirkler og sprog. Ens vidensinteresse er forskellig fra de lokales. Som fremmed kan man 'af-selvfølgeliggøre' sin egen forforståelse og finde en ny forforståelse, og i denne proces ser man nærmere på, hvordan de selvfølgeligheder, som feltarbejdet har til formål at forstå, opstår (ibid.: 69).

En anden ting, som er vigtig at have in mente i felten, er betydningen af regler. I vores daglige liv diskuterer vi ikke spillereglerne, der er stillet op for os, da de er en del af en fælles baggrundsforståelse. Denne baggrundsforståelse udgøres af sprog og handlinger, som vi har tillid til, og i bunden af vores bevidsthed ligger disse spilleregler og udgør de vilkår, som kræves af at leve i et socialt felt (ibid.: 72-73). Hastrup kalder regler for *"repræsentationer af et (forestillet) fællesskab, hvis formative indflydelse på enkelthandlinger skyldes en fælles uartikuleret baggrundsforståelse af det sociale rum snarere end nedfældede regulativer"* (Hastrup, 2010: 74), og derfor er forbindelsen mellem handlinger og regler ikke kausal. Regler abstraheres ud fra det levede liv, og at opfatte handlinger som resultater af regler ville svare til at sige, at stenen falder til jorden pga. tyngdeloven (ibid.). Stenen ville stadig falde til jorden, trods vi endnu ikke var klar over tyngdeloven, ligesom mennesker stadig ville udføre handlinger, selvom der ikke var opstillet regler for disse indenfor det sociale livs rammer. Igennem feltarbejdet handler det ikke om at finde de regler, der styrer menneskers adfærd, men at finde de faktorer, der giver sociale handlinger en form for regelmæssighed, der i sidste omgang giver et samfund en genkendelig form (ibid.: 72).

For at forstå den viden som feltarbejdet genererer, er det nødvendigt at kigge nærmere på selve vidensbegrebet. Siden oplysningstiden har vi i den vestlige verden fulgt en vidensopfattelse, som er objektiv, dvs. at viden har været knyttet til objekter. Der findes dog også en anden vidensopfattelse som er relationel, hvilket vil sige, at det knytter sig til relationer mellem objekter, mellem personer indbyrdes og mellem objekter og personer. Disse relationer kan ikke ses, men de kan *'ekstrapoleres fra erfaringen'* (Hastrup, 2010: 75). Dette relationelle vidensbegreb knyttes også til den viden, der opstår ved feltarbejdet gennem intersubjektivitet, hvor nye indsigter opstår mellem deltagerne. Man kan kalde den viden, der opstår, for relationsviden. Den adskiller sig fra objektviden ved at være implicit og flygtig, men med tiden kan den også opnå den faste form, som kendetegner objektviden (ibid.: 75-76). Ifølge Hastrup er videnskab ikke blot at afdække verden, men også at udsætte den for en fortolkning (ibid.:79).

Kort fortalt er feltarbejdet som metode en måde, hvorpå socialt liv studeres. Dette vil dog altid finde sted fra forskerens synspunkt, eftersom intet emne kan studeres uden en allerede eksisterende forforståelse. Feltarbejdet er derfor tæt forbundet med hermeneutikken, og svagheden set med udgangspunkt i den traditionelle vidensopfattelse er, at feltarbejdet sker ud fra min subjektivitet. Derfor er Hastrups præsentation af relationsviden vigtig for at retfærdiggøre feltarbejdets resultater.

3.2.3 Kvalitative interviews

I min indsamling af empiri har jeg benyttet mig af det kvalitative interview, da interviewet både ved casestudiet og feltarbejdet fremhæves som en af de bedste måder at opnå information ved studiet af sociale fænomener.

Ifølge professor i pædagogisk psykologi Steinar Kvale har det kvalitative forskningsinterview til formål at indhente beskrivelser fra den interviewedes livsverden for derefter at fortolke betydningen af de beskrevne fænomener. Begrebet livsverden defineres som den interviewedes daglige verden, og personens forhold til denne (Kvale, 1997: 40-41). Et interview er en forskningsmetode, idet det er en samtale med struktur og formål. Forskeren definerer og kontrollerer situationen, introducerer det pågældende emne og forfølger kritisk den interviewedes svar på spørgsmålene. Derfor er forskningsinterviewet ikke blot en samtale mellem to ligestillede parter (ibid.: 19). At nogle ser forskningsinterviewet som en samtale, har gjort, at det kvalitative interview er blevet kritiseret for ikke at være en videnskabelig metode. Dette afviser Kvale, idet han påpeger, at der ikke findes nogen entydig eller almen accept af begrebet 'videnskab'. I vores kultur har vi dog en opfattelse af videnskab som producerende viden, der skal være ny og systematisk. Dette kan det kvalitative interview, og en afvisning af det kvalitative interview som videnskabeligt er derfor udtryk for en

begrænset videnskabsopfattelse frem for et syn på videnskab som genstand for en kontinuerlig afklaring samt diskussion (ibid.: 68-69). Kvale er dermed enig i Hastrup og Flyvbjerg om, at et mere nuanceret syn på videnskab som begreb er nødvendig.

I forhold til spørgeteknikken i interviewene er der gjort brug af det delvist strukturerede interview. Denne metode anvendes, når man har en vis teoretisk og praktisk viden om emnet på forhånd, men stadig er interesseret i den interviewede, der fungerer som informant med førstehåndskendskab til de fænomener og sociale systemer, som man gerne vil undersøge (Andersen 2006: 45-46). Ifølge hermeneutikken kan vi kun forstå verden på baggrund af forforståelse, og i praksis betyder det, at de bedste interviews er lavet af en interviewer med stor viden indenfor feltet, der interviewes om, og som dermed kan stille de bedste og mest relevante spørgsmål (Brinkmann & Tanggaard, 2010: 37-38).

Ved det delvist strukturerede interview udarbejdes der på forhånd en interviewguide med de emner, der ønskes belyst i interviewet (Andersen, 2006: 46-47). Interviewguiden sikrer, at informanten besvarer spørgsmål, der ligger indenfor de hovedemner, som problemformuleringen tager udgangspunkt i. Guiden deles i to: projektets væsentligste tematiske forskningsspørgsmål og de spørgsmål, der stilles under interviewet⁵. Denne metode anvendes, for at forskningsspørgsmålene udløser spontane samt righoldige besvarelser, og det kræver, at spørgsmålene formuleres i et let dagligdagssprog med korte letforståelige spørgsmål (Kvale, 1997: 134-135). Hvor forskningsspørgsmålene forsøger at finde bestemte forklaringer på fænomener, skal interviewspørgsmålene søge konkrete beskrivelser af disse (Brinkmann & Tanggaard, 2010: 40).

I stedet for at vælge den kvalitative metode kunne jeg have valgt den kvantitative og fx have uddelt spørgeskemaer til VES' indbyggere. Dermed havde det været muligt at nå et større antal informanter, og jeg skulle basere min analyse på noterede svar eller procentsatser i forhold til valgte svar. Denne metode valgte jeg ikke at bruge, da jeg var interesseret i en mere nuanceret empiri. Gennem det kvalitative interview lykkedes det mig at komme tættere på informanterne og deres livsverden, end hvis jeg havde udført kvantitative interviews. I nogle tilfælde sad jeg side om side med dem i deres hjem, og dette har givet mig en uundværlig erfaring og følelse af nærhed til de sociale aktører i felten, som jeg kan trække på under hele min fortolkningsproces.

En kombination af det kvalitative og kvantitative interview havde været mulig og havde bevirket, at hver metode kunne opveje svaghederne ved den anden metode, men specialets omfang samt den tid, jeg har

⁵ Se bilag 3: Interviewguide

haft til rådighed, har ikke gjort det muligt for mig at bruge begge teknikker. Jeg har derfor fokuseret på den kvalitative metode og forsøgt at udøve den bedst muligt.

3.2.3.1 Udvælgelse af informanter

Kritik af interviewundersøgelser lyder, at man ikke kan generalisere ud fra interviews, da de bygger på få personer. Kvale siger derimod, at hvis en undersøgelse har til formål at skabe generel viden, må man fokusere på få intensive casestudier. Det sædvanlige antal informanter i et studie baseret på interviews er 15 ± 10 . Dette antal plejer at stemme overens med de ressourcer samt den tid, interviewer har til rådighed (Kvale, 1997: 109). Dette samt bevidstheden om afhandlingens størrelse gjorde sig også gældende i mit tilfælde. I forhold til min udvælgelsesstrategi fravalgte jeg at bruge inferens, hvilket betyder, at man på grundlag af studiet af en lille population siger noget om totalpopulationen (Andersen, 2008: 111), eftersom data om VES' population er mangelfuld og upræcis. I stedet valgte jeg at bruge strategisk udvælgelse for at sikre variation blandt mine informanter:

Køn	Kvinder									Mænd								
Alder	Yngre			Midaldrende			Ældre			Yngre			Midaldrende			Ældre		
Celler	A1	A2	A3	B1	B2	B3	C1	C2	C3	D1	D2	D3	E1	E2	E3	F1	F2	F3

Fig. 1: Strategisk udvælgelse (baseret på Trost & Jeramiassen, 2010: 145)

En celle svarer til en person og giver en sum på 18 interviews i alt. Målet var at få 18 interviews, hvilket lykkedes, og derudover lavede jeg 3 ekstra. Jeg har valgt at inkludere alle 21 interviews som primær empiri, da de alle bidrager med forskellige vinkler på livet i VES:

Køn	Kvinder												Mænd											
Alder	Yngre			Midaldrende				Ældre				Yngre			Midaldrende			Ældre						
Celler	A1	A2	A3	B1	B2	B3	B4	C1	C2	C3	C4	D1	D2	D3	E1	E2	E3	F1	F2	F3	F4			

Fig. 2: Endelig sammensætning af informanter

Udover alder og køn spillede det en rolle, om informanten var født i VES eller migreret dertil, så de interviewede havde forskellige livshistorier⁶. Aldersgrupperne er opdelt i tre kategorier: *Yngre*: 20 - 40 år. *Midaldrende*: 40 - 60 år. *Ældre*: over 60 år. Udover alder og baggrund havde jeg opstillet et krav om at tale med mennesker fra forskellige dele af VES for at modvirke eventuelle særlige omstændigheder for folk fra samme gruppe⁷ (inspireret af Kvale, 1997: 99).

⁶ Se bilag 4 for et mere fyldestgørende skema for strategisk udvælgelse

⁷ Se bilag 5: Kort over informanterne i Villa El Salvador

Sammen med min lokalkendte guide Julio tog jeg ud til forskellige kvarterer i VES og talte med folk. Nogle af interviewene var aftalt på forhånd, og andre var ikke. De forskellige omstændigheder for hvert interview kan læses under punktet 'rammerne' i de vedhæftede sammenfatninger af interviewene⁸. De numre, informanterne har fået i sammenfatningerne, er ikke den rækkefølge, interviewene blev udført, men er tildelt ud fra rækkefølgen i figur 2.

3.2.3.2 Behandling af interviews

Interviewene blev udført på spansk og blev alle optaget på diktafon. For at undgå lange transskriberinger lyttede jeg til hvert interview, skrev noter, og derefter skrev jeg en sammenfatning. I sammenfatningen inkluderer jeg citater på spansk for ikke at miste dele af betydningen ved oversættelse til dansk. Efter hvert citat er angivet minuttal for, hvornår citatet starter. Teksten i sammenfatningerne indeholder *kun*, hvad informanten har svaret, dvs. intet af det, der står i sammenfatningen, er mine observationer eller fortolkninger. De steder, hvor jeg selv har ønsket at knytte en kommentar, eller hvor jeg spørger om noget, er der sat klammer "[]" om dette. Ved ord, der knytter sig til steder eller personer, der har relevans for forståelsen, bliver disse forklaret i en fodnote. Jeg har i sammenfatningerne valgt at beholde nogle ord på spansk, og disse ord kan der findes oversættelse eller forklaring af i ordlisten i bilag 1. Der henvises til ordlisten gennem hele opgaven, og de ord, der kan findes i den, står i kursiv.

Ved at skrive sammenfatninger har jeg skåret det uvæsentlige væk, som jeg ikke skulle bruge i min undersøgelse, men samtidig går det ikke tabt, da det stadig findes på mine optagelser⁹. Ved hver sammenfatning præsenteres rammerne for interviewet for at give et indtryk af personens omgivelser samt vilkår for interviewet. Sammenfatningerne er opstillet efter kategorier, der følger interviewguiden.

Igennem analysen henviser det efterfølgende tal i parentes til de udførte interviews, som der findes sammenfatninger af i bilag 6. Interviewene i deres fulde længde findes på den vedlagte cd-rom.

3.2.3.3 Etik og begrænsninger i forhold til mine interviews

Alle interviewpersoner fik lovet anonymitet, og derfor er deres navne ikke nedskrevet i denne afhandling.

Af begrænsninger i dataindsamlingen kan først og fremmest nævnes, at jeg fandt det svært at opnå et subjekt-subjekt-forhold overfor mine informanter. Mit udseende, mit tøj, mit spanske sprog og min status

⁸ Se bilag 6: Sammenfatninger af interviews

⁹ Teknik inspireret af Trost & Jeramiassen, 2010: 156

som udlænding gjorde mig automatisk anderledes, og til hvad Hastrup kalder 'den fremmede'. At jeg havde en lokal guide med rundt, var fra min synsvinkel med til at skabe tillid fra mine informanter. Ingen af de interviewede virkede skeptiske overfor mig, og eftersom ingen af spørgsmålene var direkte personlige eller nærgående, udviklede interviewene sig ofte til at være gode oplevelser for begge parter.

For at undgå for mange misforståelser pga. sproglige begrænsninger havde jeg under alle mine interviews selskab af en peruviansk engelsktalende guide, som kunne forklare mig ord eller sammenhænge, jeg ikke forstod undervejs.

Af sikkerhedsmæssige og praktiske årsager blev alle interviews udført om formiddagen i tidsrummet kl. 9-13, og dette har haft den konsekvens, at alle de kvinder under 40 år, som vi talte med, arbejdede i hjemmet.

Da interviewene foregik på spansk, var der nogle passager jeg ikke forstod, og for ikke at afbryde informantens talestrøm og dermed umiddelbare tanker om et emne, tænkte jeg, at det forstår jeg, når jeg hører interviewet igennem bagefter. Det har betydet, at jeg ikke alle steder spørger ind til, hvad informanten præcis mener, eller hvem 'de' er. Endvidere var vi i et område, der var farligt pga. aggressive gadehunde, og hvor vi oven i købet fik advarsler fra beboerne om, at det ikke var et sikkert sted at færdes pga. kriminalitet. Det betød, at jeg ikke spurgte mere ind til personernes svar, da jeg gerne ville væk derfra hurtigt.

3.3 Sekundær empiri

I min analyse bruger jeg sekundær empiri, der udgøres af statistikker, rapporter, videnskabelige artikler, en informationsbrochure fra Municipalidad de Villa El Salvador og materiale fra deres hjemmeside. Jeg supplerer dermed min primære kvalitative empiri med kvantitative data.

Ved brugen af informationsmateriale fra VES' egen kommune tager jeg mine forbehold, og jeg er klar over, at informationen, der gives, kan være farvet af politiske interesser.

Min primære og sekundære empiri analyseres ud fra teorier om kollektive identiteter og etniske fællesskaber i en latinamerikansk kontekst. Desuden vil aktuelle begreber og sociale fænomener diskuteres undervejs i analysen, hvor det er relevant.

3.4 Reliabilitet, validitet og kvalitet

Da denne kandidatafhandling er en videnskabelig undersøgelse, stilles der krav til reliabilitet og validitet for at sikre kvaliteten af såvel empirien som selve undersøgelsen.

Reliabilitet - eller pålidelighed - betyder, at fremgangsmåden i undersøgelsen skal være stabil. I forhold til interviewene betyder det, at interviewerens skal spørge på den samme måde, situationen skal være den samme hver gang osv. (Trost & Jeramiassen, 2010: 137). Af praktiske årsager fravalgte jeg at holde interviewene samme sted for at undgå, at folk ikke dukkede op, eller at de skulle bruge penge og tid på transport. Derfor interviewede jeg dem i deres egne vante omgivelser, og jeg tog derfor ikke informanten ud af sin fysiske sfære, samtidig med at jeg fik informantens vanlige omgivelser at se.

Desuden er det vigtigt ikke at stille ledende spørgsmål for at undgå at påvirke svarene, med mindre dette gøres af taktiske årsager (Kvale, 1997: 231). Det blev jeg nødt til nogle gange for at få et svar fra informanten og ikke nøjes med et 'det ved jeg ikke'. Desuden måtte jeg forklare mine spørgsmål nærmere, hvis informanterne ikke forstod dem, og der måtte gives svarmuligheder for at hjælpe forståelsen på vej. Jeg er dermed klar over min egen rolle og påvirkning af deres fortælling. Reliabilitet forudsætter komponenterne 'kongruens', 'præcision', 'objektivitet' og 'konstans'. 'Kongruens' sikres ved brug af interviewguiden. 'Præcision', som betyder, at interviewerens skal være sikker på at have forstået og registreret de pågældende svar, kan jeg hjælpe på vej ved at lytte til interviewene igen. 'Objektivitet' stræber jeg efter ved at være objektiv i sammenfatningerne og vedlægge optagelserne af interviewene. Ved 'konstans' gælder, at tidsaspektet og fænomenet, der er tale om, ikke ændrer sig. Dvs. at hvis der spørges om det samme spørgsmål på et senere tidspunkt, skal svaret være det samme. 'Konstansen' er problematisk at sikre i forhold til kvalitative interviews, da et menneskes livsverden på ingen måde er statisk. Vi har derfor ikke mulighed for at sikre det samme svar på et spørgsmål ved en ny lejlighed (Trost & Jeramiassen, 2010: 137-139). Dette kan opfattes som en svaghed ved den pågældende metode, men kan forsvares ved den socialkonstruktivistiske tilgang, hvor identitetsbegrebet ses som en proces, der aldrig er endegyldig, evig eller uforanderlig, og en person kan derfor ændre sit svar, sit fokus eller lignende med tiden.

Validitet refererer til et udsagns sandhed eller gyldighed. I følgende kontekst handler det om, hvorvidt den valgte metode undersøger det, den har til formål at undersøge, og dermed er hensigtsmæssig i forhold til undersøgelsens genstand og formål (Kvale, 1997: 233). Jeg har anvendt den kvalitative metode, da den egner sig til at studere kollektive identiteter, som er et socialt fænomen.

Begreberne reliabilitet og validitet stammer oprindeligt fra kvantitativ metodologi, hvilket begrundes, at det til tider kan virke malplaceret (ibid.: 140). Kritikere siger derfor, at ved overtagelsen af disse begreber underkendes den kvalitative forskning. For at opnå kvalitet lægger jeg mig op ad Brinkmann og Tanggards syv kvalitetsindikatorer, som anerkender forskningens mål og ambitioner:

- 1) *Specificér perspektivet*: Forskeren skal vedkende sig sine værdier, interesser og antagelser samt disses betydning for forståelsen.
- 2) *Situér deltagerne*: Beskriv deltagernes livsomstændigheder, konteksten samt udvælgelsen af deltagerne.
- 3) *Giv eksempler*: Indsamlede data skal forankres i eksempler.
- 4) *Foretag troværdighedstjek*: Dette kan fx gøres ved at triangulere ens data med eksterne faktorer som offentlige dokumenter eller kvantitative data.
- 5) *Opnå kohærens*: Sørg for sammenhæng i det, man skriver, men husk at bevare nuancer.
- 6) *Sondre mellem generelle og specifikke mål*: Ved ønsket om en generel forståelse af et fænomen kræves, at undersøgelsen har et omfang, der er tilstrækkeligt.
- 7) *Tilstræbe resonans i læseren*: Præsenter materialet på en måde, der opfattes som en præcis repræsentation af genstandsfeltet, eller som noget, der klargør eller udvider læserens forståelse af emnet (2010: 491-494).

Disse kvalitetsindikatorer vil jeg bestræbe mig for at opfylde i denne afhandling for at sikre et gennemskueligt endeligt vidensprodukt af høj standard.

3.5 Begrænsninger og udfordringer i forhold til analysen

Den tid og de ressourcer, som afhandlingen har til rådighed, bevirker, at undersøgelsen ikke er udtømmende og har sine begrænsninger. Jeg er klar over, at der er andre faktorer, der kan behandles mere i dybden eller belyses i forhold til at svare på problemformuleringen. Af disse kan bl.a. nævnes hierarki i VES, betydningen af netværk i forhold til migration, casens position i et mandsdomineret samfund og politiske diskurser. Dette kan jeg ikke behandle i denne opgave, da jeg har valgt at lægge fokus ud fra den valgte teori, og hvad den definerer som afgørende for kollektive identiteters dannelse. Jeg har ikke haft mulighed for at lave en udtømmende undersøgelse, hvor alle vinkler inddrages.

Min primære empiri udgør basen for analysen, og denne empiri er fortællinger, som beboerne har givet mig. Disse fortællinger er, udover at være fakta om deres liv, også bestående af fortolkninger. Kvaliteten af fakta og fortolkninger er ikke af stor betydning, da det i bund og grund handler om at se kollektive identiteter som processer og ikke som noget afgrænset, der er sandt eller falsk. En udfordring har været, at min egen adfærd og diskurs er med til at vedligeholde diskursen om VES. Jeg kommer som fremmed og spørger ind til tingenes tilstand og hændelser, og informanterne ved, hvordan de skal svare, da det ikke er nyt for dem at snakke om fx VES' historie eller karakter. Jeg er derfor opmærksom på min egen rolle, ift. at fortællingen om VES vedligeholdes.

Jeg er klar over, at jeg ud fra de i kapitel 2 valgte teorier og de i dette kapitel netop præsenterede metoder tildeler afhandlingen en eurocentrisk tilgang, hvori jeg ser på informanterne i min case som aktører.

Med disse overvejelser i baghovedet vil jeg i kapitel 5 analysere konstruktioner af kollektiv identitet i VES. Inden det vil jeg først give en kort introduktion til VES, da visse forhold, fx VES' historie og opbygning, kræver en redegørelse, inden de behandles i analysen.

Kapitel 4

Villa El Salvador

I dette kapitel præsenteres Villa El Salvadors historie og nuværende karakteristika. Jeg gør dette for at anskueliggøre den helhed, som casen er en del af. De fakta om VES, jeg har adgang til, er bygget på repræsentationer om VES gennem ord og fortællinger, myter og udlægninger af historien fra forskellige afsendere. Jeg tager udgangspunkt i materiale fra Municipalidad de Villa El Salvador, foreningen Amigos de Villa, samtaler med beboere og observationer i felten. Kildematerialet og dets karakter som fortællinger bevirker, at der nogle steder opstår modsigelser. Jeg tager derfor højde for de forskellige aktørers ønske om at fremstille VES på en bestemt måde.

4.1 Introduktion til Villa El Salvador

“No había nada de nada, entonces qué teníamos que hacer? Unirnos, organizarnos y tratar de solucionar los problemas” (16: 3.28). På denne måde udlægger en *fundador* VES’ ”skabelsesberetning”. VES’ historie er ikke blot ensidet, men består af flere elementer: På den ene side er der historien, som fandt sted under præsident Juan Velasco Alvarado, hvor VES var en del af hans plan for *pueblos jóvenes*, og på den anden side er der historien, som beboerne fortæller, der handler om selvstyre, medbestemmelse og fællesskab.

Skabelsesberetningen om VES, som den præsenteres af Municipalidad de Villa El Salvador, starter med den såkaldte *‘toma de Pamplona’*, hvor 80 familier¹⁰ om aftenen d. 27. april 1971 indtog offentligt ejet øde terræn i zonen Pamplona i distriktet San Juan de Miraflores. Invasionen var et resultat af en voksende urbanisering i Limas centrum pga. en stigende migration i slutningen af 60’erne. De efterfølgende dage kom flere familier til, og d. 3. maj blev der registreret 9000 familier. Indenrigsministeren befalede invasionen ryddet, og det endte voldeligt med én død, Edliberto Ramos, og 70 sårede. Efter denne episode opstod der dialog mellem familierne og repræsentanter fra boligministeriet med det resultat, at familierne blev forflyttet til et andet terræn af hærens lastbiler, og d. 11. maj fik dette nye område navnet Villa El Salvador (Municipalidad de VES, 2008: 8-9). La Comisión de la Verdad y Reconciliación, CVR¹¹, fortæller, at det var præsident Velasco, som bestemte, at familierne skulle forflyttes til det nye område (2003: 612), og her ses et eksempel på, at historien er forskellig, alt efter hvem der udlægger den. Området var en øde ørken, og

¹⁰ Ifølge Amigos de Villa var det hundredvis af familier (Asociación Amigos de Villa, 2013a).

¹¹ Kommission nedsat for at belyse den voldelige politiske interne konflikt Peru led under fra ca. 1980-2000.

Ifølge Municipalidad de Villa El Salvador var VES de første 12 år en del af distriktet Villa Maria del Triunfo. I denne periode blev Comunidad Urbana Autogestionaria Villa El Salvador, CUAVES, dannet, og denne organisation stod for VES' udvikling (2008: 10-11). Hvem der bestemte VES' urbane planlægning, er der delte meninger om. Ifølge Municipalidad de Villa El Salvador bestemte el Ministerio de Vivienda opbygningen, og ifølge en ansat på VES' turistkontor var det CUAVES i samarbejde med en arkitekt, som havde sin inspiration fra Europa. Denne modsigelse kan ses som et eksempel på, at historien om VES er mangesidet.

[illegible]

En sektor er opdelt i grupper. Grupperne har i figur 3 numrene 1-26. En gruppe består af 16 blokke (A-O), og hver blok indeholder 24 jordlodder. En gruppe består af 384 husstande, og hver gruppe har en central plads, der fx er et grønt område eller en sportsbane. I afsnit 5.3.1 vil vi senere se, at det, at alle beboerne bor indenfor de samme rammer, er med til at skabe lighed blandt beboerne, idet de lever ud fra de samme begrænsninger, og i afsnit 5.3.3 vil vi se, hvordan denne opbygning er med til at skabe en bevidsthed om, at VES er anderledes.

VES havde i sin opstart en klar venstreorienteret profil. Alle jordlodder skulle have den samme størrelse, og alle grupper havde en leder. D. 1. juni 1983 blev VES et officielt distrikt, og områdets videre udvikling blev fremover varetaget af Municipalidad de Villa El Salvador (Municipalidad de Villa El Salvador, 2008: 11).

VES har tiltrukket en del opmærksomhed gennem årene, og det har ført til besøg af bl.a. Pave Johannes Paul 2. i 1985, Kofi Annan i 2003 og Evo Morales i 2007 (ibid.: 5). Listen af besøg er lang, og den kan bruges som indikator for, at der er opstået en hype omkring VES, hvor omtale genererer mere omtale. Desuden har VES vundet flere priser, deriblandt prisen som 'Ciudad Mensajera de la Paz' uddelt af FN's generalforsamling i 1987 (ibid.: 5).

4.1.1 Sendero Luminoso i Villa El Salvador

Fra 1980 til 2000 led Peru under en voldelig intern politisk konflikt. Regeringstropper og allierede grupper af lokalbefolkningen, de såkaldte *Rondas Campesinas*, kæmpede mod Sendero Luminoso, SL, og Movimiento Revolucionario Túpac Amaru, MRTA. Ifølge Internal Displacement Monitoring Centre kæmpede SL for landreformer og større sociale og økonomiske rettigheder og udviklede en totalitær og brutal maoistisk ideologi, som udøvede terror mod civile. Konflikten kostede mere end 69.000 liv, og mellem 500.000 og en million var tvunget væk fra deres hjem (2009: 3).

SL gjorde sit indtog i VES i 80'erne med sabotage og propaganda. De angreb statsejede bygninger, deriblandt elforsyninger, og oplyste deres symbol med hammer og segl på de omkringliggende bjergsider. I 1989 blev SL's tilstedeværelse i VES mere synlig, og det blev tydeligt, at SL ikke var der for at løse befolkningens problemer, men at de ville overtage VES som en del af deres strategi. De ville konkurrere med den politiske venstrefløj og vise, at den var uduelig, fordi den ikke brugte voldelige metoder til at skabe social forandring. At bringe den politiske venstrefløj i sæk var af vigtig symbolsk værdi for SL. Langsomt begyndte VES' lokale ledere at tage kampen op mod SL, og de efterlyste statens støtte i form af politiet, men det tog tid og gav SL en fundamental base til at organisere sig. I 1991 blev deres tilstedeværelse mere aggressiv, og de ønskede at skræmme og eliminere lokale autoriteter. Deres første offer i VES var distriktets præfekt Alejandro Magno Gómez i 1991 (CVR, 2003: 613-614).

4.1.2 María Elena Moyano

María Elena Moyano spillede en stor rolle for VES. Trods sin død er hun ikke glemt i VES, og bl.a. murmalерier og en statue holder hendes minde i live som en *Heroína Nacional* (Municipalidad de VES, 2008: 5).

María Elena kom til VES som 12-årig med sin mor og 7 søskende, og som voksen dedikerede hun sig til forskellige kommunale projekter. Hun blev en integreret del af *los comedores* og mødreklubber. Hun var en af grundlæggerne af Federación Popular de Mujeres Villa El Salvador, FEPOMUEVES, som hun senere blev præsident for i 1984. FEPOMUEVES stod i 1992 for 112 *comedores* med dagligt 30.000 spisende gæster. I 1989 blev hun viceborgmester i VES. I samme år begyndte SL at modarbejde hende, da hun var en trussel pga. sin store folkelige indflydelse og opbakning. Hun kæmpede mod fattigdom og mod alle typer vold, specielt terror. Hun konfronterede SL direkte og offentligt, da de begyndte at angribe organisationernes baser i VES (CVR, 2003: 614-615). D. 15. februar 1992 skydes María Elena under en *pollada* på klos hold af medlemmer af SL, hvorefter de sprænger hendes lig i luften med dynamit (ibid.: 618).

4.1.3 Villa El Salvador anno 2013

VES er beliggende langs kysten 20 km syd for Limas centrum og udgør et af de 43 distrikter, som udgør Lima¹². VES er opdelt i fire områder: Zona Residencial (beboelseszone), Zona Industrial (industrizone), Zona Agropecuaria (landbrugszone) og Zona Playa (strandzone) (Municipalidad de VES, 2008: 4).

VES udgøres i dag af 10 sektorer. De nyeste sektorer er bygget på områder, der ikke egner sig til beboelse. De befinder sig i en risikozone i forhold til jordskælv, der er ingen vand og kloakker, ingen mulighed for at lave en holdbar infrastruktur og ingen adgang til offentlig transport (Portal de Municipalidad de VES, 2005: 7).

Ifølge INEI, udgjorde VES' befolkning i 2011 427.000, hvilket gør VES til Limas 5. mest befolkningsrige distrikt (2011). En brandmand påstod, at der i dag bor 600.000, og den tidligere generalsekretær i CUAVES, som vil opstille til næste borgmestervalg, sagde, at der bor 700.000. Ifølge turistkontoret er 75 % af VES' nuværende befolkning *provincianos*, mens den tidligere generalsekretær i CUAVES siger, at hele 95 % af befolkningen er *provincianos*. FN's Foro Permanente para las Cuestiones Indígenas har fremsat, hvilke konsekvenser det fører med sig, når oprindelige folk migrerer til urbane zoner. Diskrimination og racisme

¹² Peru består af 25 amter, hvoraf Lima udgør et af disse (INEI, 2010). Derunder er amterne inddelt i provinser, og det er disse provinser informanterne henviser til, når de siger *provinciano*.

på trods af de multikulturelle byer, arbejdsløshed, begrænset adgang til lægehjælp, ringe boligforhold og mangel på basale rettigheder er nogle af konsekvenserne. Endvidere er det svært at bevare sit sprog, identitet og kultur og videregive disse til de yngre generationer (Foro Permanente para las Cuestiones Indígenas, 2008).

Ifølge en rapport fra Centro de Estudios sobre Refugiados bor der i VES og distriktet San Juan de Lurigancho ca. 200.000 '*internally displaced people*', IDP, som ikke er vendt tilbage til deres oprindelige hjem efter terrorismens ophør. Disse mennesker lider under social, politisk, kulturel og økonomisk eksklusion. Deres tidligere levebrød, landbruget, er ikke muligt at udøve i Limas tørre klima, hvilket tvinger dem ud i uformelt arbejde som gadesælgere og midlertidige jobs, og desuden taler 25 % af dem kun *quechua* (David White, 2009: 44-45).

VES står overfor mange udfordringer, bl.a. mangel på plads, unge mødre, der tvinges til at droppe ud af skolen, alkoholisme, narkomaner og bander. I en undersøgelse udført af Municipalidad de Villa El Salvador konkluderer befolkningen, at de hovedsagelige grunde til, at der eksisterer ekstrem fattigdom i VES, er: arbejdsløshed, manglen på nok arbejde, ingen adgang til basale fornødenheder, lavt uddannelsesniveau, analfabetisme, og at de er migranter (Portal de Municipalidad de VES, 2005: 1).

En høj procentdel, 65,9 % af VES' beboere, er mellem 15-64 år og er dermed i den arbejdsdygtige alder (ibid.), og arbejdsløshed udpeges af en del informanter som et problem¹³. Ifølge Municipalidad de Villa El Salvador er det kun 17 % af PEA, Población Economicamente Activa, der arbejder indenfor distriktet, mens 83 % arbejder udenfor distriktet, på trods af, at VES både har Zona Industrial og Agropecuaria (2005: 3).

Kapitlet har vist, at fortællingen om VES er flersidet, og at der i VES er sket mærkbare ting, bl.a. invasionen, prismodtagelser, internationale besøg og SL's aktiviteter. Endvidere står VES' beboere over for en del udfordringer, bl.a. høj kriminalitet og arbejdsløshed. I det næste kapitel vil jeg undersøge, hvordan kollektive identiteter konstrueres inden for disse rammer, og i afsnit 5.3.3 diskuterer jeg, om VES' historie og de diskurser, der er skabt omkring den, er en markør, som skaber en kollektiv identitet omkring det at bo i VES.

¹³ Se bilag 7: Forekomst af ord og emner

Kapitel 5

Analyse

I dette kapitel vil jeg belyse min problemformulering ved at anvende mine valgte teorier på min case. Analysen er delt op i tre hovedafsnit, der tager udgangspunkt i mine tre arbejdsspørgsmål. Afsnit 5.1 behandler de kulturelle karakteristikas betydning for dannelsen af kollektiv identitet med udgangspunkt i sprog, religion, traditioner og skikke. Derefter følger afsnit 5.2, som tager sit afsæt i etnicitet i VES, og om man kan tale om, at der findes etniske grupper i bydelen. Til sidst i afsnit 5.3 vil det diskuteres, om beboerne er en del af én kollektiv identitet centreret omkring det faktum, at de bor i VES.

5.1 Kulturelle karakteristikas betydning

I dette afsnit redegøres for betydningen af sprog, religion, traditioner og skikke for at undersøge, om disse faktorer er noget, beboerne i VES har tilfælles, og om der derudfra dannes kollektive identiteter. Ifølge Castells er identitet en konstruktion, hvor visse kulturelle egenskaber tillægges betydning, og Eller ser kulturelle karakteristika som en af de ting, der kan danne en etnisk gruppe, og at bevidstheden om kulturelle forskelle er essentiel for, at etnicitet opstår. Det er derfor relevant at se på beboernes kulturelle karakteristika, og om disse danner inklusion og eksklusion og opstiller grænser.

5.1.1 Sprog

I VES bor folk der taler spansk, *quechua* eller andre oprindelige sprog. Nogle beboere mener, at der er problemer i kommunikationen mellem beboerne: En kvinde fra Huánuco siger, at nogle af naboerne fra Ayacucho taler spansk på en anden måde, som hun kalder for ikke klar, og det kan derfor være svært at forstå dem (1's kone). En 80-årig kvinde, der kun taler *quechua*, fortæller, at hun taler *quechua* med naboerne, men bekræfter, at der nogle gange er problemer med at kommunikere (21). Sproget og den sociale eksklusion, den fører med sig, kan være en af årsagerne til, at denne kvinde ikke kan lide at bo i Lima, hvor hun bl.a. har levet af at sælge karameller. En 38-årig mand mener, at det kun var førhen, det var et problem at forstå hinanden (7).

Derimod er der andre, der mener, at der ikke er problemer, fordi næsten alle taler spansk (9, 16). En kvinde fortæller, at det ikke er et problem, fordi hun talte *quechua* med sine forældre, og derfor forstår hun dem,

der kun taler *quechua* (11). En 75-årig mand mener ikke, at det er et problem at kommunikere, når man lever roligt (17). Han nævner det at leve i ro som det bedste ved VES. Han er stolt af at bo i VES, fordi der er roligt, og hans drøm for fremtiden er at bo i ro. Hvad han mener med "roligt", må derfor forstås som noget positivt for ham, og det er derfor ikke noget negativt for ham, at folk taler forskellige sprog.

Hvorvidt sprog udgør en udfordring i kommunikationen mellem beboerne i VES eller ej, er der derfor delte meninger om. At den eneste informant i casen, der kun taler *quechua*, siger, at der er et problem, kan understøtte, at det er et problem for folk som hende. De, der kun taler spansk eller begge dele, ser det ikke som en udfordring, fordi de personligt forstår begge sprog, eller fordi de tror, at alle har lært spansk. Den 80-årige kvinde, som siger, at der nogle gange er problemer i kommunikationen, er flygtet fra terrorismen og kan klassificeres som en IDP. Hun passer ind i den i afsnit 4.1.3 omtalte gruppe, der lider af social, politisk og økonomisk eksklusion, hvor 25 % af gruppen kun taler *quechua*.

De *quechua*-talende i VES taler det med deres venner, naboer og egnsfæller (3, 12, 18, 19). Det fortælles, at det mest er de ældre fra *la sierra*, der taler *quechua*. Selvom informanterne taler *quechua*, taler deres børn ikke sproget (5, 15, 18). Dette til trods for at en informant nogle gange taler *quechua* til børnene (5). Det fortælles, at børnene ikke vil tale det, fordi de er født i Lima (19), og det, at børnene er født i Lima, bruges også som en logisk forklaring på, hvorfor de ikke taler *quechua* (20).

En 40-årig kvinde plejede at tale *quechua* med sine bedsteforældre, men taler det ikke længere (6). En anden fortæller, at hun har glemt at tale *quechua*, for da hun kom til Lima, var der ingen der talte det (20). Dette er eksempler på, hvordan urbaniseringen får folk til at glemme kulturelt betingede karaktertræk.

En anden fortæller, at det var bedsteforældrene, der lærte hende at tale *quechua* (19). En mand fortæller, at hans far taler det, men at han ikke gør (18). En kvinde fortæller, at hun forstår *quechua*, fordi hendes forældre talte det (11). *Quechua* er altså begrænset til at være et sprog, der tales af de ældre medlemmer af familien. Dette er sammenfatning 21 også et eksempel på, idet familien taler spansk indbyrdes og taler *quechua* til bedstemoren. Barnebarnet på 19 år var tolk, og han er dermed et eksempel på, at unge i VES også kan tale *quechua*.

En 64-årig mand har et helt specielt forhold til *quechua*. Han taler det mere end spansk. Han spiller i et band, der spiller til fester for folk fra Cuzco hver søndag fra juni til oktober. Ingen i bandet taler spansk til de fester, og hvis man kommer til det, koster det en bøde på to øl. Han fortæller, at de gør det på denne måde, for at de ikke glemmer at tale *quechua* og med tiden udtaler ordene forkert. Han er skrædder på et marked, og han taler også *quechua* med sine kolleger i de andre stande, og når der kommer en kunde, snakker de om, hvor de er fra, og hvis de kan tale *quechua* sammen, gør de det. Desuden mener han, at

hans kones *quechua* fra Ayacucho ikke er rigtigt eller originalt, fordi der er blandet spanske ord ind i det. Han ser sit eget *quechua cuzqueña* som det, der er mest anerkendt. Til trods for en kæmpe entusiasme for sproget er der ingen af hans fire børn, der taler det. Nogle af dem ville gerne, men gør det ikke, siger han (15).

Der tegner sig et mønster, hvor forældrene ikke lærer deres børn at tale *quechua*: Nogle taler ikke *quechua*, selvom deres forældre gør det, og de har dermed ikke lært det, og af dem der taler *quechua* nu, var der ikke en eneste, der havde lært sine børn det på nær i familien med den 80-årige bedstemor (21). Dette til trods for at én af informanterne var utrolig begejstret og passioneret omkring sit *quechua*. FN's Foro Permanente para las Cuestiones Indígenas fremsatte konsekvenser i afsnit 4.1.3 for, hvad det fører med sig, når oprindelige folk migrerer til urbane zoner, kan derfor bekræftes, når det omhandler sproget, som er svært at give videre til de yngre generationer.

Eller siger, at dele af en gruppes fælles karaktertræk kan tages op og bruges som en etnisk markør. Sprog, som deles af en gruppe mennesker og derfor er et fælles karaktertræk, er derfor relevant, og i denne case er det interessant. En flok informanter fortæller, at selvom de **ikke** taler *quechua*, definerer de sig selv *indígena* (1, 7, 9, 10). Andre eksempler viser, at selvom informanterne **taler** *quechua*, definerer de ikke sig selv om *indígena* (5,12). Modsat bruger en informant det, at han taler *quechua*, som en begrundelse for, at han er *indígena* (14). Casen er hermed et eksempel på, at vi ikke kan kalde en person, der taler *quechua* for en *indígena*. Dette diskuteres senere i dette kapitel i afsnit 5.2.2.2, hvor der argumenteres for, at sprog ikke kan bruges som en markør for det at være *indígena*.

En mand fortæller, at folk fra *la sierra*, der taler anderledes, fornærmes. Han mener, at der eksisterer diskrimination i VES, selvom folk ikke siger det (3). En kvinde fortæller: "*se rien cuando hablamos [quechua]*" (19: 6.39). Hun forklarer endvidere at andre fornærmer dem, der snakker sproget, og hun giver dermed et eksempel på diskrimination. Modsat mener en informant, at da han kom til VES, ville ingen tale *quechua*, men nu har det forandret sig. Nu, fortæller han, tager folk til *fiestas patronales* med deres lamaer, æsler og heste, og han siger: "*Lima es ya sierra*" (15: 18.32). Der er altså delte meninger om, hvorvidt det at tale *quechua* stadig er noget, der skaber diskrimination, og om det betyder noget for det interne hierarki i VES.

Jenkins' teori om, at sprog er med til at placere andre individer på det sociale landkort, kan bekræftes i denne case:

Der er mange i VES, der taler *quechua*, og det er ældre fra *la sierra*. De, der bor i VES, kommer mest fra *la sierra* (Sammenfatning 5).

(...)folk i VES også taler andre sprog, da de er kommet alle steder fra (Sammenfatning 7).

Der er folk i VES der, taler *quechua*, og de fra Puno taler deres sprog, *aymara* (Sammenfatning 10).

Det ses, at sproget sidestilles med et territorium, og informanterne bruger dermed sproget til at placere andre mennesker, hvilket Jenkins kalder for essentielt for menneskers sociale liv. Samtidig bekræftes, hvad jeg i teorien kaldte for '*the group's order of things*', hvor en gruppe mennesker fra et specifikt territorium taler et bestemt sprog, frem for at sprog er knyttet til hele nationer.

Ud fra ovenstående gennemgang af det talte sprog i VES vurderes det, at sproget ikke er markør for én kollektiv identitet i VES, idet alle beboerne ikke taler det samme sprog, og det derfor ikke er en lighed. På den anden side virker det heller ikke oplagt at sige, at sproget danner forskellige grupper i VES med udspring i, hvor informanterne kommer fra, eftersom alle informanterne på nær én (21) taler spansk nu.

Brugen af *quechua* begrænser sig ikke kun til folk fra én provins, men til flere forskellige. Idet de forskellige provinser har hver deres kulturelle skikke, kan man ikke kalde *quechua* for en markør for ét overordnet *quechua*-talende fællesskab. På den anden side kan man pga. den diskrimination, de *quechua*-talende møder, argumentere for, at der opstår én *quechua*-talende kollektiv identitet med sproget som lighed, som krydser grænserne mellem de forskellige grupper af *quechua*-talende.

Idet størstedelen ikke mener, at der er problemer i kommunikationen mellem beboerne, kan det begrundes, at sproget ikke tillægges mening blandt beboerne i VES og ses som et symbol for et fællesskab. Udover den af få informanter nævnte tilstedeværelse af diskrimination er der ingen eksempler på en opdeling blandt beboerne bygget på sprog. Selv den stolte *quechua cuzqueña*-talende har giftet sig med en kvinde, der taler *quechua* fra Ayacucho. Det kan skyldes, at beboerne, grundet det høje antal *provincianos* og efterkommere deraf, gennem ældre generationer i familien er stødt på *quechua*, og det derfor ikke ses som noget fremmed for dem.

5.1.2 Religion

Beboerne i VES er hovedsageligt katolikker, og langt størstedelen er religiøst aktive. De går i kirke (1, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21), læser i biblen (1, 10), beder til Gud (3, 12), fejrer helgener eller jomfruer (6, 17, 20), går i processionser (18, 20) eller ser dem i fjernsynet (12), har billeder af helgener i hjemmet (6), fejrer jul (8, 9, 11, 20) og lytter til religiøs musik (9).

Gud er en del af informanternes tilgang til livet i VES. En kvinde fortæller, at når hun har problemer, går hun i kirke, og når hun ikke har, går hun ikke i kirke. Samme kvinde siger i forhold til kriminelle, der lukkes ud af fængslerne igen pga. korruption, at kun Gud vil dømme folk i sidste ende (11). En anden kvinde siger: *"Yo lo unico que pido, que doy gracias a dios es de tener mi casita"* (12: 20.20). Gud ses som dommer og som ham, der får de gode ting til at ske.

Blandt informanterne er der et par stykker, der skiller sig ud i forhold til religion. Den ene er en 54-årig mand, som er blevet kristen, og derfor ikke længere fejrer fester eller beholder traditioner fra sin oprindelige provins Huánuco. Han og ægtefællen blev kristne for 18 år siden, da de kom til VES, da hans to nevøer tog dem med i kirke. Han ønsker ikke at vende tilbage for at bo i sin oprindelige provins, fordi: *"Acá hay mejores costumbres de vivir"* (9: 13.15), og så ønsker Gud ikke, at han gør det (9).

En 57-årig kvinde, også fra provinsen Huánuco, fortæller, at hun ikke fejrer traditioner fra sin provins, da hun har lært sandheden at kende. Hun siger, at størstedelen af beboerne i VES beholder deres traditioner fra provinserne, men hun gør det ikke, da Gud ikke vil bryde sig om det. Han bryder sig ikke om afgudsdyrkelse. Hun fortæller, at før hun kom til VES, boede hun sammen med en mand i en anden zone i Lima, men var ikke glad. Hun ville arbejde med landbrug, som hun havde gjort i Huánuco, og det kunne hun i VES, og derfor tog hun dertil. Hun bor i dag alene, og hendes familie er hendes "søstre" fra kirken. Hendes drømme for fremtiden består i at tjene Gud og prædike Guds ord i Andesbjergene gående, dvs. steder, hvor biler ikke kommer. Desuden vil hun blive boende i VES, fordi Gud har taget hende derhen. *"Da hun flyttede fra et pænt sted til VES som var ørken, forstod hun først ikke hvorfor, men nu ved hun, at det var, fordi Herren sendte hende derhen"* (Sammenfatning 13).

To andre informanter er blevet henholdsvis Jehovas vidne (14), og mormon (20). De fortæller ikke, hvornår de har skiftet religion, og de afviser ikke, at de beholder eller ønsker at beholde traditionerne fra deres oprindelige provinser, som var eksemplet ved informant 9 og 13. Informant 9 og 13 har begge opgivet deres traditioner og skikke, efter de er flyttet til VES, fordi deres nye religion ikke tillader dem. De har fået en ny religion, og hvad der dertil hører af skikke, musik, moral, værdier osv. Dette kan sættes i tråd med Castells teori om, at urbaniseringen kan give mennesker nye holdepunkter i tilværelsen, og at de her finder et kulturelt fællesskab af religiøs karakter. Castells siger endvidere, at de ekskluderede gennem et religiøst fællesskab kan finde mening, hvilket passer godt på kvinden (13), der siger, at hun nu har forstået meningen med, hvorfor hun skulle til VES.

Beboernes religiøse skikke har de med fra deres oprindelige provins, og størstedelen følger den katolske norm. Som Jenkins nævner, kan der ligge en vigtig symbolsk værdi i ritualer. At folk fejrer deres forskellige

helgener fra deres oprindelige provinser, kan derfor være et symbol på deres fortsatte tilknytning til provinsen. Gennem religion identificeres det provinsielle fællesskab, og det kan derfor ses som en markør for en kollektiv identitet, der opstår omkring det at komme fra en bestemt provins.

Religiøse skikke, som de har med fra deres oprindelige provins, kan udgøre symboler for deres tilknytning til deres provins og fortæller dermed, at kollektiv identitet i VES kan knyttes til beboernes oprindelige provinser. Derudover bliver religionen ikke åbenlyst brugt som en inkluderende eller ekskluderende faktor, i og med ingen informanter nævner folk med en anden religion i interviewet og ikke skaber inklusion eller eksklusion baseret på religiøs overbevisning. De to informanter, som afviser deres gamle skikke pga. deres nye religion, tager afstand fra deres gamle liv, men ikke tydelig afstand fra de andre beboere i VES. De er endvidere eksempler på, at religion kan skabe et nyt fællesskab, hvori de finder mening.

5.1.3 Traditioner & skikke

"La costumbre es ley y no se olvida"(16: 6.41) fastslår en *fundador*, og mange beboere svarer ja til, at der er folk i VES, der stadig fastholder traditioner og skikke fra provinserne (1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 16, 17). Nogle fremhæver folk fra provinserne Ayacucho (1, 14), Huancavelica (1) og Cuzco (10), som de, der gør det. En ung kvinde ved ikke, om folk fastholder deres traditioner eller ej (4), og en enkelt mand siger, at der ikke er mange (9). En kvinde siger, at folk i VES ikke udøver skikke og traditioner hjemmefra, enten fordi de ikke kan, eller fordi de glemmer dem (21). En 62-årig mand fortæller, at der er færre og færre, der udfører deres traditioner hjemmefra (14).

En 38-årig mand, som har boet i VES hele sit liv, fortæller, at de ikke har mange traditioner i hans familie. Hans mor er fra Huancavelica, men har boet længe i Lima og har ikke taget nogen traditioner med. Faren, der er fra La Libertad, har heller ikke taget traditioner med sig, skønt han havde mange. Informanten udtaler, at i VES fejrer folk mange fester fra deres provinser, fordi forældrene har taget traditionerne med og lært deres børn dem. Denne udtalelse strider imod hans egen situation og imod, at han senere siger, at de, der beholder deres traditioner, er dem, der er kommet til VES for 2-4 år siden (3). Han siger: *"Med tiden glemmer de dem. Her er man nødt til at glemme disse skikke, fordi alle kommer fra forskellige steder. Når man er i hovedstaden, er man nødt til at ændre sig og tænke på andre ting"* (Sammenfatning 3). Forklaringen på hans usammenhængende logik kan skyldes, at han forsvarer sine forældre, fordi de ikke har lært ham deres traditioner og skikke.

En anden 38-årig mand, som også er født i VES, fortæller, at i hans familie fejrer de ingen fester fra hans forældres oprindelige provinser, men at hans mor nogle gange går til fester hos dem fra hendes provins (7). Samme mand fortæller, at *"i 1989 tog han til junglen og boede i et år hos bedsteforældrene, og der lærte han en del ting om landbrug, at drive gården og at fiske. I VES er det kun maden, som er en tradition, der stadig holder ved, samt musik fra junglen, hvilket er cumbia-bands"* (Sammenfatning 7). Det vil sige, at han som 14-årig blev sendt derhen, og det kan indikere, at hans forældre gerne ville have, at han lærte, hvordan livet blev levet i provinserne, selvom han er født i Lima.

Den førnævnte kvinde i afsnit 5.1.2, som har opgivet alle traditioner fra sin oprindelige provins, da hun 'har lært sandheden at kende' gennem sin nye religion, kalder sig stadig for *serrana* og *indígena* (13). Dette indikerer, at udførelsen af skikke og traditioner ikke er et krav for, at en peruvianer ser sig selv som *indígena* eller *serrana*.

Den 80-årige kvinde fra Ayacucho fortæller om ritualer, hvor man beder til *Pachamama*, og Fiesta de Santiago, hvor man tilbeder jorden, for at der kommer mange dyr. Det gør hun ikke længere, fordi hun bor i VES (21). Det fortæller, at en persons religiøse ritualer og traditioner kan ændre sig ved migration, her fordi hun ikke længere dyrker jord, og det ikke længere giver mening at bede for en god høst.

Fester

En del informanter fejrer stadig fester fra deres provins, skønt de har boet i VES i mange år: informant 1, som har boet i VES i 16 år, informant 6, som har boet i VES i 19 år, informant 11, som har boet i VES i 43 år og informant 18, som har boet i VES i 28 år.

En enkelt af de informanter, der er født i VES, en 24-årig kvinde, fejrer *fiesta patronal* med sin familie med mad og dans (4).

En informant og hans kone fortæller, at deres mest kendte fest fra Huánuco, negrito, fejres samme dag som Arequipas årsdag, men at de holder separate fester (1).

En informant fejrer ingen fester og har ingen traditioner med sig (2). Dette kan skyldes, at han har boet flere forskellige steder i Peru, inden han kom til VES. En 30-årig alenemor (5) fejrer ingen fester, fordi hun ikke kommer meget ud. Dette gælder også for en 55-årig handicappet kvinde, som ydermere siger, at hun ikke har lært nogen traditioner af sin familie (12).

Der findes én, fest som alle indbyggere i Villa El Salvador kan være fælles om, og det er bydelens jubilæum. Men er det en dag, som de fejrer? En 38-årig mand, der er født i VES, fejrer VES' jubilæum (7), og en 65-årig kvinde, som har boet i VES i 30 år fortæller, at hun også fejrer dagen (20). Disse er de eneste to, der

specifikt fortæller, at de fejrer jubilæet og ikke siger, "man fejrer VES' jubilæum" (4, 10, 17). Hvad der er interessant er, at både informant 7 og 20 senere nævner, at María Elena Moyano er et symbol for VES, og de begge derfor er oplyste og bevidste om distriktets historie. Ifølge Ferry var fejringen af VES' 20-års-jubilæum en nærmest religiøs manifestation (1997: 125). Senere i afsnit 5.3.1 og 5.3.3 vil det belyses nærmere, hvordan Municipalidad de Villa El Salvador anvender distriktets historie i sin diskurs.

En informant fortæller, at hun ikke er med til at fejre denne dag, fordi hun er dedikeret til at arbejde for sine børn og *seguir adelante* med dem. Hvis hun havde tid og økonomi til det, ville hun gerne (6). En anden kvinde fortæller, at hun ville beholde de fester og traditioner, som hører sig til i Ancash, hvor hun kommer fra, men at hun ikke kan tage af sted, da økonomien ikke rækker til det. Da jeg spørger, om de ikke kan holde festerne i VES, svarer hun: *"Nej, for hvert sted har deres måde at gøre tingene på. Fx i hendes by, der er en fiskerby, tilbyder de en helgen fra havet og sejler ud i fiskerbåde og giver ham fisk"* (Sammenfatning 20). En kvinde på 62 år fra Cuzco fortæller, at i VES er folk mest fra Ayacucho, og at der ikke er så mange fra Cuzco. Hun beholder ingen skikke fra Cuzco, men hun siger, hun kunne *"godt tænke sig at beholde deres skikke og invitere el pueblo og spise og drikke. Men nu handler det hele om handel, og man gør det ikke nu [inviterer folk over at spise], fordi der ikke er penge til det"* (Sammenfatning 19). En 45-årig kvinde, der har boet i VES i 15 år, fortæller, at ingen af de fester, hun kender hjemme fra La Libertad, fejres i VES. Her er ingen andre fra hendes landsby end hende selv. Hvis der var, ville hun gerne fejre festerne med dem (10).

Dette er eksempler på, at kvinderne ikke har ressourcerne, hverken økonomiske, territorielle eller sociale, til at udøve deres traditioner. Tre af dem er enige om, at deres økonomiske situation begrænser dem i at deltage i og holde fester, hvilket betyder, at traditioner, som kendetegnes som værende identitetsskabende for fællesskabet, ikke kan udføres. Jenkins siger, at det ikke er nok "kun" at gøre krav på en etnisk identitet, men at man også skal have ressourcerne til at udføre den, før vi kan tale om at tilhøre en etnisk gruppe.

En 66-årig *fundador*, der selv stammer fra provinsen Lima, deltager i festerne, som folk fra provinserne holder. Han fortæller endvidere i ft. spørgsmålet om, han snakker om fortiden med folk fra andre provinser, at de snakker om deres skikke, deres tøj og deres mål. Det bedste ved livet i VES er for ham folket og deres skikke, som de har med fra provinserne og genkalder mindet om i VES (16). Samme mand fortæller om en tradition, der hedder *la minka*: *"Når en skal bygge et hus, så hjælper alle til. Når en anden så skal bygge et hus, hjælper man til der, det er reciprok hjælp. Denne tradition stammer fra provinserne og helt tilbage fra Inkariget, hvor alle hjælper og støtter hinanden"* (Sammenfatning 16).

En anden 75-årig *fundador* tager også nogle gange med til fester, der holdes af *los provincianos*. Festerne er dermed hverken lukkede eller ekskluderende.

Musik

Beboerne i VES er overordnet mest glade for at høre *huayno* (1, 2, 4, 11, 12, 14, 16, 18). To informanter mener, at det skal være *huayno* fra deres egen provins (1's kone, 21). Disse to, vil vi senere se i afsnit 5.3.2, er to ud af de tre informanter i casen, som ønsker at vende hjem til deres oprindelige provins. Andre kan lide *huayno* fra alle provinser og ikke nødvendigvis den, de kommer fra (1, 6, 11, 18). En informant, der kom til Lima som 15-årig og ikke holder fast i nogen traditioner fra sin provins Apurímac udover maden, fortæller, at når hun vil huske, hvordan det var i provinsen, så sætter hun musik på derfra (5).

En 64-årig mand, der er musikanter og spiller til fester for folk fra Cuzco, mener, at de fra Cuzco fester mest i hovedstaden og har den største variation i deres danse og musik. Han har lært at spille musik af sine bedsteforældre, der også var musikanter (15).

Mad

Traditionel madlavning er oftest noget informanterne lærer af deres bedstemor (1, 9, 10, 13, 14, 18, 19, 20). En informant fortæller, at maden er det eneste, hun har med af traditioner fra *la sierra* (5), og en mand født i VES, som ikke holder fast i nogen traditioner fra sine forældres provinser, fortæller, at de laver traditionel mad i familien (8). Den 80-årige kvinde fra Ayacucho fortæller, at hver søndag mødes familien om et traditionelt måltid, da det er den eneste dag, de har tid til det (21). En informant fortæller, at maden fra junglen kender han fra sin bror. De spiser det, men laver det ikke selv (7). Om madtraditioner fortæller en kvinde:

Maden er den eneste tradition, som hun har beholdt i sin familie. Hun tror, at hendes børn også vil lave disse retter. Nogle retter spiser de og andre ikke. Fx er der en ret, som man her i Lima tilbereder i en blender, men hun gør det på den oprindelige måde og maser kartoflerne med en stor sten. Det kan hendes børn ikke lide (Sammenfatning 10).

Der findes restauranter, hvor de laver mad fra de forskellige provinser og spiller musik derfra (7), og en 62-årig mand bekræfter, at maden er en af de traditioner, mange holder fast i (14). Eftersom den almindelige beboer i VES køber ind på markedet, hvor madvarerne, der sælges, køres dertil i store lastbiler fra provinserne, både fra *sierra* og *selva*, er det let for dem at blive ved med at tilberede deres traditionelle mad, da de har ingredienserne til rådighed. Den traditionelle mad er derfor let tilgængelig, både på restauranter og tilberedt hjemme hos familien, hvor der mange steder stadig holdes fast i den traditionelle madkultur.

Tøj

En fortæller, at hans forældre droppede deres traditionelle tøj, da de kom til Lima (8). I samme tråd fortæller en 45-årig kvinde: "*Der, hvor hun kommer fra, går de i lange kjoler, uld osv., men her går hun ikke i*

dette tøj, da klimaet er anderledes. Hun kom hertil med det tøj, men her er det anderledes, og folk kigger på dig på en anden måde" (Sammenfatning 10). Samme historie fortæller en 62-årig kvinde: *"Da hun kom til Lima, skiftede hun tøj. Før gik hun med lange nederdele osv."* (Sammenfatning 19). En 62-årig kvinde fortæller, at *"hun har en nederdel derfra, som hun aldrig bruger, da det at gå med den hører til i la sierra"* (Sammenfatning 18).

En 48-årig kvinde fra Huancavelica, der har boet i VES, siden hun var 5 år, fortæller, at hun klæder sig normalt og ikke som *los cholos* eller *los serranos* (11). Dette strider imod at hun senere i interviewet, hvor der spørges, om hun er *limeña*, svarer: *"Soy serrana con orgullo"* (11: 19.02). Udefra set virker det modstridende, at hun først lægger afstand og senere siger, hun er en stolt *serrana*. Kvinden har boet i VES, siden hun var 5 år, og kan ikke huske livet i *la sierra*. Da hun har boet i byen næsten hele sit liv, kan det virke absurd for hende at skulle gå i tøj som i *la sierra*. Eller siger, at tøj er med til at retfærdiggøre og identificere en etnisk gruppe. Her er dog et eksempel på, at man godt kan føle sig som del af en etnisk gruppe, her *serrano*, uden at dele alle gruppens identificeringer. Det kan også tolkes som, at hun føler sig knyttet til to identiteter: en som værende indbygger i hovedstaden Lima, hvor hun klæder sig "normalt", og en, hvor hun siger nej til at være *limeña*, men er *"serrana con orgullo"* pga. sine rødder.

Den 64-årige musikanter har noget specielt tøj fra Cuzco, han tager på til de fester, hvor han spiller, men til hverdag går han ikke med det (15). Den eneste interviewede, som stadig går i traditionelt tøj, dog ikke længere uld, men en nederdel og en bowlerhat, er den 80-årige fra Ayacucho (21). Kvinden længes efter at komme tilbage til Ayacucho og bryder sig ikke om at bo i VES. At hun stadig går med tøjet, kan enten skyldes, at hun ikke har råd til nyt tøj, eller det kan være et bevis på, at hun står ved sin identitet som *serrana*. Hun er ikke den eneste ældre kvinde, vi mødte, som klædte sig i traditionelt tøj (se billede 1), men det var ikke noget, man så meget af rundt omkring i bydelen.

Billede 1: Ældre kvinde i typisk tøj fra *la sierra*

Dette afsnit har belyst, at nogle beboere i VES beholder deres traditioner, mens andre ikke gør. Dem, der ikke gør det, begrundet det med ikke at have muligheden pga. økonomi, geografi eller sociale relationer. Andre har aldrig lært skikkene fra deres familie, fordi deres forældre ikke har ført traditionerne videre i familien.

Som det viste sig at være tilfældet med brugen af *quechua*, har andre tydelige signaler om, at man er fra provinsen som ens tøj, været noget, nogle har lagt på hylden, efter de er kommet til Lima. Jenkins mener, at personers påklædning er med til at bestemme ens position på menneskers sociale landkort, og det sociale landkort i Peru er, som vi så i afsnit 2.4, præget af ulighed og diskrimination bl.a. mod folk fra *la sierra*. Det bevises, at diskriminationen er et problem i Peru, selv i en bydel som VES, som ifølge en *fundador* er "*cuna de la solidaridad*" (16: 21.26).

Ifølge den i afhandlingen valgte teori er skikke og normer med til at kendetegne et kulturelt kollektiv og retfærdiggøre og identificere en gruppe, samtidig med at traditioner som fx en årlig fest udgør symboler, der giver folk en følelse af at høre sammen. At dette er sandt, kan argumenteres for ved at se på musikanten fra Cuzco, som flere søndage om året tager sit tøj på fra Cuzco, spiller traditionel musik fra Cuzco, alt imens de kun taler *quechua*. Da han talte om det, blev han en helt anden mand. Han lyste op og glædede sig tydeligvis til, at det blev juni, så festerne endnu engang ville gentage sig (15). Denne mand var den mest dedikerede til *fiestas patronales* af de interviewede, men også de andre, som stadig holder fast i deres fester, er eksempler på, at beboerne samles i et kulturelt kollektiv, hvor festerne udgør symboler, der binder fællesskabet sammen. Det betyder, at folk fra hver deres provins har noget tilfælles og noget, der gør dem anderledes end de andre.

Det fortælles af informant 10 og 14, at folk lejer lokaler og holder festerne der. Hos dem jeg boede, fik jeg fortalt, at ved et karneval slår de, hvad vi på dansk ville kalde for 'katten af tønden', og hvis du er den, der slår hul på tønden, skal du betale for næste års fest. Her er det igen tydeligt, at det kræver økonomiske ressourcer at være med til disse fester, og det udelukker derfor en del af befolkningen. Om en person holder fast i traditioner eller ej, er derfor ikke kun et spørgsmål om lyst. Nogle traditioner er lette at føre videre, som fx maden, mens andre er sværere at praktisere, da ressourcerne mangler.

At festerne holdes i lejede lokaler, er også med til at ændre festerne. Man kan ikke sige, at *los provincianos* danner nye traditioner i VES, men at de ændres og tilpasses de vilkår, de nu engang har. Det underbygger Ellers teori om, at kultur ikke kan tilskrives et bestemt territorium.

VES' jubilæum er en årlig fest for beboerne, men ud fra de i denne case adspurgte informanter, er det ikke en begivenhed, som alle er med til at fejre, eller som fylder meget i deres bevidsthed. Den fungerer derfor ikke som en samlende begivenhed for alle beboere.

5.1.4 Delkonklusion

I dette afsnit er de kulturelle karakteristika sprog, religion, traditioner og skikke gennemgået. Disse markører udgør symboler, der kan kendetegne fællesskaber. Sprog viste sig ikke at blive tillagt betydelig mening og opstille grænser, mens religion viste sig at være af betydning, fordi det ligger til grund for fester fra provinserne. Traditioner og skikke fra provinserne er med til at opstille grænser, men disse grænser er svævende og ikke totalt ekskluderende eller inkluderende, da vi så eksempler på, at informant 16 og 17 fejrer fester med *los provincianos*, selvom de er *limeños*. Af nye skikke, der er opstået i VES, så vi kun fejringen af VES' jubilæum som et eksempel, men det er ikke noget, der virker til at være stor tilslutning til.

Man kan derfor ikke kalde de her undersøgte kulturelle karakteristika for markører, der opstår én kollektiv identitet omkring i VES. Dog kan man argumentere for, at beboernes provinsielle ophav skaber grupper, idet undersøgelsen viser, at opmærksomheden omkring ens oprindelige provins er der, og at festerne derfra stadig fejres. Selvom nogle informanter ikke fejrer festerne af forskellige årsager, bl.a. manglen på ressourcer, er bevidstheden om festerne der stadig. Informanterne er klar over, at festerne fra de forskellige provinser er forskellige, og udover festerne så vi, at informanterne også er bevidste om, at maden og musikken er forskellig i provinserne imellem.

I det følgende afsnit vil det undersøges, hvorvidt man kan klassificere forskellige etniske grupper i VES og følgelig tale om kollektive identiteter.

5.2 Etniske grupper i Villa El Salvador

I det forhenstående afsnit argumenterede jeg for, at det primært er skikke og traditioner med provinsielt afsæt, som skaber fællesskaber beboerne imellem. I det følgende afsnit vil jeg undersøge, om man kan tale om forskellige etniske grupper i VES, og om det derigennem er muligt, at påpege dannelsen af kollektive identiteter. Jeg begynder med en kort introduktion til etnicitet i Peru for at give et indblik i den kontekst, casen er en del af.

5.2.1 Etnicitet i Peru

Peru består af forskellige etniske grupper, men data om etnicitet er svært tilgængelig. I folkeoptællinger bliver der ikke spurgt direkte til etnicitet, og modersmålet kan ikke altid gælde som en sikker indikator, da der er områder nordligt i bjergene, hvor der kun tales spansk (Muñoz et al., 2006: 7). I Peru findes der skiftende og ustabile labels, bl.a. *campesino*, *andino*, *mestizo*, *nativo* og *indígena*, og det har fået mange forskere til at sige, at der mangler en konsolideret *indígena*-identitet i Peru (García & Lucero, 2011: 280)¹⁴. De kategorier, der bruges til at klassificere etniske grupper, er flydende, idet folk kan flytte sig mellem de forskellige kategorier, uden at navnet på kategorien ændres (Haak, 2010: 6). Dette underbygger Barths teori om, at en etnisk gruppe kan ændre, hvad den udgøres af, men at grænserne stadig består.

Ifølge Muñoz et al. eksisterer der en høj social ulighed mellem etniske grupper i Peru i en grad, der kan kaldes ekstrem (2006: 3). Denne ulighed bevidner, at der eksisterer et hierarki mellem de etniske klassificeringer i Peru, som jeg grundet specialets omfang ikke vil behandle nærmere, men jeg er klar over, at det findes. Peru adskiller sig i forhold til andre latinamerikanske lande med en høj andel oprindelige folk, idet der ikke har været samme mobilisering eller udvikling indenfor etnisk bevidsthed, som det har været tilfældet i fx Bolivia og Guatemala (ibid.: 2006: 3)¹⁵. En af grundene til mangel på social mobilisering er ifølge Burt, at under Fujimori var statens magt så stor, at det civile samfund forblev uorganiseret (2006: 33).

¹⁴ Haak beviser dette i sin artikel ved at sammenligne fire forskellige kvantitative studier, som mellem 2005-2009 alle måler etnicitet i Peru. De viser, at valget af metode producerer forskellige resultater for, hvor mange procent af befolkningen, der er *indígenas* (Haak, 2010: 19).

¹⁵ García og Lucero stiller sig kritiske overfor dette fravær af bevægelser bestående af oprindelige folk, og de mener, at kritikken skyldes et fokus på nationalt plan frem for at se på, hvad der sker på landet (García & Lucero, 2011: 278).

5.2.2 Klassificeringer

I de udførte interviews blev der nævnt en række klassificeringer og spurgt ind til, hvilke af disse informanten føler sig identificeret med. Denne strategi har jeg valgt for at se, om beboerne danner inklusion og eksklusion samt for at se, om der er tegn på etnisk bevidsthed. I de første interviews nævner jeg: *limeño*, *indígeno*, *migrante*¹⁶ og *campesino*. Senere tilføjer jeg *serrano*, da dette nævnes som modsætningen til *limeño*. Man kunne også have spurgt ind til *provinciano*, da det også blev nævnt. Det viser sig, at *provinciano*, som kort og godt dækker over en person fra en af Perus provinser, er et ord, de bruger meget i VES. Ved de to tilfælde, hvor det er aktuelt, bliver der også nævnt *desplazado*.

Eftersom klassificeringerne *migrante*, *campesino* og *desplazado* ikke giver udtryk for stærke følelser eller lignende, vil jeg ikke gå i dybden med disse. Dog er det interessant, at ved klassificeringerne *migrante* og *desplazado* er der eksempler på at, de, jeg vil klassificere som tilhørende denne gruppe, ikke selv gør det. Der er som sagt forvirring om begrebet *migrante*, og det forklarer forskellen på min og deres opfattelse. I forhold til at være *desplazado* er der ingen af de to IDP i casen, som ved, hvad det betyder, og de har aldrig hørt om det før. Dette eksemplificerer, hvordan jeg pga. videnskabelige teorier klassificerer folk i kategorier, de ikke selv kender. Den vestlige videnskabelige diskurs placerer andre mennesker i kategorier for at beskrive og repræsentere dem, og her ses et eksempel på antropologiens vestlige karakter. Studiet af "det fremmede" stammer tilbage fra koloniseringen, og som nævnt i teorien af Hall har Vesten selv lavet kategorier, der kan beskrive og repræsentere den "nye verden".

5.2.2.1 Limeño

Af de informanter, der klassificerer sig selv som *limeños*, er alle født i Lima på nær to. Den ene af dem er en informant fra Huánuco, som har boet i VES i 18 år, og som ikke fastholder nogle traditioner fra Huánuco. Han vil gerne blive boende i VES og arbejde, og det kan forklare, hvorfor han ser sig selv som *limeño*. Udover at se sig selv som *limeño*, svarer han også ja til de andre klassificeringer. Det kan enten indikere, at han føler sig knyttet til alle klassificeringer, eller at han bare gerne ville have interviewet overstået (9).

Den anden undtagelse er en 65-årig kvinde fra Ancash, der svarer ja til *limeña* med den begrundelse, at hun bor der (20). Hun har været aktiv i opbygningen af VES, og hun har arbejdet sammen med María Elena Moyano. Hun fejrer VES' jubilæum, men har ikke holdt fast i nogen traditioner fra Ancash. Dette kan

¹⁶ Undervejs blev det hurtigt klart, at informanterne ikke var klar over, hvad jeg mente, når jeg sagde *migrante*. Efter de første interviews, lavede jeg det derfor om til *emigrante*. Dette hjalp ikke synderligt, og jeg har derfor valgt at udelade deres svar på dette i mine sammenfatninger, da svarene pga. misforståelser og mangel på kendskab til dets betydning ikke gav mig brugbar information.

forklare, hvorfor hun ser sig selv som *limeña*. Hun har desuden arbejdet mange år hos en NGO, og hun fortæller, at hun har lært om kvinders rettigheder og at læse. Hun føler sig oplyst, og det kan også være med til at gøre, at hun føler sig som *limeña*, da Appelbaum et al. fortæller, at befolkningen i Perus højland ses som mere tilbagestående end befolkningen langs kysten. Hun identificerer sig selv som *serrana*, pga. sine forældre, og forældrenes afstamning bestemmer dermed hendes egen måde at identificere sig selv på.

En *fundador* fra provinsen Yauyus i Lima siger, at han er *salvadoreño* (16). *El fundador* er utrolig stolt af VES og bruger termen *salvadoreño* til at markere dette. Ifølge ham er der forskel på at være fra Lima og at være fra VES. Han er bevidst om sit ordvalg, når han omtaler VES og bruger metaforer, som at VES er solidaritetens vugge, og at VES er som vandet, der gør fremskridt ved højvande (16). At han er bevidst om sit ordvalg, var tydeligt for mig, og på foreningen Amigos de Villas hjemmeside er han med i en video hvor VES' historie fortælles. I videoen bruger han nogle af de samme vendinger, som han bruger i mit interview med ham (Asociación Amigos de Villa, 2013a). Desuden siger han også, at han er *serrano*. Ifølge min guide er dele af Lima også *sierra*, og desuden var *el fundadors* forældre landmænd, så det kan forklare hans svar. Ingen andre informanter bruger termen *salvadoreño*, og jeg har spurgt flere i VES, om de har et navn for folk fra VES, hvor alle sagde nej. Det er derfor ikke en udbredt og kendt betegnelse.

Den 80-årige bedstemor siger, at hun ikke kan lide begrebet *limeño*, men begrebet *serrano* kan hun godt lide (21). Ved at sige dette tager hun afstand fra folk fra Lima og stiller *limeño* overfor at være *serrano*.

En anden *fundador* ser *los provincianos* som kriminelle, mens *limeños* og børn af *limeños* ikke er kriminelle (17).

Der er derfor et par eksempler på, at *limeño* bruges til at klassificere folk, lige meget om de er født i Lima eller ej, samt at der er distinktioner mellem at være *limeño* og *serrano* eller *provinciano*.

5.2.2.2 Indígena

Igennem sociale undersøgelser lavet i Peru de sidste årtier er personer identificeret som *indígenas* fattigere end resten af samfundet, deres uddannelsesniveau er lavere, de har jobs, som kræver få kvalifikationer, de har dårlig adgang til offentlig service, og de er mindre repræsenteret i demokratiske institutioner (Haak, 2010: 1-2). La Comisión de la Verdad y Reconciliación har dokumenteret, at 75 % af ofrene for den voldelige politiske konflikt talte *quechua* eller et andet oprindeligt sprog. Til sammenligning talte ca. en femtedel af den peruvianske befolkning *quechua* eller et andet oprindeligt sprog i 1993, og det betyder, at oprindelige folk var den gruppe, der led flest ofre under den voldelige konflikt (CVR, 2003: 160). Ifølge Internal

Displacement Monitoring mente SL's ledere, at den oprindelige befolknings identitet og kultur skulle udryddes for at kunne skabe deres nye stat (2009: 3).

Ifølge Haak er der i Latinamerika ikke en fælles definition på, hvad det vil sige at være *indígena*. Han citerer Stavenhagen, der kalder *indígenas* for en gruppe mennesker, der er efterkommere af de originale indbyggere, der var i Amerika inden den europæiske invasion, og som i dag har kulturelle karakteristika, der adskiller dem fra resten af det nationale samfund. I den akademiske debat er der enighed om, at man også skal inddrage dimensioner som sprog, kulturelle traditioner, territorium og selvidentifikation (Haak, 2010: 2).

I VES var der ifølge min guide to forskellige måder at se på en *indígena*, og dette blev bekræftet i interviewene. Den første mulighed stemmer overens med Stavenhagens definition af en *indígena*. Min guide gav beskrivelsen: En efterkommer af Perus oprindelige befolkning fra før koloniseringen, en person af "ren race" og en så at sige "ægte" peruvianer. Den anden opfattelse er kort og godt ifølge min guide, at en *indígena* kommer fra junglen¹⁷.

Med udgangspunkt i de førnævnte dimensioner: sprog, kulturelle traditioner og territorium, er der opstillet følgende skema i figur 4. Dimensionen selvidentifikation er ikke medtaget, da ingen af informanterne selv nævner ordet *indígena*, eller på nogen anden måde gennem interviewet identificerer sig selv som *indígena*:

¹⁷ I Perus Amazonjungle bor 60 etniske grupper, hvoraf de største grupper er Asháninka og Awajún (IWGIA, 2012: 156).

	Provins:	Taler <i>quechua</i> :	Fastholder stadig traditioner fra provins:	Identificerer sig selv som <i>indígena</i> :
1	Huánuco (<i>selva</i>)	Nej	Ja, fester	Ja
2	Arequipa	Nej	Nej	Nej
3	VES	Nej	Nej	Nej
4	VES	Nej	Ja, fra forældrene	Nej
5	Apurímac	Ja	Kun mad	Nej
6	Cuzco	Ja	Ja, en fest og mad	Nej
7	VES	Nej	Nej	Ja
8	VES	Nej	Nej	(svarer "mere <i>serrano</i> ")
9	Huánuco (<i>selva</i>)	Nej	Nej	Ja
10	La Libertad	Nej	Kun mad	Ja
11	Huancavelica	Forstår <i>quechua</i>	Ja	Nej, de er fra junglen
12	Lima	Ja	Nej	Nej
13	Huánuco (<i>selva</i>)	En smule	Nej	Ja
14	Huancavelica	Ja	Nej	Ja, for han taler <i>quechua</i>
15	Cuzco	Ja	Ja	Ja
16	Lima	Nej	Nej, men fejrer fester med <i>provincianos</i>	Nej
17	Lima	Nej	Nej, men fejrer fester med <i>provincianos</i>	Ja/nej
18	Apurímac	Ja	Ja	Ja
19	Cuzco	Ja	Nej	Ja
20	Ancash	Nej	Nej	Ja, pga. forældre og bedsteforældre
21	Ayacucho	Kun <i>quechua</i>	Ja	Ja

Fig. 4: Skema over hvem der identificerer sig selv som *indígena*. De, der svarer ja, er markeret med mørkeblåt, og de, der ikke svarer entydigt, er markeret med lyseblåt.

I figur 4 ses, at alle fra *la selva* kalder sig selv *indígena*. Samtidig siger informant 11 nej til at være *indígena*, da *indígenas* er fra *la selva*. Udover denne gennemgående faktor er der ingen rød tråd i resten af svarene. Informant 14 identificerer sig selv som en *indígena*, fordi han taler *quechua*, men samtidig er det ikke en indikator for andre *quechua*-talende.

Det virker ud fra denne case ikke oplagt at tale om en etnisk gruppe i VES under navnet *indígena*. Der findes ikke faste symbolske markører, der kan definere gruppen. På den ene side er der tale om biologiske markører (ægte efterkommere), og på den anden side territorielle markører (fra junglen). Samtidig byder en informant ind med en kulturel markør (sproget). Ifølge Eller opstår etnicitet ikke, hvis ikke en gruppe er bevidst eller organiseret om fælles karakteristika. Denne uenighed gør det svært at organisere gruppen og finde ligheder og fælles markører, der kan give mening for gruppen. Dette bekræfter Ellers teori om, at oprindelige folk ofte ikke har en fælles etnisk bevidsthed, og det bekræfter endvidere de forskere, der mener, at der mangler en social mobilisering i Peru omkring at være *indígena*. At der ikke eksisterer bevidsthed om at være *indígena*, kan meget vel skyldes de negative konnotationer, der er knyttet dertil i Peru, og den udelukkelse i samfundet, som Haak henviser til.

5.2.2.3 Serrano

I modsætning til foregående afsnit, hvor der ikke var nogen tydelige udsagn, som kunne ses som en selvidentifikation eller stolthed over det at være *indígena*, er det anderledes, når det handler om at være *serrano*.

At være *serrano* vækker følelser hos nogle af informanterne. En informants kone siger, at hun er "*serrano de corazon*" (1: 15.34). At hun bruger metaforen 'hjerter', viser en følelsesmæssig tilknytning til at være *serrano*. En informant født i VES siger, at han er *serrano*, fordi han har *serrano*-blod i sig (7). En anden informant, der også er født i VES, siger, at han er en smule *serrano*, og på spørgsmålet om han identificerer sig selv som *indígena*, svarer han: "*mere serrano*" (8). En kvinde fra en havneby nordpå langs kysten siger, at hun er *serrana* pga. sine forældre (20). At det kan overføres fra ens forældre, viser, at der er tale om en stærk betydningsfuld markør, og det at være *serrano* ikke kun begrænses til at defineres ud fra en territoriell markør. I modsætning til de fællesskaber, vi så i afsnit 5.1, som dannes ud fra provinsielt ophav, dækker *sierra* over flere provinser, og fællesskabet om *serrano* krydser dermed grænser defineret ud fra provinsielt ophav.

Som føromtalt i afsnit 5.1.3 siger en kvinde, at hun er "*serrana con orgullo*" (11: 19:02). Samme kvinde mener, at der er forskel på folk fra Lima og fra *la sierra*: "*Folk i Lima [er] ignoranter i forhold til folk fra la sierra. De fra Lima kan fx ikke sige tak, og folk fra la sierra er bedre opdraget end dem fra Lima.*" (Sammenfatning 11). Dette er et eksempel på, at der er en bevidsthed om, at *serranos* er forskellige fra *limeños*, her i forhold til deres moral. Også en 62-årig mand er *serrano* med megen stolthed (14), og en anden 64-årig mand siger, at han er *serrano* 100 % (15).

Den 80-årige bedstemor identificerer sig selv som *serrana*, og hun går som den eneste informant stadig i tøj fra *la sierra* og taler *quechua* (21).

Desuden er *huayno* også typisk musik fra *la sierra* og er, som nævnt i afsnit 5.1.3, den foretrukne musik blandt mange af de adspurgte. Ud af de 16 informanter, der kalder sig selv for *serrano*, lytter 10 af dem til *huayno*. I afsnit 5.1.3 så vi også, at maden fra *la sierra* bliver taget med til hovedstaden.

Da en kvinde spørges, om hun er *limeño*, svarer hun: "*Nej, serrana*" (10). Modsat svarer en mand nej, da han bliver spurgt, om han er *serrano*, da han er *costa* (17). Der ses hermed en opdeling mellem *costa* og *sierra*, ligesom det også er tilfældet med *limeño* overfor *provinciano* i afsnit 5.2.2.1, og der opstilles en modsætning, hvor informanterne giver udtryk for, hvad de er, ud fra hvad de **ikke** er.

Om *los serranos* i VES udlever deres kultur uproblematisk, kan diskuteres. Ifølge Eller opstår etnisk bevidsthed ikke, hvis de gør. Som vi har set i afsnit 5.1, er der nogle, der beholder skikke og traditioner fra *la sierra*, og andre, der ikke gør. De, der gør, oplever dog, at det aldrig bliver helt det samme som i *la sierra* pga. Limas klima, geografi og omgivelser. Som vi så i afsnit 5.1.1, mener en informant, at der er diskrimination i VES (3), og en kvinde fortæller, at folk griner, når hun taler *quechua* (19). I afsnit 5.1.3 så vi, at tre kvinder (10, 18, 19) skiftede tøj, efter de kom til VES. Der er derfor indikatorer, der peger på, at det har været nødvendigt at droppe *quechua* og tøj fra *la sierra* for at undgå diskrimination, og det kan derfor stå som en markør for, at folk fra *la sierra* ikke kan udleve deres kultur uproblematisk.

Eller skriver endvidere, at det kræver en distance, før etnicitet opstår, da dette giver plads til refleksion. Denne distance kan her klassificeres som både tidsbestemt og geografisk bestemt. Det er år siden, at de har boet i *la sierra*, og deres landsby ligger langt væk og nogle endda på svært fremkommelige steder (11).

Som vi så i afsnit 5.1.3 kalder en kvinde sig stadig både *indígena* og *serrana*, selvom hun har skiftet til en ny religion, som ikke tillader hende at udføre hendes traditionelle skikke (13). Vi har også set, at selvom kvinder ikke længere går i tøj fra *la sierra* (10, 18, 19), klassificerer de stadig sig selv som *serranas*. Dette viser, at selvom der er bevidsthed om, hvad det vil sige at være *serrano*, så er det ens egen bedømmelse af sig selv, som tæller. Indenfor gruppen af dem, der kalder sig *serrano*, er der mennesker, der på forskellig vis udøver det at være *serrano*: nogle gennem mad (5, 6, 8, 10, 21), nogle gennem fester (1, 6, 11, 16, 18, 21), en enkelt gennem tøj, den 80-årige kvinde, der stadig går klædt som i *la sierra* (21), og en gennem sproget, nemlig musikanten, der taler *quechua* med sine orkesterkollegaer (15). Desuden kalder nogle sig stadig *serrano*, selvom de ikke udøver noget med tilknytning til *la sierra* (7, 9, 20). Dette bekræfter Barth i, at etniske grupper ikke er uforanderlige, og de kan ændre sig over tid, samtidig med at grænserne til dem udenfor stadig består, og der dermed stadig er inklusion og eksklusion.

Dette afsnit har vist, at der findes elementer såsom stolthed, blodbånd, moral, kultur og grænser, der stadig består, selvom indholdet ændrer sig, og som kan definere en etnisk gruppe centreret om det at være *serrano* i VES. Ifølge Ellers teori mangler den dog et fælles mål, hvilket kan tale imod, at det er en etnisk gruppe.

5.2.3 Delkonklusion

De interviewede vedkender sig forskellige etniske klassificeringer. *Serrano* står som den mest tydelige, mens der ved *limeño* er få indikatorer på, at man ser sig selv som anderledes ud fra dette. At være *indígena* viser sig at være en klassificering, der ikke har en entydig profil, og derudover ikke bliver tillagt mening eller

betydning. Pga. empiriens begrænsede omfang og grænserne for, hvad der kan behandles i dybden, er det ikke muligt at afdække nærmere, hvorfor det lige er *serrano*, der, ud fra min anvendte teori, står som den tydeligste etniske gruppe. Til gengæld er det belyst, at etnicitet har en betydning for kollektive identiteter i VES, idet klassificeringer kan skabe fællesskaber. Flere forskellige grupper kan bidrage til den kollektive identitet i VES, og der findes ikke en etnisk gruppe, som dominerer overordnet i VES. Afsnittet har vist, at kollektiv identitet ikke kun kan konstrueres ud fra provinsielt ophav, men også ud fra etniske klassificeringer.

I afsnit 5.1 og netop afsluttede afsnit 5.2 har jeg set på kollektiv identitet ud fra kulturelle karakteristika og forskellige klassificeringer. Begge afsnit viser, at fællesskabet i VES kan ses som bestående af flere adskilte grupper med hver deres markører for kollektiv identitet. I det sidste afsnit 5.3, vil jeg se på, om der eksisterer én kollektiv identitet i VES.

5.3 Et overordnet fællesskab om det at bo Villa El Salvador?

I modsætning til de forrige to hovedafsnit af analysen, hvor fokus er på, om der dannes forskellige adskilte fællesskaber i VES, ligger fokus her på, hvorvidt man kan argumentere for, at der er symbolske markører i VES, der peger på ét overordnet fællesskab blandt beboerne. Først vil jeg i afsnit 5.3.1 – 5.3.5 opstille argumenter, der overvejende taler for, og i afsnit 5.3.6 vil jeg fremføre argumenter imod.

5.3.1 Hvad har beboerne tilfælles?

Som udgangspunkt kræver kollektiv identifikation, at mennesker har noget bestemt tilfælles. I denne case er beboernes åbenlyse fælles faktor, at de alle bor på et specifikt territorium, der er bydelen VES, et distrikt i hovedstaden Lima. Alle sektorerne er bygget ens op, (på nær de nyeste), beboerne lever på det samme antal kvadratmeter grund, og de har alle adgang til fællesområdet midt i gruppen.

Ifølge Castells danner gruppen selv dens symbolske indhold ved kollektive identiteter, dvs. at gruppen selv bestemmer, hvad medlemmerne har til fælles. I praksis kan det både være institutionerne og beboerne i VES, der skaber dette indhold:

Symboler skabt af institutioner

Ved institutionerne er der i VES tale om Municipalidad de Villa El Salvador som den afgørende faktor. På bannere rundt omkring i VES, hvor der reklameres med diverse tiltag eller oplysninger fra kommunen, er

sloganet "*Súmate al cambio*". På samme bannere ses VES' våbenskjold, som også ses i bybilledet på bl.a. skraldebiler og overvågningspatruljer.

Billede 2: Villa El Salvadors våbenskjold

Billede 3: Plakater fra Municipalidad de Villa El Salvador. Våbenskjoldet er markeret med rød cirkel omkring.

En *fundador* forklarer, hvad elementerne på våbenskjoldet betyder: Duen betyder fred og er der, fordi VES blev kåret som 'Ciudad Mensajera de la Paz'. Farven hvid symboliserer også fred, og farven blå betyder styrke. Solstrålerne ud fra hjulet betyder ørken og styrke, og hjulet repræsenterer det at være en del af noget større (16). Municipalidad de Villa El Salvador tager udgangspunkt i en positiv del af VES' historie ved at bruge duen i sit våbenskjold, og den lægger vægt på fællesskabet i form af hjulet. Som Jenkins siger, kan ordet 'fællesskab' benyttes strategisk og retorisk, og Municipalidad de Villa El Salvador lægger stor vægt netop på fællesskab ved sit slogan på bannere og symbolerne på fællesskab i sit våbenskjold. Desuden har byen et kendt slogan: "*Porque nada tenemos, todo lo haremos*", hvor der lægges vægt på 'vi'. Hvorvidt våbenskjoldets fremtrædende rolle på bannere rundt omkring i bydelen er benyttet strategisk, har denne case ikke mulighed for at belyse. Hvad der dog er sikkert er, at våbenskjoldet for flere informanter er et symbol på VES (3, 10, 12, 14, 15, 16, 18). VES' historie kan også ses som et symbol benyttet af institutionerne. Dette vil jeg behandle i afsnit 5.3.3.

Symboler skabt af beboerne

Hvor beboerne selv bestemmer, hvad de har tilfælles, ses fx i diskursen om, hvordan beboerne i VES er. 11 ud af de 21 adspurgte siger, at folk i VES er *gente buena*. Samtidig nævner 7 ud af 21, at der også er *gente mala*¹⁸. Hvorvidt VES' beboere er splittede, vil jeg vende tilbage til i afsnit 5.3.6.1.

¹⁸ Se bilag 7: Forekomst af ord og emner

Størstedelen af informanterne fremhæver det positive ved beboerne: En kvinde er stolt af at bo i VES, fordi der er gode mennesker (6), og en mand siger, at alle i VES er gode (9). En kvinde siger, at de gode har brug for et sted at være (12). Derudover bliver beboerne bl.a. beskrevet som folk med drømme og lyst (3), ansvarlige (5), rolige (6), arbejdsomme (7), beskedne og ydmyge (11), solidariske (13), fantastiske (16) og hårdtarbejdende (17).

11 ud af de 21 interviewede bruger udtrykket *seguir/salir adelante* enten om sig selv eller andre beboere i VES¹⁹. Informanterne siger blandt andet:

He salido adelante yo con mis hijos. Soy madre sola yo (10: 1.51).

[Stolt:] Ja, fordi der er han født og opvokset og har levet hele sit liv. Han er kommet fremad, har sin familie og har derfor et motiv til at arbejde (Sammenfatning 8).

Hun er stolt af at være fra VES. Hun siger, at de er ydmyge folk, der fortsætter fremad, selvom de er fattige (Sammenfatning 11).

Det, at de bruger det samme udtryk, er med til at give beboerne en fælles opfattelse af, hvad meningen med livet er, og det bliver endvidere sagt i vendinger angående det at være stolt.

At være gode folk samt *salir/seguir adelante* bliver gentaget på tværs af alder, køn og sektorer. At der bor gode folk i VES, kan betegnes som noget, beboerne er fælles om at mene og dermed har skabt et fællesskab om. Selvom *salir/seguir adelante* er en individuel handling, kan der argumenteres for, at det er et fælles mål pga. det høje antal informanter, der nævner det. Ellers teori om at en etnisk gruppe ikke slapper af, men har et fælles mål, kan derfor her overføres til, at beboerne har et fælles mål, som skaber en markør for fællesskabet.

En 38-årig informant født i VES mener, at det at bo i VES påvirker et menneskes personlighed: "*Hvis folk flytter, så ændrer de sig. Han ved ikke hvorfor*" (Sammenfatning 3). Samme informant er følelsesmæssigt knyttet til VES: "*Når han kommer udenfor VES, føler han varme i sit hjerte over at være opvokset i VES*" (ibid.). En kvinde siger, at hun identificerer sig selv ud fra, at hun er fra VES (10), og hun tillægger det dermed betydning, at hun bor i VES.

Ved identificeringen af et andet gruppemedlem siger Barth, at individet får en fornemmelse af at spille det samme spil ud fra de samme 'begrænsninger', 'dømmekriterier', 'værdier' og 'opførsel', og ud fra dette skaber inklusion og eksklusion. Disse fire faktorer vil jeg i det følgende se nærmere på.

¹⁹ Se bilag 7: Forekomst af ord og emner

I forhold til 'begrænsninger' har beboerne oftest få økonomiske ressourcer og er dermed begrænset deraf. Mange af dem deler økonomisk livsstil, hvilket Jenkins også nævner som en ressource for en etnisk gruppe. Desuden bor de på lige meget plads og kan kun udvide deres hjem ved at bygge flere etager, og det giver dem også de samme begrænsninger.

Deres 'dømmekriterier' deles fx af en frygt for kriminaliteten i området: 12 ud af 21 informanter svarer, at kriminaliteten er det værste ved at bo i VES. Derudover nævner 8 ud af 21 kriminaliteten, uden at der spørges specifikt til det værste ved VES²⁰. Det kan diskuteres, om kriminaliteten er med til at samle eller splitte beboerne. Det kan samle beboerne, fordi de deler den samme frygt og dømmer folk ud fra de samme kriterier, i dette tilfælde at dårlige folk er kriminelle, der stjæler og overfalder. På den anden side kan kriminaliteten skabe splid blandt befolkningen. En kvinde fortæller, at folk i hendes gruppe ikke vil være med til at stå sammen om at bekæmpe tyvene, da de er bange (18). Kriminaliteten kan også skabe mistillid og fordomme. En *fundador* siger: "*Hvis man ser nyheder nu til dags, så er forbryderne ikke limeños, eller børn af limeños. Nu er der meget få limeños. Der er kriminalitet, røverier og overfald, og det er dem fra provinserne eller deres børn, der er de kriminelle*" (Sammenfatning 17).

I forhold til fælles 'dømmekriterier' kan beboerne endvidere dømme *Municipalidad de Villa El Salvador* eller staten, fordi de ser det samme i deres distrikt: fx at der mangler ordentlige veje, vand, spærrevolde, grønne områder, eller at skraldebilen ikke kommer ofte nok.

Som vi så i starten af dette afsnit, deler beboerne mange af de samme menneskelige 'værdier' i og med der opstår en diskurs om, at folk i VES er gode folk. En anden ting, som kan betragtes som en fælles værdi, er beboernes forhold til deres *casa/casita* eller *terreno*. En kvinde siger, at hun har det godt, fordi hun har sit hus, hun kan bo i (6). Tre kvinder drømmer om at forbedre deres huse (6, 10, 20), og en mand sidestiller, at folk er kommet fremad i livet, med at man nu ser huse i VES på 3 etager. Hans drøm for fremtiden er at få sit eget hus (7). En handicappet kvinde lægger meget vægt på, at hun har sit eget hus: "*Aunque sea pequeña, pero es mía, mi casita, que nadie me bota de mi casita*" (12: 20.20). Hun er desuden stolt af at bo i VES, fordi hun har sit *casita* (12). En anden kvinde er også stolt af at bo i VES, fordi hun har sit *casita* (18).

At man i VES kan få sit eget *terreno*, har været grunden til, at mange af informanterne eller deres forældre er kommet til VES. Den handicappede kvinde fortæller, at hun kom til VES, fordi hun så en reklame, hvori der blev informeret om, at VES tilbød *terreno* til handicappede (12). En enlig mor siger, at hun har sit *terreno* og siger efterfølgende: "*tengo algo, no?*" (5: 1.57).

²⁰ Se bilag 7: Forekomst af ord og emner

Selvom det at have et hus eller en grund er en individuel ting, bliver det, i og med at det gentages af så mange informanter, et symbol på en fælles værdi.

Ift. deres 'opførsel' ser vi endvidere, at ved at *salir/seguir adelante* skaber beboerne en norm for, hvordan man skal opføre sig. Samtidig så vi i afsnit 5.1.3, at flere informanter fortæller, hvordan de har måttet tilpasse sig til at bo i VES ved bl.a. at ændre tøjstil. De har dermed delt en opførsel og undergået samme ændring, da de kom fra landet til byen, og det er også en ting, de har tilfælles.

Det ses hermed, at både Municipalidad de Villa El Salvador og beboerne i særdeleshed skaber symboler omkring det at bo i VES, bl.a. om hvordan folk i VES er, hvordan de opfører sig, og hvilke værdier de har.

5.3.2 Territorium

Castells mener, at sociale aktører, som er ekskluderet fra magten i samfundet, finder mening i at være en del af et fællesskab, som kan være territorielt, og ifølge Jenkins kan kollektiv identitet være lokaliseret indenfor et territorium eller endda forestillingen om dette. I pågældende case kan en beboer tilslutte sig en gruppe, ud fra hvor vedkommende bor nu, i VES, eller tilslutte sig en gruppe fra et andet territorium, beboerens oprindelige provins. Blandt nogle beboere kan man nærmest se en mytisk forestilling om deres oprindelige provins, der kan sidestilles med diasporiske grupper, fx i dette interview:

Han vil gerne vende tilbage til Arequipa. Det er et andet sted end VES. Pænere, mere tørt klima og mere rent. Her er det hele forurennet. *"Aquí es una enfermedad"* (11.33), det er det ikke i Arequipa. I Arequipa er der ikke forbrydere, eller der er, men ikke så mange. Tingene er billigere, og man kan arbejde der. Her skal man arbejde for at overleve (Sammenfatning 2).

En anden kvinde tænker tilbage på livet i Cuzco og siger: *"Det var bedre. Der var frisk mælk fra køerne og kød. I Lima er der kun brød. Det har hun vænnet sig til. Livet i Lima er, at du tjener penge og bagefter betaler"* (Sammenfatning 19). Denne kvinde prøvede dog at vende hjem til sin oprindelige provins for at bo, men kunne ikke vænne sig til livet der pga. husenes standard og manglen på handel (ibid.). Selvom hun siger, at livet der var bedre, vil hun alligevel ikke bo der.

En anden svarer til ønsket om at vende tilbage til Huancavelica, hvor han kommer fra: *"Det kan godt være, fordi her bliver det værre dag for dag. Der er mere roligt hjemme. Her er der rigtig mange overfald og røverier"* (Sammenfatning 14). Ved at sige 'hjemme' bekræfter han, at hans provins er, hvor han ser sit hjem.

Ifølge Malkki kan tid og sted ændre en persons tilhørsforhold. Endvidere siger Eller, at kultur produceres og praktiseres gennem menneskelige handlinger og derfor ikke er knyttet til et fast territorium. VES' *provincianos* og tilflyttere fra andre distrikter i Lima kan altså over tid tilslutte sig en ny kollektiv identitet defineret ud fra et nyt territorium. Ved at bo i VES igennem en tid skabes orden og forudsigelighed, som Jenkins påpeger, vi mennesker er utroligt afhængige af.

Af dem, der kommer fra provinserne, siger en stor del, at de ønsker at blive boende i VES (6, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 19, 20). En lille del af informanterne ønsker at vende tilbage til deres oprindelige provins (1, 18, 21). Informant 1 vil først tilbage, når han bliver 40-45 år (nu er han 29 år), informant 18 er klar over, at det ikke er muligt, fordi hun ikke har noget hus der, og informant 21 var ikke taget til VES frivilligt, men tvunget til at bo med sin datter, da hun ikke kunne passe sig selv i *la sierra* pga. sin fremskredne alder.

En enkelt *provinciano* drømmer om at tage et andet sted hen (2), og en *fundador* ville, hvis han fik penge, tage et sted hen, hvor der var mere behageligt, og hvor det var muligt at være tæt på naturen (17). Denne *fundador* deler altså ikke den anden *fundadors* stærke tilhørsforhold til VES, idet han siger, at han vil bo i VES: "*Hasta el último día de mi existencia*" (16: 27.06).

En del *provincianos* siger, at de kun vil vende tilbage til deres oprindelige provins som gæst og ikke for at bo (5, 6, 10, 13, 14, 20), og en vil ikke vende tilbage, da tingene i provinsen har ændret sig meget (15).

At størstedelen ikke drømmer om at vende tilbage, kan tolkes som, at tiden har givet dem en tilknytning til et nyt territorium. På den anden side er der også et par informanter, der er realistiske og kan se, at de ikke har andre muligheder end at blive i VES. En informant siger, at i *la sierra* er der ikke job eller studier (5), og en anden siger, at der er fyldt op, og at det er svært at finde et sted at bo (6). En kvinde siger: "*Hun kunne godt tænke sig at tage hjem og bo, men hun har ikke noget hus der, så hvordan skulle hun kunne leve der. Apurímac er et meget skønt sted.*" (Sammenfatning 18). Den kvinde, som for fire år siden vendte tilbage til Cuzco for at se, om hun ville bo der, siger, at hun vil "*kun på besøg da hun intet har der. Hun har intet hus, ingen dyr osv., så hvis hun tog dertil, ville hun lide på samme måde, som da hun kom til Lima*" (Sammenfatning 19).

Det kan derfor diskuteres, om det tilhørsforhold, nogle af beboerne har fået til VES, er kommet, fordi de er glade for at bo der, fordi det menneskelige væsen er afhængigt af forudsigelighed, eller fordi de er realistiske. Skønt dette afsnit ikke har svaret entydigt på dette, har det vist, at af dem fra provinserne ønsker en stor del at blive boende, og en tilknytning til stedet VES har fundet sted.

5.3.3 Historiens betydning

Ifølge Webers definition af en etnisk gruppe tror en sådan på fælles afstamning ud fra kolonisering eller migration, og jeg vil i det følgende fokusere på migrationen. Mange af informanterne er migranter, og VES' historie tager udspring i migration.

VES' historie har prentet sig godt ind i mange informanternes bevidsthed. Dette bliver bl.a. bevist i interview 19, hvor informanten begynder at fortælle VES' historie som det første, inden jeg spørger om noget. En informant siger, at VES er anderledes pga. historien, og hvordan den blev skabt (3). En mand født i VES siger, at han er stolt af at bo i VES, fordi *"han er født i Villa. Folk har haft et hårdt liv der. De har kæmpet for at få lys og vand, og de har levet under terrorismen. Der er sket mange ting i VES"* (Sammenfatning 7).

Fem informanter nævner præsident Velasco (11, 14, 16, 19, 20), og han har derfor stadig en plads i deres bevidsthed. Han nævnes ofte i positive sammenhænge som i det følgende, hvor en kvinde siger: *"Politiet misbruger deres magt, og borgmesteren gør det samme. Førhen under Velasco var det ikke sådan. Det startede, efter at Fujimori, el chino, kom til magten"* (Sammenfatning 19).

I nogle tilfælde er der også skabt myter. En mand fortæller, at under invasionen døde en mand, der hed Salvador, og han gav navnet til VES (15), men ifølge Municipalidad de Villa El Salvador er navnet Salvador en hyldest til Jesus Kristus (Municipalidad de Villa El Salvador, 2008: 3).

VES' historie er stadig så forholdsvis ny, at de, der var med til at starte historien, stadig lever og går under en helt egen kategori som *fundadores*. Disse *fundadores* er med til at holde VES' historie i live. En fundador fortæller bl.a.: *"Sólo el pueblo con su trabajo, su dinero, ha levantado Villa. Ha transformado este arenal"* (16: 16.23) og *"Las obras acá en Villa el pueblo las hizo"* (16: 16.49). Samme fundador fortæller, at han snakker med andre *fundadores* om fortiden. De holder møder, hvor de diskuterer, hvordan *el municipio* kunne fungere. Til disse møder er der 80-90 personer. I alt er der ifølge informanten ca. 500 *fundadores* og ledere, men størstedelen er døde eller taget et andet sted hen (16).

Udover beboernes beretninger om historien bliver historien også fortalt af Municipalidad de Villa El Salvador både på deres hjemmeside og i en flyer udgivet i 2008 i anledningen af distriktets 25-års-jubilæum. I flyeren skriver de: *"La historia de nuestro pueblo es colectiva y se va construyendo día a día con el accionar de gente valiosa"* (Municipalidad de Villa El Salvador, 2008: 2). I samme flyer er der et afsnit om martyrer og bemærkelsesværdige personer, som udover María Elena Moyano inkluderer Edliberto Ramos, som døde under invasionen (ibid.: 5).

VES har deres sin tv-kanal VILLA TV, som gik i luften i 1992 (ibid.: 13). Der er også lavet en tv-serie om VES med navnet *"Viento y Arena"* fra år 2005. På forsiden af plakaten for tv-serien står: *"No es la historia de un solo hombre, es la historia de todo un pueblo. Un sueño de esteras hecho realidad"* (Asociación Amigos de Villa, 2013b). Desuden er der lavet en film om María Elena Moyano, der hedder *"Coraje"*, og udgivet en bog om hende. Foreningen Amigos de Villa fortæller VES' historie meget udførligt på deres hjemmeside, og de har samlet digte, sange, billeder m.m. om VES. En af sangene hedder *"Canción a Villa El Salvador"* hvori teksten bl.a. lyder:

Porqué nada tuvimos, porqué todo lo hicimos
con coraje y corazón
somos Villa El Salvador
con orgullo y emoción (...)

La arena fué nuestro destino (...)
(...) Edilberto desde el cielo
gritó con alma y corazón(...)

Vamos pueblo carajo
Maria Elena empieza a gritar,
ni con la muerte carajo
al pueblo le pudieron callar (...)

Somos pueblo de concordia (...)
ciudad bella, generosa
y Mensajera de la paz

(Matías Ninanya, 2009).

I sangen ses, hvordan der endnu engang lægges vægt på fællesskab, personer fra VES' historie og priser, de har vundet. Sangen kan kaldes for en nationalsang.

Ud fra forskellige diskurser fortælles historien om VES, og dermed holdes bevidstheden om denne i live. Eller siger, at en etnisk gruppes historie eller fælles fortid er lang, ærefuld og har overlevet konflikter. Skønt VES' historie er forholdsvis ny, er den ærefuld, idet bydelen har vundet priser, haft fornemt besøg af paven osv. Desuden har de overlevet konflikter: Først ved invasionen og kampen med myndighederne og derefter ved at organisere sig med lys, vand, skoler osv. fra et udgangspunkt, der var lig nul: en ørken. Sidst, men ikke mindst, har VES overlevet SL, som gjorde sit indtog i Lima fra VES, og de angreb, SL udførte i VES. En *fundador* fortæller: *"Da SL kom til VES, ødelagde de ledningerne, så der var strømafbrydelser 3 gange om ugen, hvorefter SL oplyste sit symbol på bjergene"* (Sammenfatning 17). Ud fra dette kan man kalde VES' befolkning for en etnisk gruppe med afsæt i en fælles fortid, som fra flere sider fra genfortælles, og dermed skabes et fællesskab.

Informanterne i denne case er dog ikke alle en del af dette, i og med de ikke alle henviser til VES' fortid. Det kan skyldes, at ikke alle har været der lige længe, og det underbygger teorien om, at det kræver tid at danne tilhørsforhold til et nyt territorium og gennem dette territorium tilslutte sig en kollektiv identitet. Som det er fremsagt i teorien, opbygges identiteter gennem processer, og derfor kan tiden skabe nye historier, som kan bruges som markør for et fællesskab.

Afsnittet har vist, at historien er en fortælling, der kan ses som en vigtig markør for den kollektive identitet i VES. I fortællingen om migrationen og den efterfølgende historie kan beboerne finde ligheder i en fælles fortid. Som Eller siger, er kvaliteten af forskelligheden fra andre ift. fortiden knap så vigtig som bevidstheden om forskelligheden. Historiens sandhedsværdi er ikke vigtig, da det er bevidstheden om historien og dens anderledes karakter, som betyder noget. Som vi så i afsnit 5.1.3 er der skabt en tradition om at holde VES' jubilæum, og Ferry skriver, at denne fejring samt brugen af historien er:

un referente común que cada cual puede reconocer (tanto del interior como del exterior) que produce la diferencia de este distrito, de la misma manera que es consecuencia de las muchas acciones realizadas desde el año 1971 y al cual se articulan bastante bien los discursos que "presentan" su singularidad (Ferry, 1997: 125).

Dette udsagn underbygger min undersøgelse af historien som en markør, der tillægges betydning ift. dannelsen af kollektiv identitet i VES.

5.3.4 Villa El Salvador som *un pueblo unido*?

I dette afsnit vil jeg diskutere beboerne i VES' holdning til sammenhold indenfor distriktet. Dette er relevant, idet fællesskab, som jeg her sidestiller med *unión*, og dets symbolske tilstedeværelse kan bruges som symbol på, at folk hører sammen og dermed er vigtig i processen, hvor kollektiv identitet opstår.

Som Castells skriver, vil urbaniseringen betyde, at folk samles i lokale organisationer, som kan skabe en fælles kulturel identitet. Denne samling er VES et mønstereksempel på, eftersom social mobilisering fandt sted i VES i årene efter, Velasco forlod magten (CVR, 2003: 613). María Elena Moyano var med til at skabe en kultur omkring VES sammen med alle de andre fremtrædende organisationsledere som nogle, der kunne og ville selv. De krævede deres ret, og denne mentalitet sidder stadig i nogle informanternes bevidsthed: " *La unión es la fuerza.*" (15.03) *Hvis der ikke er vand, så går de alle ud og kræver det. Hvis hun er alene, sker der intet, men når de samles, kan de kræve det. Ellers laver de en skandale*" (Sammenfatning 11). En *fundador* siger: " *I andre distrikter sidder de og venter på hjælpen fra regeringen. Sådan er det ikke i VES, hvor de selv*

handler, deltager og samarbejder” (Sammenfatning 16). Dette tilslutter en kvinde sig, der siger: *”Se una para tener casita”* (19: 22.45).

Nogle af beboerne er dermed bevidste om sammenhold, og hvad det kan føre med sig. Det kan enten skyldes tingenes aktuelle tilstand eller historien og den tilbagevendende diskurs omkring kollektivitet, sammenhold og fællesskab, der har sat sine spor i deres bevidsthed. Historiens fortælling om kollektive handlinger har bevirket, at en kollektiv hukommelse er opstået, som ifølge Castells kan være en kilde til at skabe identitet.

Ifølge Castells er dannelsen af lokale fællesskaber i områder med aktører, der er udelukket i samfundet, en måde, hvorpå de udelukkede kan finde mening. De skrumper verden ind til en håndterbar størrelse, og indbyggerne organiserer sig i lokale organisationer og skaber et tilhørsforhold til deres nye hjem. To af de førnævnte tre informanter, der vil tilbage til deres oprindelige provins (1, 21) og den ene, der gerne vil et andet sted hen (2), engagerer sig tydeligvis ikke i VES bedømt ud fra, om de deltager i fejringen af VES’ jubilæum og kender VES’ historie. Disse har ikke taget del i nye lokale fællesskaber og har heller ikke skabt et tilhørsforhold til VES.

Det lokale tilhørsforhold skal holdes ved lige for at kunne bestå, og hvad der er interessant i denne case er, at det virker til, at det ikke har været tilfældet hos alle i VES. Alt i alt er der et overvejende flertal, der siger, at VES er *un pueblo unido* i dag²¹. En informant siger, at VES er *unido* om nogle ting (7), og en anden fortæller, at VES prøver at være *unido* (8). Af dem, der mener, at VES var mere *unido* **før** end nu, siges bl.a.:

Førhen, da de boede med deres sivmætter, var de *unidos* og mødtes om søndagen. Efter vand, rør og lys kom, er der ikke længere *unión* (Sammenfatning 15).

”Antes había más unión” (19.28) pga. invasionen. Før var de mere *unidos*, fordi de fx ikke havde *título de propiedad*, vand eller lys. Der var intet. Derfor var de alle *unidos*, og til møderne var de alle til stede. Men sådan er det ikke i dag, hvor folk har deres *título* og deres huse, og folk kommer ikke til møderne. Hver har sit, og tingene skifter, som årene går. [Jeg spørger hende i hvilket år, hun synes, tingene begyndte at ændre sig:] Hun svarer, at det var efter, at *los títulos* blev delt ud, og *Municipalidad* blev grundlagt (Sammenfatning 20).

[Er VES *un pueblo unido*:] Ja meget, men ikke nu. Der er telefoner, kabel-tv, lys, vand og det hele. VES vokser. *”Antes eramos bien Unidos”* (13.16). *”Ya no mucho”* (13.20). Førhen, når de manglede noget, stod de sammen, og hvis der var problemer, arbejdede de sammen. De lavede mad og delte det blandt naboerne, men det er længe siden. Før var det bedre, og hun ville ønske, at det var ligesom før, hvor de stod sammen. *”Este pueblo ha crecido demasiado, es muy grande”* (14.28). Før stod de sammen, fordi *unión* er *fuerza* (Sammenfatning 18).

²¹ Se bilag 7: Forekomst af ord og emner

Det sidste citat viser, at der blandt informanterne ikke kun er eksempler på en længsel tilbage efter livet i provinsen, men også mod livet i VES før, hvor alt var bedre, skønt de manglede basale installationer og havde problemer.

En enkelt kvinde mener på den anden side, at VES er mere *unido* i dag end førhen (6). En anden mener, at *la unión* før og nu er den samme (9). Nogle mener, at VES ikke er *unido* (1, 2, 4, 21). Blandt disse siger én, at VES aldrig har været det (1), og én at VES ikke er det, for hvis dette var tilfældes, ville det gå dem bedre (2).

Dette kan bevise Ellers teori om, at så længe der er et fælles mål, er der en etnisk gruppe og dermed et fællesskab. Da VES fik vand, lys osv., havde de ikke længere et fælles mål, og dermed forsvandt fællesskabsfølelsen. Hvad der er interessant er, at i sektor 9, hvor der endnu mangler vand og veje, og hvor jeg har interviewet fire informanter (1, 6, 9, 21) er der ingen mærkbar større *unión*-følelse end andre steder, og det fortælles, at der ikke har været en leder i gruppen de sidste seks år (21). Det virker derfor til, at mobiliseringen mangler, og at det kan belyse, at *unión* ikke alene opstår, fordi folk mangler de samme ting. Det kræver mobilisering, og denne var til stede under VES' opbygning, men virker til at være fjern i dag i det pågældende område, som er i en af de nyeste sektorer. Castells' teori om, at det kræver mobilisering i det lokale, før en kollektiv identitet opstår, kan ud fra dette eksempel bekræftes.

Flertallet mener, at der stadig er forening i VES. Om dette passer, eller blot er en forestilling skabt i fællesskab ud fra historien, må stå i det uvisse, og det kan denne case ikke bevise. Lige meget om der blot er tale om en illusion eller ej, fungerer det stadig som en symbolsk markør i mange informanternes bevidsthed.

5.3.5 Os og dem

I følgende afsnit vil jeg undersøge, hvorvidt beboerne fremstiller andre aktører som 'de andre', da det danner inklusion og eksklusion, som spiller en betydelig rolle i dannelsen af kollektive identiteter.

5.3.5.1 Villa El Salvadors beboere, deres vilkår og stedet Villa El Salvador overfor andre distrikter

Opfattelsen af at VES er forskellig fra andre distrikter i Lima, både når det omhandler beboerne, deres vilkår og de fysiske rammer, de lever indenfor, vil jeg i dette afsnit komme med eksempler på. En informant siger, at VES er anderledes, fordi

VES er multietnisk, hvilket gør stedet specielt, og sådan er det ikke i andre distrikter. I VES mødes mange skikke og værdier. VES er også anderledes pga. VES' historie, og hvordan det blev skabt. Måden, VES er opdelt på, gør det anderledes, samt den vision VES har haft. Andre distrikter er bare urbane zoner og intet andet, men i VES har de forskellige områder og er som en miniby. (...) VES er anderledes, for i andre distrikter finder man personer fra 3-4 forskellige provinser, men i VES findes der folk fra hele Peru (Sammenfatning 3).

En kvinde siger, at folk i VES er mere ydmyge, og der er flere folk fra *la sierra*, hvor der i andre distrikter er folk, der har penge (5). En kvinde sammenligner det distrikt, hun boede i før, med VES og siger, at det var anderledes end i VES, hvor der er megen fattigdom. Hun siger dog, at det er der også andre steder (12). En anden kvinde siger ligeledes, at forskellen mellem VES og folk andre steder i Lima er, at i VES er folk uden økonomiske ressourcer (11): *"I Lima ser man ikke det her. Man har penge og kan spise bedre, end man kan her. En ret koster det samme, som hvad hun bruger på mad for hele dagen. Der er en meget stor forskel på dem"* (Sammenfatning 11). En kvinde siger, at VES er anderledes, fordi *"livet er mere roligt, og folk har mere tillid til hinanden. I andre distrikter er der mere vold og flere røverier"* (Sammenfatning 6). Endvidere siger hun, at det bedste ved VES er, at der er mere roligt end i andre distrikter. Lige efter siger hun, at det værste ved VES er *"kriminaliteten og de unge, som kun laver dårlige ting"* (Sammenfatning 6). Selvom VES har problemer med kriminalitet, er det ifølge hende værre andre steder. En mand udtrykker, at det bedste ved at bo i VES er, at *"VES er mere rolig end Lima. Der er det forfærdeligt at bo, da der er meget støv og huse, der brænder"* (Sammenfatning 9). En kvinde fortæller, at folk i VES er mere forstående, de lytter og er mere solidariske end folk i andre distrikter (13).

En informant siger, at VES er anderledes på en dårlig måde, da der fx er mere rent i distriktet Churillos (1). En anden nævner, at VES er anderledes, fordi der andre steder er der mere rent, og der er veje og fortove (4). En informant siger, at der også har været stor indvandring i næsten alle distrikter i nærheden, og VES derfor ikke er anderledes (7). Tre informanter mener ikke, at der er forskel mellem VES og andre distrikter (2, 15, 17).

Der dannes altså blandt nogle informanter en opdeling mellem VES og andre distrikter. Denne opdeling er både positiv og negativ, men bevidstheden om forskellen er der, og denne forskel spiller en rolle for kollektiv identitet.

5.3.5.2 Staten og *municipalidad*

I interviewene bliver der spurgt til informanternes holdning til staten og *Municipalidad de Villa El Salvador* for at se, om disse aktører bliver set som 'de andre'.

I forhold til staten fremhæver nogle informanter, at politikerne har lovet ting, som aldrig sker, når de først kommer til magten (1, 7, 19). Andre siger, at staten er korrupt (1, 3, 11, 17), et kaos (2) og kun er til for de store selskaber (15). Én mener, at staten er værre nu, end den var før, for før kunne man få arbejde, og det kan man ikke nu (9).

Modsat er der også andre som er mere positive overfor staten. Én siger, at staten er skyld i, at VES opstod, og den har sørget for kontrol, sikkerhed, sundhedscentre og uddannelse. Selvom det ikke fungerer optimalt, er intentionen der (3). Denne opfattelse tilslutter en anden sig, der siger, at der kommer kun lidt hjælp fra regeringen, men den kommer trods alt (16). En anden fortæller, at staten ikke er god, men han synes, den gør hvad den kan i forhold til at mindske folks bekymringer (8). En enkelt mener, at alle peruvianere er tilfredse med deres nuværende præsident, som gør det godt (12). En anden mener, at staten har hjulpet de ydmyge borgere i VES meget (14).

I forhold til Municipalidad de Villa El Salvador udtrykker en informant, at den er værre end staten (1). Én siger, at den er korrupt og går mere op i egne interesser end beboerne i VES. Desuden siger han, at han kender 70-80 % af dem, der arbejder der, og de burde ikke være der, da de stjæler (3). En informant siger: *"Entra un alcalde a pie caminando y sale con carro"* (17: 35.40). Andre påpeger, at skatterne er høje, og det de får til gengæld, stemmer ikke overens med, hvad de betaler (7, 10, 17, 18).

Samarbejde med Municipalidad de Villa El Salvador bliver fremhævet som en nødvendighed (8, 14). En siger dog, at Municipalidad de Villa El Salvador ikke vil samarbejde med alle beboere (13).

En informant er positiv overfor Municipalidad de Villa El Salvador, da den lader folk arbejde, bygger veje, patruljerer og rydder op (2). En ser den som en gruppe mennesker, der forsøger at hjælpe beboerne (6). Andre mener, den er god, eller gør det godt (8, 9, 12).

Der er altså ikke overvejende enighed om, at staten og Municipalidad de Villa El Salvador er med eller imod beboerne, og det virker derfor ikke oplagt at kalde staten eller Municipalidad de Villa El Salvador for 'den anden' overfor beboerne.

5.3.6 Modsigelser og sprækker i Villa El Salvadors kollektive identitet

I sidste del af analysen vil jeg diskutere argumenter imod, at der findes én kollektiv identitet i VES.

Ifølge Appelbaum et al. bruges etnicitet til at beskrive folk, der bevæger sig væk fra den overordnede nationale norm. I Peru er den nationale norm, at der findes forskellige etniske grupper i de forskellige

provinser. Da VES består af *provincianos* og folk fra Lima, kan VES kaldes et 'Mini-Peru'. En *fundador* siger: "*Aquí está el Perú en vivo*" (16: 19.10). VES skiller sig ikke ud fra den nationale norm og er dermed ikke speciel. Der har endvidere også været indvandring i de omkringliggende distrikter, fortæller en informant (7), men samtidig siger en anden (3), at i de andre distrikter er der kun folk fra 3-4 forskellige slags provinser, hvorimod der i VES er folk fra alle provinserne.

5.3.6.1 Splittelse blandt beboerne

I afsnit 5.3.1 så vi en masse positive konnotationer, når folk skal beskrive beboerne i VES. På den anden side er der også negative opfattelser af de andre beboere. Informant 1's kone siger: "*Cada cual vive su mundo acá*" (1:12.34). Hun forklarer, at hvis nogen ser dig blive røvet, går de bare forbi. Endvidere siger hun: "*Der er jalousi blandt folk, og nogle har mere end andre, og de burde dele*" (Sammenfatning 1).

En beboer siger: "*I VES er man forenet hver for sig, hver især med dem, der tænker på samme måde som en selv, i små grupper. Disse grupper kendetegnes ved, hvor folk kommer fra, fx dem der lige er kommet. Folk fornærmer dem, fx dem fra la sierra, fordi de taler anderledes og ser anderledes ud.*" (Sammenfatning 3).

Når der skal holdes møder beboerne imellem, er det ikke alle, der deltager. En informant fortæller: "*De, der kører mototaxis, vil gerne have en tilladelse, men der er meget få af dem, der støtter op om dette. Når der planlægges møder, hvor de skal kræve deres rettigheder, er det ikke alle, der kommer, og så får de ikke, hvad de ønsker*" (Sammenfatning 4). En mand siger, at de ikke holder så mange møder nu som før, og folk passer deres egne sager (8). Ifølge en kvinde samles beboerne altid i VES, dog ikke alle 100 %, men 60-70 % (13). En mand fortæller:

Der er nogle, der samarbejder, og nogle, der er ligeglade, og deres naboer og gruppen betyder intet (...) Han mener, at hver gruppe skal bekymre sig om gruppens fremgang. Han fortæller, at når der holdes møder om veje og fortove i hans gruppe, kommer der 30 personer [en gruppe består af 384 husstande]. Resten er ligeglade (Sammenfatning 15).

Dette citat viser, at de, der deltager, ser de ikkedeltagende som 'de andre', der er udenfor fællesskabet og ligeglade.

Modsat siger en kvinde, at folk altid dukker op, når der er møder (5). En anden siger, at alle deltager i møderne, både mænd og kvinder (10).

En kvinde fortæller: "*Før var der en leder [i deres gruppe], som var god, men efter at han stoppede, har der ikke været unión, og der har ikke været hjælp naboerne imellem. Der er ingen leder nu, og det har der ikke været i 6 år*" (Sammenfatning 21).

En kvinde forklarer, hvorfor graden af sammenhold er forskellig i de forskellige zoner i VES:

Der er zoner, hvor folk ikke er samlet, men der er også zoner, hvor folk er. Fx i de nye zoner er folk ikke, fordi de ikke har en historie. For at være samlet kræver det, at man har tillid til hinanden, og man ved, hvordan man skal færdes blandt sine naboer. Det har man i VES, skønt man ikke kommer det samme sted fra (Sammenfatning 10).

En informant siger, at det er svært at være *unidos* i VES, fordi der er megen ulighed (8). Dette bekræfter en anden informant, som siger, at der i VES er nogle, der har velfærdsgoder, og så er der de ydmyge folk, og der er derfor en forskel (14). Der opstår hermed også en opdeling mellem de velhavende i VES og dem uden ressourcer.

En af grundene, til at man kan nævne en splittelse blandt beboerne, kan være, at VES er vokset for meget. Fire ud af de 21 adspurgte nævner, at VES er vokset²², og en informant nævner, at før var der *unión*, men det er der ikke nu, da VES er vokset for meget (18).

En splittelse er derfor til stede i forhold til kollektiv identitet i VES baseret på, at folk er ligeglade med de andre beboere og med de møder, der holdes, samt økonomisk ulighed.

5.3.7.2 Diskrimination

I dette afsnit vil jeg kort belyse, om diskrimination i VES eller mod folk fra VES betyder noget i forhold til kollektiv identitet.

I afsnit 5.1.1 siger en informant, at der er diskrimination i VES, selv om folk ikke siger det, og en kvinde fortæller, at folk fornærmer dig og griner, når du taler *quechua*. I afsnit 5.3.1 mener en *fundador*, at forbryderne ikke er *limeños*, men *provincianos* eller deres børn (17).

I interviewene har jeg spurgt, om beboerne føler, at de har samme muligheder for at få et job som folk fra andre distrikter, velvidende om at spørgsmålet kan ses som ledende. En mener, at beboerne i VES ikke har de samme muligheder, fordi de bor i VES (2). En anden mente, at det er svært for folk fra VES at få et job i Lima centrum, da der er mange på udkig efter job, og at man ikke stoler på hinanden (15). En fortæller, at

²² Se bilag 7: Forekomst af ord og emner

han ikke selv har oplevet at blive diskrimineret, fordi han er fra VES, men han har set det i medierne (7). En informant fortæller om sine erfaringer:

Det betyder meget i chancerne for at få et job, at han bor i VES. Han har været til jobsamtaler med andre fra andre distrikter, og han mener, at han bliver behandlet anderledes end folk fra andre distrikter. De unge fra VES diskrimineres, fordi de [fra andre distrikter] ikke mener, at unge fra VES har kundskaber. Informanten tror, det er pga. deres [dem der skal ansætte dig] opvækst. De er opdraget anderledes og på en egoistisk måde. Når de vokser op og bliver professionelle, vil de kun ansætte folk fra fx Miraflores²³, der kører i bil, og ikke én på cykel (Sammenfatning 3).

En *fundador* mener, at tingene har ændret sig. Førhen var der et problem med diskrimination, men det er der ikke længere (16). At der var et problem førhen, underbygger en anden *fundador*:

Han fik arbejde udenfor VES, og man måtte lyve og ikke sige, man var fra VES, for så ville de diskriminere dig. De mente, at alle i VES var dårlige mennesker eller kriminelle. Hvis du kom til en jobsamtale og sagde, du var fra VES, ville de automatisk ikke ansætte dig. Man blev nødt til at have adresse hos nogle familiemedlemmer, der boede i Lima (Sammenfatning 17).

En kvinde fortæller, at det for tiden er svært for folk i VES at finde job, og hun begrundet det med, at beboerne kommer fra provinserne, og befolkningen vokser. Hun konkluderer, at når de unge ikke finder et job, begynder de at røve og tage stoffer (20). Andre synes, de har de samme muligheder for at få et job som alle andre (4, 8, 9, 10).

Der findes ifølge få diskrimination i VES, og det kan ses som en faktor, der splitter beboerne ad. På den anden side kan de, der har oplevet diskriminationen, fordi de er fra VES, finde fællesskab i at have de samme begrænsninger.

5.3.8 Delkonklusion

I dette afsnit er en mulig fælles kollektiv identitet centreret omkring at bo i VES blevet undersøgt.

I afsnit 5.1 og 5.2 blev det klart, at der ud fra markører som sprog, religion, skikke, traditioner og klassificeringer ikke findes én etnisk gruppe i VES. Derimod har afsnit 5.3 vist, at det er muligt at tale om en kollektiv identitet baseret på at bo i VES, idet der er dannet symboler i VES. Kommunen bruger primært fællesskabet som symbol, mens beboerne har skabt deres egne symboler, bl.a. omkring at de er *gente buena* som *sigue/sale adelante*. Desuden har tid og sted betydet en tilknytning til VES blandt *los provincianos*, som hovedsageligt ønsker at blive boende. Historien gør dem anderledes end dem fra andre distrikter i Lima. Størstedelen af beboerne ser VES som *un pueblo unido*, og dette bliver et symbol på deres

²³ Et velhavende distrikt i Lima.

kollektive identitet. Beboerne ser forskelle mellem deres distrikt og andre, men ikke afgørende i forhold til de forskelle, beboerne ser på dem og magthaverne i form af staten og Municipalidad de Villa El Salvador.

Samtidig er der også modsigelser. Der eksisterer splittelse, og få påstår, at diskriminationen, som findes i det peruvianske samfund, også er til stede i VES. På den anden side kan beboerne finde et fællesskab i at være i offerrollen som dem, der ikke har de samme muligheder som andre, fordi de bor i VES.

At kollektiv identitet er en proces, som lader sig påvirke af forskellige faktorer, eksemplificerer dette afsnit, idet kollektiv identitet i VES ikke er fuldstændig eller fremstår lige stærk på alle tidspunkter. Om beboerne i VES reelt er forskellige fra andre, er ikke vigtigt, da det er bevidstheden om forskellen, der er af afgørende betydning, og denne bevidsthed blev i dette afsnit påvist.

Kapitel 6

Konklusion

Igennem analysen er det klarlagt, at mange af informanternes eksempler og fortællinger modsiges af andre informanter, og konklusionen af resultaterne vil derfor fremstå som en diskussion.

Kulturelle karakteristika bliver tillagt forskellig betydning i VES. Sprog tillægges ikke betydelig mening, og om informanterne taler *quechua* eller ej, fremstår ikke som en udelukkende eller inkluderende faktor for beboerne. Analysen viser, at dette kan skyldes det nære forhold, informanterne har til *quechua* gennem familiemedlemmer. I forhold til religion ses eksempler på, at beboerne kan indgå i et nyt religiøst fællesskab og finde mening deri. *Fiestas patronales* er af religiøs karakter, og afholdelsen af disse fester kan fungere som symboler på en fortsat tilknytning til beboerens oprindelige provins. I forhold til traditioner og skikke viser casen, at beboerne både fastholder og opgiver disse. Opgivelsen skyldes ofte manglen på ressourcer. I VES er der dannet en ny tradition om fejringen af distriktets jubilæum, men det er der ikke overvejende stor tilslutning til blandt informanterne. Hvor der ikke er sket mange ændringer i forhold til informanternes musik- og madlavningstraditioner, har måden at klæde sig på gennemgået en ændring igennem migrationen og har dermed genereret lighed blandt beboerne. Analysen har beskrevet, at traditioner og skikke danner separate fællesskaber, men disse er svævende og ikke totalt inkluderende eller ekskluderende, idet der er eksempler på, at festerne ikke er lukkede. Kulturelle karakteristika kendetegner ikke én kollektiv identitet i VES, men danner derimod separate fællesskaber.

En etnisk identitet centreret om at være *indígena* er ikke til stede blandt informanterne. På den anden side ser vi en opdeling mellem at være *limeño* eller *costa* overfor at være *provinciano* eller *serrano*. Specielt klassificeringen *serrano* vækker følelser hos informanterne, og samtidig argumenteres der for, at grænserne for gruppen flytter sig, mens gruppen stadig består. Etnisk klassificering viser sig dermed at have betydning for kollektiv identitet i VES, da den kan fungere som en markør, der skaber eksklusion og inklusion.

Til sidst er det blevet undersøgt, hvorvidt der ud fra casen kan argumenteres for, at der er opstået én kollektiv identitet om det at bo i VES, og i så fald hvilke symbolske markører, der skaber den. Faktorer viser, at Municipalidad de Villa El Salvador bruger 'fællesskab' som et symbol, mens beboerne lægger vægt på, at VES' beboere er gode folk, der fortsætter fremad. Beboerne deler begrænsninger i form af mangel på økonomiske ressourcer, og de deler dømmekriterier ved at have en fælles opfattelse, af fx hvem der er de dårlige mennesker. Af fælles værdier er bl.a. at have et hus eller en grund. De deler desuden opførsel ved at

lægge vægt på *seguir/salir adelante* samt det, at de har gennemgået samme tilpasning ved at flytte fra land til by.

Analysen viser en længsel efter hjemprovinsen. Dog vil langt størstedelen blive boende i VES. Om dette skyldes en tilknytning til VES gennem tiden, menneskets behov for forudsigelighed eller realistisk sans, er casen ikke i stand til at besvare, og dette punkt står derfor tilbage som genstandsfelt for yderligere undersøgelse.

En gennemgående faktor i diverse diskurser er, at VES' historie skiller sig ud. Fortællingen om VES kan klassificeres som en tydelig markør for dannelsen af én kollektiv identitet i VES, idet beboerne her finder ligheder i en fælles fortid, der adskiller sig fra andre *pueblos jóvenes*. Sandhedsværdien af denne fortælling er ikke vigtig, da vigtigheden kun er den betydning, historien tillægges. Desuden bliver det at være *un pueblo unido* tillagt betydning af nogle og er derfor en markør for en kollektiv identitet i VES. Dog er det ikke alle, der tilslutter sig denne opfattelse, hvilket bl.a. begrundes med, at de har opnået, hvad de i fortiden har kæmpet sammen for, samt mangel på mobilisering.

Endvidere er der tegn på 'os og dem' grupper centreret om at være beboer i VES eller selve distriktets fysiske form overfor beboere i andre distrikter og deres fysiske rammer. Beboerne har delte meninger om, hvorvidt staten og Municipalidad de Villa El Salvador er en medspiller eller modspiller, og der bliver ikke dannet en tydelig opdeling mellem folket og magthaverne.

Af sprækker i én overordnet kollektiv identitet i VES kan splittelse blandt beboerne nævnes. Nogle mener, at andre er egoistiske og ikke bekymrer sig om fællesskabet og distriktets fremgang. Få informanter nævner, at der eksisterer diskrimination i VES, mens andre kan berette, at der i samfundet udenom bliver diskrimineret mod folk fra VES.

Kollektiv identitet i Villa El Salvador er kompleks og mangesidet. Undersøgelsen tilslutter sig opfattelsen af, at det at have noget tilfælles, uagtet den objektive virkelighed af dette, er essentielt i dannelsen af kollektiv identitet. Ud fra et overvejende antal informanternes beretninger kan der trods sprækker argumenteres for to hovedkonklusioner: For det første at der i Villa El Salvador er en mosaik af kollektive identiteter dannet ud fra forskellige faktorer. De mest tydelige faktorer er i denne case: provinsielt ophav og dertilhørende fester, religion og etnisk klassificering. For det andet at der findes én samlet kollektiv identitet blandt beboerne. Denne finder ikke symbolske markører om kulturelle og etniske ligheder i Villa El Salvador, men om migration og resultatet af denne, hvilket har skabt symboler og fælles fortællinger hos beboerne.

Litteraturliste

- Andersen, I. (2006). *Dataindsamling og spørgeteknikker* (1. udgave). Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Andersen, I. (2008). *Den skinbarlige virkelighed: Om vidensproduktion inden for samfundsvidenskaberne* (4. udgave). Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Appelbaum, N. P.; Macpherson, A. S., & Roseblatt, K. A. (2003). *Race & Nation in Modern Latin America*. Chapel Hill, N.C.: University of North Carolina Press.
- Asociación Amigos de Villa (a). *Historia de una ciudad: Villa El Salvador, Lima – Perú*. [Film]. Lokaliseret d. 1/2 2013 på <http://www.amigosdevilla.it/historia.htm>
- Asociación Amigos de Villa (b). *Miniserie "Viento y Arena"*. Lokaliseret d. 1/2 2013 på http://www.amigosdevilla.it/revista/viento_y_arena.html
- Barth, F. (1994). *Ethnic groups and boundaries: The social organization of culture difference*. Oslo: Pensumtjeneste.
- Brinkmann S., & Tanggaard L. (2010), (Eds.), *Kvalitative metoder: En grundbog* (1. udgave). København: Hans Reitzel.
- Burt, J-M. (2006). "Quien habla es terrorista" The political use of fear in Fujimori's Peru. *Latin American Research Review*, 41, (3), 32-62.
- Castells, M. (1997). *The Power of Identity*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd.
- Collin, F. (1995). Socialkonstruktivisme. *Filosofiske studier*, 15, 45-63.
- CVR [Comision de La Verdad y Reconciliación]. (2003). 2.57. Los asesinatos de María Elena Moyano (1992) y Pascuala Rosado (1996) In *Informe formal*, (611-628) Lokaliseret d. 15/3 2013 på <http://www.cverdad.org.pe/ifinal/pdf/TOMO%20VII/Casos%20Ilustrativos-UIE/2.57.%20MOYANO%20Y%20PASCUALA.pdf>
- David White, G. (2009). Desplazamiento, descentralización y reparación tras el conflicto en Perú. *Migraciones Forzadas Revista*, (33).
- Dosh, P., & Lerager, J. (2006). Surprising Trends in Land Invasions in Metropolitan Lima and Quito. *Latin American Perspectives*, 33, (6), 29-54.
- Eller, J. D. (1999). *From culture to ethnicity to conflict: An anthropological perspective on international ethnic conflict*. Ann Arbor, Mich.: University of Michigan Press.
- Eller, J. D. (2009). *Cultural anthropology: A global introduction*. New York: Routledge.

- Ferry, P. (1997). Existe el "sentido común" de una "identidad colectiva"? Apuntes acerca de nociones ambiguas y aplicadas a Villa El Salvador. *Bull. Inst. Fr. Études Andines*, 26,(1), 113-128.
- Flyvbjerg, B. (2010). Fem misforståelser om casestudiet. In L. Tanggaard, & S. Brinkmann, (Eds.), *Kvalitative metoder: En grundbog* (463-487) (1. udgave). København: Hans Reitzel.
- Foro Permanente para las Cuestiones Indígenas, Naciones Unidas. (2008). *Pueblos Indígenas Urbanos y Migración*. Lokaliseret d. 1/3 2013 på http://www.un.org/es/events/indigenousday/pdf/indigenous_migration_sp.pdf
- Frello, B. (2012). *Kollektiv identitet - kritiske perspektiver* (1. udgave). Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- García, M. E., & Lucero, J. A. (2011). Authenticating Indians and Movements: Interrogating Indigenous Authenticity, Social Movements, and Fieldwork in Contemporary Peru. In L. Gotkowitz, (Ed.), *Histories of Race and Racism: The Andes and Mesoamerica from Colonial Times to the Present* (278-299). Durham: Duke University Press.
- Haak, D. S. (2010). Raza y etnicidad desde las encuestas sociales y de opinión: Dime cuántos quieres encontrar y te dire qué preguntar. *La discriminación social en el Perú: investigación y reflexión*. Lokaliseret d. 15/3 2013 på http://www.up.edu.pe/ciup/SiteAssets/Lists/JER_Jerarquia/EditForm/David%20Sulmont.pdf
- Hall, S. (2002). The west and the rest: Discourse and Power. In S. Schech, & J. Haggis (Eds.), *Development: A cultural studies reader* (56-64). Malden, Mass.: Blackwell.
- Hastrup, K. (2010). Feltarbejde. In L. Tanggaard, & S. Brinkmann (Eds.), *Kvalitative metoder: En grundbog* (55-80), (1. udgave). København: Hans Reitzel.
- Hastrup, K., & Ramløv, K. (1988). *Feltarbejde: Oplevelse og metode i etnografien*. København: Akademisk Forlag.
- Højberg, H. (2004). Hermeneutik. In L. Fuglsang, & P. Bitsch Olsen (Eds.), *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne, på tværs af fagkulturer og paradigmer* (309-348). Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag
- INEI [Instituto Nacional de Estadística e Informática]. (2007a). *Perú: Grado de urbanización, 1993 y 2007*. Lokaliseret d. 16/1 2013 på <http://www.inei.gob.pe/perucifrasHTM/inf-dem/cuadro.asp?cod=11228&name=po16&ext=gif>
- INEI [Instituto Nacional de Estadística e Informática]. (2007b). *Perú: Evolución de la población censada, por region natural, 1940-2007*. Lokaliseret d. 16/1 2013 på <http://www.inei.gob.pe/perucifrasHTM/inf-dem/cuadro.asp?cod=11223&name=po11&ext=gif>

- INEI [Instituto Nacional de Estadística e Informática]. (2010). *Perú: Población proyectado por departamento, 2012 y 2013*. Lokaliseret d. 16/1 2013 på <http://www.inei.gob.pe/perucifrasHTM/inf-dem/cuadro.asp?cod=3642&name=po01&ext=gif>
- INEI [Instituto Nacional de Estadística e Informática]. (2011). *Lima: Distritos con mayor y menor población, 2011*. Lokaliseret d 16/1 2013 på http://www.inei.gob.pe/perucifrasHTM/inf-dem/cuadro.asp?cod=9178&name=d15_04&ext=jpg
- Internal Displacement Monitoring Centre. (2009). *Peru: Reparations begin but IDPs excluded*. Lokaliseret d.1/2 2013 på <http://www.internal-displacement.org/8025708F004CE90B/%28httpCountrySummaries%29/E66E80BA8A74EAFEC12575360048875C?OpenDocument&count=10000>
- IWGIA. (2012). Peru. In IWGIA, *IWGIA – The Indigenous World 2012* (156-165) Lokaliseret d. 20/2 2013 på http://www.iwgia.org/images/stories/sections/regions/latin-america/documents/IW2012/peru_iw_2012.pdf
- Jenkins, R. (1996). *Social identity*. London: Routledge.
- Jenkins, R. (1997). *Rethinking ethnicity*. London: SAGE.
- Jenkins, R. (2006). *Social identitet* (1. udgave). Århus: Academica.
- Kvale, S. (1997). *Interview: En introduktion til det kvalitative forskningsinterview* (1. udgave). København: Hans Reitzel.
- Matías Ninanya, J. L. (2009) *Canción a Villa El Salvador*. [Sang]. Lokaliseret d. 1/2 2013 på <http://www.amigosdevilla.it/cuentos/cancion005.html>
- Malkki, L. (1997). National geographic: The rooting of peoples and the territorialization of national identity among scholars and refugees. In A. Gupta, & J. Ferguson (Eds.), *Culture, power, place: Explorations in critical anthropology* (52-74). Durham: Duke University Press.
- Muñoz, I., Paredes, M., & Thorp, R. (2006). Acción Colectiva, Violencia Política y Etnicidad en el Perú. *Documento De Trabajo* (1) Lokaliseret d. 6/2 2013 på <http://www.cholonautas.edu.pe/modulo/upload/Accion%20colectiva%20Mu%C3%B1oz.pdf>
- Municipalidad de Villa El Salvador (2008). *Villa El Salvador - Participación, solidaridad y desarrollo*. Lima: Municipalidad de Villa El Salvador – Unidad de comunicaciones.
- Peattle, L. (1990). Participation: a case study of how invaders organize, negotiate and interact with government in Lima, Peru. *Environment and urbanization*, 2, (1), 19-30.

Peters, P. A. (2009). Urban governance and intra-urban population differentials in Latin America: A case study of metropolitan Lima, Peru. In B. R. Roberts, & R. H. Wilson (Eds.), *Urban segregation and governance in the Americas*, 55-72. New York: PALGRAVE MACMILLAN.

Portal de la Municipilidad de Villa El Salvador. (2005). *Resumen ejecutivo*. Lokaliseret d. 14/9 2012 på <http://www.munives.gob.pe/VillaElSalvador/Diagnostico/RESUMEN%20EJECUTIVO.pdf>

Rasborg, K. (2004). Socialkonstruktivismen i klassisk og moderne sociologi. In L. Fuglsang, & P. Bitsch Olsen (Eds.), *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne, på tværs af fagkulturer og paradigmer* (349-388). Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag

Richman, J. A.; Gaviria, M.; Flatherty, J. A.; Birz, S., & Wintrob, R. M. (1987). The process of acculturation: Theoretical perspectives and an empirical investigation in Peru. *Sot. Sci. Med.*, 25, (7), 839-847.

Trost, J., & Jeremiassen, L. (2010). *Interview i praksis* (1. udgave). København: Hans Reitzel.

UN-Habitat. (2012). *State of Latin American and Caribbean Cities - Towards a new urban transition*. Nairobi: United Nations Human Settlements Programme. Lokaliseret d. 7/3 2013 på <http://www.unhabitat.org/pmss/listItemDetails.aspx?publicationID=3386>

Winther Jørgensen, M., & Phillips, L. (1999). *Diskursanalyse som teori og metode*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag

Yin, R. K. (2003). *Case study research: Design and methods* (3. udgave). Thousand Oaks: Sage Publications.

Bilag 1

Ordliste

Hvor intet andet er markeret, forklares ord ud fra observationer og fortællinger i felten. Direkte oversættelser og forklaringer markeret med (G) tager udgangspunkt i Gyldendals Røde Ordbøger Spansk-Dansk. (DSD) markerer udgangspunkt i Den Store Danske (www.denstoredanske.dk), og (GB) tager udgangspunkt i Encyclopædia Britannica (www.global.britannica.com).

Aymara:	Sprog, der tales af Amaya-indianerne, som lever omkring Titicacasøen (DSD)
Campesino/a:	Landmand eller person fra landet (G)
Casa/casita:	Hus/lille hus (G)
Cholo/a:	Person af blandet race eller civiliseret indianer (G). Bruges også nogle gange racistisk eller diskriminerende. Fx i VES kalder man de trehjulede mototaxis for <i>cholo-taxi</i>
Costa:	Fladt område langs Perus kyst. Se kort over Peru i bilag 2
Comedor:	Spisested, hvor indbyggerne og deres børn kan få et billigt måltid mad. Stedet er drevet af lokale kvinder, som ikke får løn, men bliver betalt i mad til dem selv og deres børn
Cumbia:	Musikalsk genre fra Colombia og Panama
Cuzqueña:	Fra provinsen Cuzco
Desplazado:	Her brugt med betydningen fordreven, som henviser til en internt fordreven person, som er flygtning i sit eget land
Fiesta patronal:	En religiøs slags byfest, hvor der fejres en helgen eller jomfru
Fundador:	En person, der var med til at grundlægge Villa El Salvador
Huayno:	En musikgenre og dans udført af quechua- eller aymara-indianere, som stammer fra Andesbjergene med rødder fra inkaerne (GB)
Indígena/a:	Indfødt eller oprindelig indbygger (G). Idet informanterne forstår begrebet på to forskellige måder, kan det i denne afhandling enten dække over en person,

der er efterkommer af dem, der boede i Peru, inden de opdagelsesrejsende kom, eller en person, der kommer fra junglen (se afsnit 5.2.2.2)

Limeño/a:	Person fra Lima
Municipalidad/Municipio:	Kommune (G)
Pachamama:	Moder jord. Gudinde, som sørger for såning og høst
Pollada:	En fest, hvor der grilles kylling, som sælges for at indsamle økonomiske midler. Udføres i områder, hvor der er folk med få økonomiske ressourcer
Provinciano/a:	En person fra en af Perus provinser
Provincial:	Provins- (G)
Pueblo joven:	Kaldenavn for Limas slumkvarterer, der opstod i takt med migrationen
Pueblo unido:	Samlet folk
Quechua:	Sprog, oprindeligt talt af quechua-indianere
Salvadoreño:	Bruges af informant 16 som en betegnelse for en person fra Villa El Salvador
Sierra:	Højlandet i midten af landet. Se kort over Peru i bilag 2
Selva:	Jungle i den østlige del af landet. Se kort over Peru i bilag 2
Serrano/a:	Person fra <i>la sierra</i>
Seguir/salir adelante:	At fortsætte fremad. – Betydningen af <i>seguir adelante</i>: "at fortsætte fremad (og ikke kigge tilbage)" – Betydningen af <i>salir adelante</i>: "at fortsætte fremad (klare sig rimeligt)" Betydningen af de to er blandet sammen, og der skelnes ikke mellem de to udtryk
Terreno:	Grund (G)
Título (de propiedad):	Skøde (G)

Bilag 2

Kort over Peru

- Gul** markerer costa
- Brun** markerer sierra
- Grøn** markerer selva

Bilag 3

Interviewguide

- **Introducción:** Yo estoy haciendo unas entrevistas que formarán parte de un proyecto que estoy escribiendo como parte final de mis estudios. El proyecto tiene el tema Villa El Salvador, y por eso quiero saber como es la vida de Usted aquí en VES.
- **Anonimato:** Usted mantiene el anonimato.
- **Grabación:** Uso un dictáfono para grabar la entrevista. Sólo yo escucharé la entrevista, y la graba para recordar lo que usted me dice.
- **Tiempo:** La entrevista durará una hora máxima.

Nombre:

Sexo:

Edad:

Ocupación:

Grado de escolaridad: primaria_ secundaria_ superior_ otra_

A: Spørgsmål til personer der er migreret, flygtet eller flyttet til VES

B: Spørgsmål til personer der er født i VES

A+B: Spørgsmål til alle

Forskningsspørgsmål:	Interviewspørgsmål:
1. Personens fortid og historie: Er personen internt fordreven eller migreret til VES af andre årsager? Hvorfor lige VES og hvor længe? Hvordan snakker personen om sit forhenværende hjem? (Positivt eller negativt)	A 1. ¿De qué parte de Perú es Usted? 2. ¿Desde cuándo vive aquí en VES? 3. ¿Por qué vino usted a VES y no a otra zona en Lima? 4. ¿Cómo podría describir su vida antes de llegar a VES? 5. ¿Cuál es el cambio más grande que ha tenido en su vida después de llegar a VES?
	B 6. ¿Usted nació aquí en VES? 7. ¿De dónde son sus padres? 8. ¿Usted sabe por qué sus padres llegaron a VES?
2. Sprog: Udgør sproget en indikator for fællesskabet? Betydningen af oprindelige sprog?	A+B 9. ¿Qué lenguas habla usted? 10. ¿Hay algunos en VES que no hablan castellano? - ¿Sabe usted qué idioma hablan? - ¿Cómo se comunican con los vecinos?
3. Traditioner, skikke og normer: Har beboerne i VES skabt deres egne traditioner?	A+B 11. ¿Se celebra fiestas, feriados o cosas así, que sólo se celebra en VES?

Har beboerne taget traditioner med sig fra deres oprindelige region? Har de ressourcer til at udføre deres etniske identitet?	A. 12. ¿Las fiestas que usted celebra son originales de la zona de donde usted viene originalmente?
	B 13. Las fiestas que usted celebra son originales de la zona de donde sus padres o su familia viene originalmente?
	A + B 14. ¿Qué hace usted/ustedes en su familia que lo hacen por tradición? 15. ¿Tiene usted costumbres que conoció o aprendió de su abuela (o de la zona de donde viene originalmente)? - en su casa (la comida etc.) - la manera de vestirse - hablarse - etc. 16. ¿Sabe usted si hay otras personas aquí en VES que mantienen costumbres de su zona original? 17. ¿Qué tipo de música prefiere usted? - de dónde viene la música (zona de Perú, otro país?)
4. Religion: Udgør religion en indikator for fællesskabsfølelse i VES?	A+B 18. ¿Usted va a la iglesia? - ¿Por qué/por qué no? 19. ¿Tiene usted unas costumbres o rituales religiosas?
5. Inklusion og eksklusion + diskrimination Føler beboerne i VES at de har et dårligere udgangspunkt end resten af Limas befolkning? Inklusion og eksklusion? Ser indbyggerne i VES staten og kommunen som 'den anden'? Er det vigtigt hvor personer kommer fra oprindeligt?	A + B 20. ¿Cómo son sus posibilidades de conseguir un trabajo en Lima? - ¿Piensa usted que tiene las mismas posibilidades para por ejemplo conseguir un trabajo como las personas de Lima de otros distritos? 21. ¿Qué significa el estado para usted? 22. ¿Qué ha significado/significa el estado para VES? 23. ¿Qué significa la municipalidad para usted? 24. ¿Sabe usted de donde viene su vecino o compañero de trabajo antes de venir a VES?
	A 25. ¿Habla usted del pasado con otras personas de VES que vienen de la misma zona del país como usted? - de qué hablan con respecto al pasado? 26. Habla usted del pasado con personas que no vienen de la misma zona del país de donde usted procede? - De qué hablan con respecto al pasado?

6. Villa El Salvador identitet? Egen opfattelse af beboere i VES. Er det, at komme fra VES, en del af din identitet? Opstår en form for fællesfølelse i VES? En kollektiv identitet? Findes der flere kollektive identiteter i VES? Forskel på VES og andre fattige zoner i Lima? Opstilles en kollektiv identitet som et forsvar mod omverdenen? Symboler?	A + B 27. ¿Cree usted que las personas en VES son un pueblo unido? - ¿por qué/por qué no? 28. ¿Cómo describiría usted las personas de VES? 29. ¿Cree usted que VES es diferente a otros distritos de Lima? - por qué?/por qué no? 30. ¿Qué cree usted que es lo mejor de vivir en VES? - ¿Qué es lo peor? 31. ¿Está usted orgulloso/a de ser de VES? 32. ¿Conoce usted algunos símbolos de VES? Puede ser una bandera, un dibujo, un escudo etc.? 33. Ahora voy a mencionar unas palabras y me gustaría saber si usted conoce y si se siente identificado/a con esas: - limeño/a - indigeno/a - migrante - campesino - desplazado/a
7. Drømme for fremtiden Er der et fælles mål for beboerne i VES? Drømmer personen om et andet liv eller om at vende tilbage til der, hvor han/hun er født? (betydningen af "sted")	A + B 34. ¿Qué sueños tiene usted para el futuro? 35. ¿Se ve usted viviendo en VES en el futuro?
	A 36. ¿Tiene usted un deseo de regresar al lugar donde nació?

Usted tiene algo que quiere añadir o algo que quiere preguntarme?

Muchas gracias por su participación.

Bilag 4

Strategisk udvælgelse

A: 20 - 40 år B: 40 - 60 år C: 60 - X år

	Mand	Kvinde
A1: Født i VES	Informant 3 38 år Arbejdsløs	Informant 4 24 år Arbejder i hjemmet
A2: Ikke født i VES	Informant 2 32 år Opdrætter grise	Informant 5 30 år Arbejder i hjemmet
A3: Enten født i VES eller ikke	Informant 1 29 år Kører egen bus Ikke født i VES	Informant 6 40 år Arbejder i hjemmet Ikke født i VES
B1: Ikke født i VES	Informant 9 54 år Arbejder i park, men for øjeblikket sygemeldt IDP	Informant 10 45 år Arbejder i <i>comedor</i> og har egen butik.
B2: Levet hele sit liv i VES	Informant 8 41 år Kioskejer	Informant 11 48 år Vasker tøj for naboerne
B3: Mix	Informant 7 38 år Arbejder på en skole Levet hele sit liv i VES	Informant 12 55 år Handicappet Ikke født i VES
		Informant 13 57 år Har egen svinefarm Ikke født i VES
C1: <i>Fundador</i>	Informant 14 62 år Pensionist og har en nøglebod	Informant 20 65 år Arbejder hos NGO Kalder sig ikke <i>fundador</i>, men har været med i opbygningen.
C2: Flyttet til VES	Informant 15 64 år Skrædder	Informant 18 62 år Arbejder i hjemmet
C3: Mix	Informant 17 75 år Pensionist Fundador	Informant 19 62 år Arbejder på svinefarm Flyttet til VES
	Informant 16 66 år Skoleinspektør Fundador	Informant 21 80 år(?) Pensionist Flyttet til VES IDP

Bilag 5

Kort over informanterne i Villa El Salvador

GRANDE QUE UN A3

PRECIO S/. 2.00

Desde 1975
PLANO
GUÍA

Jacobem

JACOB ESPINOZA MAGGINO
e-mail: prensadejacob@hotmail.com

VENTA Y PUBLICIDAD
997171002

El campeón Mundial Rossel y Zagarza, siendo Villa El Salvador

LOS CAMPEONES MUNDIALES DE AJEDREZ DEYSI Y JORGE SON DE VILLA EL SALVADOR

SAO OUYEROS
717-2778

Bilag 6

Sammenfatninger af interview 1-21

Sammenfatning 1

Køn: Mand

Alder: 29

Stilling: Chauffør i minibus

Uddannelse: Færdiggjort *secundaria* [i alt 11 års skolegang]

Kommer fra: Huánuco

Rammerne:

Informanten og hans kone boede i et stejlt område uden veje eller vand. Det er svært at se på kortet²⁴, hvor de nøjagtigt bor, men det ligner sektor 9. Informantens kone var til stede under hele interviewet med parrets lille søn på ryggen, og hun svarede mange gange før hendes mand fik chancen. Det endte derfor mere som et fælles interview, da de var utroligt enige.²⁵

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Informanten har boet i VES i ca. 16 år og kom direkte dertil fra provinsen Huánuco. Han kom til VES, fordi det ikke var så dyrt at bo der som andre steder, samt for at bo mere roligt. Livet før var det samme som nu, da han også arbejdede som chauffør før. [Den største ændring]: Det er det samme, der er ikke noget der har ændret sig. Konen bryder ind og svarer at her er der biler, hvor de kommer fra var der flere mototaxis og heste. I deres oprindelige distrikt havde folk gårde. Konen er fra samme distrikt.
Sprog	Informanten taler spansk og siger, at der også er folk i VES, der taler <i>quechua</i>. [Jeg spørger om der er problemer i kommunikationen:] Konen svarer ja, fx nogle naboer fra Ayacucho taler spansk på en anden måde eller taler ikke klart, og derfor kan det være svært at forstå hinanden.
Traditioner	Familien fejrer ikke specielle VES mærkedage, kun fester i familien. De fejrer stadig fester fra Huánuco, selvom de bor i VES. De fejrer festerne med egnsfæller. [Jeg spørger, om der er mange fra samme sted som dem, og de svarer, der er rigtig mange.] Den mest kendte fest fra Huánuco er <i>negrito</i>, som er d. 15. august, og som er Huánucos jubilæumsdag. Dette er også Arequipas årsdag, men de fejrer ikke dagen med folk fra Arequipa, da de har hver deres fester. [Skikke/traditioner lært af bedstemor:] Maden og tøjet. Maden dog mest. [Om andre i VES holder fast i skikke:] De fremhæver folk fra Ayacucho og Huancavelica som nogle af dem, der gør. Folk fra hver deres provins har deres skikke. [Jeg spørger, om der ikke er en fest for alle?] Det er der ikke. [Musik:] Informanten foretrækker <i>huayno</i>. Konen siger, at den skal være fra Huánuco, og han siger fra alle provinser.
Religion	[Går i kirke:] Informanten går i kirke, da han godt kan lide at høre Guds ord, og derhjemme læser han i Biblen.
Inklusion/ Eksklusion + diskrimination	[Muligheder for job:] Informanten har aldrig prøvet at søge job, da han er selvstændig med sin egen bus og altid har været det.

²⁴ Bilag 5

²⁵ I sammenfatningen, hvor intet er nævnt, om hvem der svarer, er det informantens svar, der er nedskrevet.

	[Om folk fra VES har de samme muligheder for at få job:] Konen svarer nej, for folk søger altid job. Informanten siger, at de ikke har de samme muligheder. <i>"Hay bastante desocupación que ocupación."</i>(7.45), og arbejdsløsheden er høj. [Staten:] Ifølge konen: <i>"El Perú no progresa"</i>(8.10). Informanten er enig og siger, at Peru er, som det altid har været: meget tilbagestående. Konen: <i>"somos pobres, pero de corazón grande"</i>(8.23). Konen siger endvidere, at hver præsident, der indtræder, lover dem vand, mur[spærrevold til at beskytte deres grund mod sandskred] og mange ting. Informanten siger, at de aldrig opfylder deres løfter. Konen siger, at nogle gange kommer de med sukker eller pasta for at støtte, men de giver ikke den støtte, de har lovet, og de glemmer dem igen. <i>"Ahorita nosotros somos olvidados"</i>(8.50) Informanten siger, at det er farligt at bo der, når der er rystelser og jordskælv, fordi sandet er løst. Præsidenten støtter dem aldrig i deres zone. [Julio spørger, om det er den eneste fare, eller om der er usikkert pga. kriminalitet] De svarer begge, at der er mange røverier og narkomaner. Efter kl. 22 om aftenen er det en smule farligt at gå ved vejen. Staten har ikke betydet noget for VES. Det hele[skatterne] går i deres lommer. De kræver skatter. [La municipalidad:] Konen siger, den er værre. Informanten er enig og siger, at de har glemt dem. Han fortæller, at borgmesteren Santiago Mozo måtte gå af pga. pres fra befolkningen, fordi han ikke gjorde noget. Han havde lovet mange ting til folket, de kendte ham og støttede ham, og derfor blev han borgmester. Nu er der en borgmester <i>provincial</i>, men ham ser de ikke. [Ved hvor naboen kommer fra:] Hans venner kommer forskellige steder fra. [Snakker om fortiden med folk fra samme provins:] Ja. Konen: De snakker om fattigdommen i deres gamle landsby. [Jeg spørger, om de også snakker om gode ting:] De svarer begge ja, både gode og dårlige ting. [Snakker om fortiden med folk fra andre provinser:] Nej, det gør han ikke.
VES identitet	[Er VES un pueblo unido:] Nej. <i>"Cada cual vive su mundo acá"</i>(12.29). Konen siger, at hvis de ser dig blive røvet, kigger de bare og hjælper ikke. De går bare forbi. [Jeg spørger om det altid har været sådan:] Konen svarer ja. [Hvordan beskriver du folk fra VES:] Konen: Nogle er gode, og nogle er dårlige. [Jeg spørger om folk er lige] Konen: Der er jalousi blandt folk, og nogle har mere end andre, og de burde dele. <i>"Son más malas"</i>(13.18). [Er VES anderledes:] Informanten svarer klart, alle distrikter er forskellige. I dette distrikt er der intet. Vejene er meget beskidte, men hvis du tager til Churillo²⁶, er der rent, og det er forskellen. VES er anderledes på en dårlig måde. [Bedste:] Konen svarer, at der er en smule bevægelse i forhold til andre distrikter, fordi VES er større. [Værste:] Informanten siger kriminaliteten, og konen siger affald, og at der ikke er sikkerhed. [Symboler:] Konen siger, de ikke kender nogen. Informanten siger, at de kun kender det flag, der er dér [Han peger på det peruvianske flag]. De kender intet symbol på VES. [Limeño:] Nej, konen: <i>provinciana</i> [Serrano:] Klart, lige præcis. Konen: <i>"serrano de corazón"</i>(15.34) [Indígena:] Ja [Campesino:] Klart
Fremtiden	[Drømme for fremtiden:] Han vil gerne trække sig tilbage fra VES og leve et bedre sted. Konen:

²⁶ Et andet distrikt i Lima.

	Gerne i et andet land. Informanten: <i>"Cuando hay oportunidades a salir adelante, a superar más"</i>(16.28)[vil de væk fra VES]. [Bo i VES fremover:] Nej, svarer han. En to-tre år mere bliver de, og så vil han gerne vende tilbage til Huánuco. Han vil dø i Huánuco. Konen: Der er ikke fremgang i hovedstaden. Informanten siger, han vil tilbage til Huánuco, fordi her er der mange udgifter, og hvis man ikke har penge, kan man ikke leve. Som ung vil han gerne bo i byen, men når han er 40-45 år, vil han gerne bo i Huánuco, hvor der er gårde.
--	---

Tilføjelser: Nej

Sammenfatning 2

Køn: Mand

Alder: 32

Stilling: Opdrætter grise

Uddannelse: *Superior* [11 års skolegang]

Kommer fra: Arequipa

Rammer:

Informanten bor i sektor 6 i området *La Chanchería*, som er en del af Zona Agropecuaria. Interviewet fandt sted ude på den ikke-asfalterede vej foran hans grisefarm. Der var mange hunde, som tilhørte ham, og han lukkede dem derfor inde. Hegnet om hans grund var højt og bestod af ens brædder et stort stykke af heget og af sort plastic og andre lappeløsninger andre steder.

På hans farm var en kvinde, som ikke var venlig overfor os, og det virkede ikke, som om hun ville have, at han snakkede med os. Han gav ikke hånd, da han var beskidt af griseboder. Interviewet var aftalt på forhånd.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Informanten er født i Arequipa, men kom til VES fra Puno. Han har boet 13 år i VES og har inden da boet andre steder. Hans søster boede i VES, og derfor kom han dertil. [Livet før:] Arequipa er en flottere by end VES. I VES handler det kun om at arbejde. Hvis man ikke arbejder, kan man ikke leve. I Arequipa er det mere behageligt, og maden er billigere. [Den største ændring:] Livet i VES er mere hårdt end de steder, han var før.
Sprog	Informanten taler spansk og siger, at der ikke er andre i VES, der taler et andet sprog.
Traditioner	Informanten fejrer ikke fester osv. og har ingen traditioner med fra hvor han kommer, men bekræfter, at andre i VES har deres traditioner. [Musik:] Han hører al slags musik, bl.a. <i>cumbia</i> og <i>huayno</i>.
Religion	Informanten går kun i kirke nogle gange. Lige for tiden gør han ikke, da han ikke har tid. Han står op kl. 5 om morgenen og arbejder til 11. Derefter fra kl. 15 til midnat alle dage. Han arbejder 15 timer om dagen, nogle gange mere. Han arbejder søndag til søndag, fordi grisene spiser alle dage.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	[Muligheder for at få job i Lima:] Kaos. Han mener ikke, han har de samme muligheder som folk fra andre steder i Lima. Andre har andre muligheder, end han har. Han har ikke mulighederne, fordi han bor i VES. [Staten:] Den er ikke god, den er et kaos. Den har ikke haft nogen betydning for VES. [Municipalidad:] Den gør noget godt og lader ham arbejde. De bygger veje, lader ham arbejde, patruljerer og rydder op. Han ved ikke hvor hans nabo eller kollega kommer fra. Nogle gange snakker han om fortiden med andre fra andre steder. De snakker om, hvor de kommer fra, hvad der er sket dem, og hvordan det var før. De fortæller hinanden deres historier.
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i>?] Nej, alle passer deres eget. Hvis de var samlet, så ville det gå dem bedre. [Hvordan beskriver du folk fra VES:] Der er både gode og dårlige folk i VES, og alle er ens. Ingen forskel mellem VES og andre områder i Lima. "<i>Son todos iguales</i>" (8.52). [Det bedste:] Det har han ikke tænkt på. I Lima er alle steder det samme, du kan leve på samme måde alle steder. [Det værste:] forbrydere Han er stolt af at være fra VES, fordi "<i>estoy en VES</i>"(9.49).

	Han kender ingen symboler. [<i>Limeño</i>:] Nej [<i>Indígena</i>:] Nej [<i>Campesino</i>:] Mere eller mindre
Drømme for fremtiden	Informantens drøm er, at det kommer til at gå hans 4-årige datter godt og at give hende det, hun fortjener. Han ved ikke, om han kommer til at bo i VES i fremtiden. Hvis han vinder i lotteriet, så flytter han et andet sted hen. Han vil gerne vende tilbage til Arequipa. Det er et andet sted end VES. Pænere, mere tørt klima og mere rent. Her er det hele forurenet. "<i>Aquí es una enfermedad</i>"(11.33), det er det ikke i Arequipa. I Arequipa er der ikke forbrydere, eller der er, men ikke så mange. Tingene er billigere, og man kan arbejde der. Her skal man arbejde for at overleve.

Tilføjelser:

Hvis han arbejdede for et andet firma ville han kun arbejde 12 timer, men han ville ikke tjene flere penge og komme fremad.

Sammenfatning 3

Køn: Mand

Alder: 38

Stilling: Arbejdsløs

Uddannelse: *Instituto* [over 11 års skolegang]

Kommer fra: Villa El Salvador, Lima

Rammerne:

Vi havde en aftale med informanten på forhånd og blev inviteret ind i hans hjem, hvor interviewet fandt sted. Hjemmet lå i sektor 3. Stedet var lille, mørkt og der lugtede jordslået. Under interviewet kom hans gamle mor hjem fra markedet.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Informanten er født i Lima i Miraflores ²⁷ , men har boet i VES i næsten hele sit liv. Han har også boet i andre distrikter. Hans far er fra La Libertad og moren fra Huancavelica. Forældrene kom dertil, fordi der var <i>terreno</i> i VES, og de kom for at se, hvordan det var.
Sprog	Han taler spansk og en lille smule engelsk. Der er folk i VES der taler <i>quechua</i> og <i>aymara</i> , men de taler alle spansk. De taler dog stadig <i>quechua</i> med deres venner, der kommer og besøger dem, og med deres naboer.
Traditioner	I VES fejrer folk mange fester, der stammer fra deres provinser. Forældrene har taget traditionerne med og lært børnene dem. Der er ikke mange traditioner i informantens familie ud over jul og fødselsdage, som de fejrer "normalt". De har næsten ingen traditioner i familien, da moren har boet længe i Lima og næsten ikke har taget nogen traditioner med fra, hvor hun kommer. Faren har heller ikke, selvom de havde mange traditioner. Det eneste, de har lært ham, er at tro på Gud. Ja, der er andre i VES, der beholder deres traditioner fx hans venners fædre, men det er dem, der er kommet for nylig for 2-4 år siden. Med tiden glemmer de dem. Her er man nødt til at glemme disse skikke, fordi alle kommer fra forskellige steder. Når man er i hovedstaden, er man nødt til at ændre sig og tænke på andre ting. Informanten hører meget forskellig musik. Arabisk, hip hop osv. alt efter hvordan han har det.
Religion	For tiden går han ikke kirke, fordi han havde meget travlt på sit tidligere job. Det burde han gøre nu, hvor han er arbejdsløs. Han har lært at bede til Gud fra sine forældre, og der behøver man ikke være i kirken.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	[Job i Lima:] Hans muligheder for at få et job i Lima er meget få pga. mange forskellige faktorer. Han siger, det er svært, hvis man er en mand med visioner, ikke nødvendigvis om at redde verden, men hvis man har en vision og gerne vil bibeholde denne. På hans sidste job, hvor han gav lektioner på en skole, var han i et opgør med lederen. Noget af det, han sagde i sine forelæsninger, var imod nogle af skolens holdninger. Nogle af de personer, der arbejdede på skolen, havde en fortid som straffede. De havde gjort dårlige ting mod andre, udnyttet børn seksuelt og taget af kassen. Han var imod dette og kunne ikke acceptere det. Da han sagde dette, blev han fyret. Han har også arbejdet som assistent i et firma, og han så, at firmaet stjal, snød, udnyttede deres ansatte og fornærmede dem. På dette job havde han det ikke godt og foretrak at sige op. Det betyder meget i chancerne for at få et job, at han bor i VES. Han har været til jobsamtaler med andre fra andre distrikter, og han mener, at han bliver behandlet anderledes end folk fra andre distrikter. De unge fra VES diskrimineres, fordi de [fra andre distrikter] ikke mener, at unge fra VES har

²⁷ Et velhavende distrikt i Lima.

	kundskaber. Informanten tror, det er pga. deres [dem der skal ansætte dig] opvækst. De er opdraget anderledes og på en egoistisk måde. Når de vokser op og bliver professionelle, vil de kun ansætte folk fra fx Miraflores²⁸, der kører i bil, og ikke én på cykel. [Staten:] Laver love. Den burde give borgerne fordele, men det gør den ikke. Desværre er det ikke sådan. Hver gang han har oplevet korruption, er han gået til politiet og har anmeldt det, men der er aldrig blevet gjort noget. Staten har haft betydning for VES, idet det er statens skyld, at VES opstod. De har bygget huse, veje og sørget for, at der er kontrol, ikke fordi det er god kontrol, og sikkerhed, selvom der ikke er meget af den. De har sørget for sundhedscentre og uddannelse. Det er ikke optimalt, men det er der, og intentionen er der. [Municipalidad:] [Han spørger, om jeg mener Municipalidad eller personerne, der arbejder der. Jeg svarer begge]. Han mener, at de der arbejder der, bekymrer sig mere om den organisation, der er bag Municipalidad og dens interesser, end om folk, der bor i VES. De bekymrer sig kun om deres egne lommer. Han kender 70-80 % af alle, der arbejder på Municipalidad. De burde ikke være der, og de stjæler. Det er et politisk slagsmål. Der er ingen interesse i at skabe noget i VES. Det er altid partierne mod hinanden. Informanten ved godt, hvor hans venner kommer fra, og det betyder også noget. Han vil gerne vide, hvordan deres liv var før, så de snakker om fortiden og om, hvorfor de kom til VES.
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i>:] Ja, men alle peruvianere er <i>unidos</i>. Men han mener at nogle få personer, politikerne, gør at peruanerne deler sig, da det er i deres interesse. De deler peruanerne op alt efter, hvordan man tænker. Informanten mener, at i VES er man forenet hver for sig, hver især med dem der tænker på samme måde som en selv i små grupper. Disse grupper kendetegnes ved, hvor folk kommer fra, fx dem der lige er kommet. Folk fornærmer dem, fx dem fra <i>la sierra</i>, fordi de taler anderledes og ser anderledes ud. Det sker blandt de unge, og de accepterer ikke hinanden. Det er desværre noget, vi har lært fra vores forældre, siger han. Forældrene har gjort det samme [opdelt folk i forskellige grupper], og nu gør børnene det også ved at diskriminere fx naboerne. Han mener, at der eksisterer diskrimination i VES, selvom folk ikke siger det. [Beskrivelse af folk i VES:] Folk med mange drømme og lyst. Hvis man bliver i VES og arbejder, mærker man ikke diskriminationen mod dem, men hvis man bevæger sig ud af VES, gør man. [Anderledes:] Bestemt ja. VES er multietnisk, hvilket gør stedet specielt, og sådan er det ikke i andre distrikter. I VES mødes mange skikke og værdier. VES er også anderledes pga. VES' historie, og hvordan det blev skabt. Måden, VES er opdelt på, gør det anderledes, samt den vision VES har haft. Andre distrikter er bare urbane zoner og intet andet, men i VES har de forskellige områder og er som en miniby. Informanten mener, at hvis VES får "<i>unas cosas más</i>" (30.56) kan det blive en national reference, også på verdensplan. VES er anderledes, for i andre distrikter finder man personer fra 3-4 forskellige provinser, men i VES findes der folk fra hele Peru. [Jeg spørger, om fx folk fra <i>la selva</i> bor det samme sted her i VES, og Julio svarer nej, fordi de er kommet på forskellige tidspunkter. Hvert eneste år er der kommet nye mennesker til] [Stolt:] Ja, fordi han er opvokset der. Når han kommer udenfor VES, føler han varme i sit hjerte over at være opvokset i VES. Han mener, at man skal forsvare det sted, man kommer fra.

²⁸ Et velhavende distrikt i Lima.

	[Symboler:] Duen på tegnet på Municipalidad. [Limeño:] Ja [Indígena, campesino, serrano:] Nej
Drømme for fremtiden	[Drøm for fremtiden:] At finde et arbejde. Han vil gerne bo der i fremtiden. Der er ingen grund til at flytte. Hvis folk flytter, så ændrer de sig. Han ved ikke hvorfor.

Tilføjelse:

Jeg spørger, hvorfor folk ikke går til myndighederne og siger: "Vi vil ikke have al den vold i vores by", som de gjorde førhen, når de fx krævede vand. Det har de prøvet, svarer han, men pga. af "nogen" vil man ikke gøre noget, fordi det er imod deres interesser. Der var en demonstration, hvor folk samledes og krævede handling imod volden. Men borgmesteren ville ikke gøre noget, da det var en politisk modstanders ide. Han ville ikke have at modstanderen fik den opmærksomhed, da det gik ud over hans eget image.

Sammenfatning 4

Køn: Kvinde

Alder: 24

Stilling: Arbejder i hjemmet

Uddannelse: *Secundaria* [11 års skolegang]

Kommer fra: Født i Villa El Salvador, Lima

Rammerne:

Kvinden bor i sektor 6, i et kvarter kaldet *La Chancheria*, som hører til Zona Agropecuaria, hvor der opdrættes dyr, primært grise, og sorteres affald. 1 kg tomme plastikflasker giver 0,5-1 soles (1-2 Dkr.). Det var et meget mennesketomt område, hvor alle grunde var hegned ind. Hegnene var lavet af alt, hvad der kunne bruges til formålet: pinde, brædder og flettede måtter. Der var ingen asfalterede veje, og der lugtede af gris og affald.

Interviewet foregik udenfor på vejen ved hendes svigerforældres grund, hvor der blev sorteret affald. Et kig over hegnet, og vi kunne se hendes barn sidde i sandet omringet af bunker af affald og sten. Der var mange aggressive hunde, hvilket gjorde stedet til et farligt område. Julio fortalte, at han aldrig troede, at han ville turde gå derhen, og det var første gang, han var der. Eftersom interviewet foregik udenfor på vejen, var jeg hele tiden opmærksom på, om der kom en vild hund og bed, og jeg fik derfor ikke spurgt så godt ind til kvindens svar, som jeg burde. Kvinden var ikke synderlig snakkesaglig, og hun gav ikke særlig uddybende svar. Interviewet var ikke aftalt på forhånd.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Informanten er født i Lima i VES. Hendes forældre kommer fra <i>la sierra</i> , nærmere bestemt fra Lambayeque og Huánuco. Hun ved ikke, hvorfor forældrene kom til VES.
Sprog	Kvinden taler spansk, og det gør alle i VES [Da jeg spørger, om der er folk i VES der taler andre sprog, siger hun nej og nævner dermed ikke, at der er folk i VES, som taler <i>quechua</i> eller <i>aymara</i>]
Traditioner	Informanten siger, at i VES fejrer man VES' fødselsdag. I hendes familie fejrer de <i>fiesta patronal</i> med dans og mad. Hun har ingen traditioner, som hun kender fra sin bedstemor. Hun ved ikke, om nogen i VES har beholdt deres traditioner hjemmefra. [Musik:] Hun hører bl.a. <i>huayno</i> , <i>reggaton</i> og <i>cumbia</i> .
Religion	Hun går ikke i kirke, og hun ved ikke hvorfor.
Inklusion/ Eksklusion + diskrimination	Hun mener, hun har samme muligheder som andre fra andre distrikter for at få et job, men hun kan ikke, da hun har en datter og derfor ikke har tid. [Staten:] [Da jeg spørger hende om statens rolle, har hun intet at sige. Efter at blive hjulpet lidt på vej siger hun:] Der er arbejde til folk, man skal bare kunne finde det. [Municipalidad:] De er skyld i, at VES kommer fremad. De hjælper lidt. Hun ved ikke, hvor hendes naboer kommer fra.
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i> :] [Hun kan ikke blive enig med sig selv] Det kan være, eller det kan være, det ikke er. Hun siger, at det ikke er. Fx de, der kører mototaxis, vil gerne have en tilladelse, men der er meget få af dem, der støtter op om dette. Når der planlægges møder, hvor de skal kræve deres rettigheder, er det ikke alle, der kommer, og så får de ikke, hvad de ønsker. [Hvordan beskriver du folk fra VES:] Der er både gode mennesker, dårlige mennesker og egoister. VES er anderledes end andre distrikter, fordi andre steder er der mere rent, og der er veje. I VES er der også fortove og veje [asfalterede], men meget få. Man lægger mærke til forskellen.

	[Bedste ting:] "<i>Las costumbres de vivir acá... Nada más</i>"(9.35) [Værste ting:] Kriminaliteten og røverier Monica er stolt af at være fra VES. [Symbol:][efter hjælp hvor jeg spørger til flag, våbenskjold, personer] María Elena Moyana. [<i>Limeña</i>:] Ja [<i>Indígena</i>:] [efter en forklaring af hvad der menes²⁹] Nej [<i>Campesina</i>:] Ja
Drømme for fremtiden	At komme fremad i livet med hendes familie, måske ikke være i VES og tage et andet sted hen. At forbedre tingenes tilstand. Hun ser sig selv blive boende i VES i fremtiden.

Tilføjelser: Nej

²⁹ Julio forklarer at nogle forstår *indígena* som en fra junglen, mens andre forstår det som en person, der var i Peru, før landet blev koloniseret, og som er af ren race og en ægte peruaner.

Sammenfatning 5

Køn: Kvinde

Alder: 30

Stilling: Arbejder i hjemmet

Uddannelse: *Primaria* [6 års skolegang]

Kommer fra: Apurímac

Rammerne:

Kvinden bor i sektor 7 i området *La Encantada*. Hendes hus var af træ, taget af blik, og vejen var ikke asfalteret.

Vi havde ikke aftalt et interview på forhånd med kvinden. Vi kom gående forbi, da hun stod og vaskede tøj, og vi spurgte, om hun havde tid til at snakke, mens hun vaskede tøj. Det havde hun, så interviewet blev udført, mens hun vaskede tøj i en balje, og jeg stod ved siden af. Under interviewet kom hendes børn ud, og de blev hurtigt jaget indenfor igen. Der lød høj musik inde fra huset.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Kvinden kommer fra Apurímac og har boet i Lima i 15 år. Først kom hun til San Juan de Lurigancho³⁰ for at arbejde og senere til VES, hvor hun har boet i 10 år. Hun kom til VES som alenemor. Der har ikke været nogen stor forskel i hendes liv i forhold til før hun kom til VES. Hun har sine børn, og <i>"mi terreno... tengo algo, no?"</i> (1.57)
Sprog	Kvinden taler spansk og <i>quechua</i>. Der er mange i VES, der taler <i>quechua</i>, og det er ældre fra <i>la sierra</i>. De, der bor i VES, kommer mest fra <i>la sierra</i>. Hun taler <i>quechua</i> til sine børn, men de forstår hende kun nogen gange, og de taler ikke <i>quechua</i>.
Traditioner	Hun fejrer næsten ingen fester, som kun fejres i VES. Hun fejrer ikke fester, der kommer hjemmefra, fordi hun går ikke meget ud. Af traditioner fejrer de fødselsdage i familien, jul og <i>el día de los muertitos</i>. Af traditioner i hjemmet, hun har med hjemmefra, er kun mad fra <i>la sierra</i>, og selvfølgelig det at hun taler <i>quechua</i>. Ja, der er folk i VES, som fejrer deres traditioner ved at holde fester. Hun lytter til <i>huayno</i> og al slags musik. Hun hører også musik fra, hvor hun kommer, når hun vil huske på, hvordan det var der.
Religion	Hun går i kirke, fordi det skal hun. Det har hun lært af sine bedsteforældre. Hun går i kirke, når hun har tid.
Inklusion/ Eksklusion + diskrimination	[I forhold til at få et job i Lima:] Hun har altid arbejdet i hjemmet. Hun mener dog, at hun har de samme muligheder som andre for at få et job, men hun kan ikke nu, pga. hun har børn. [Staten:] [Intet svar. Efter vi hjælper hende lidt på vej og spørger ind til fx sikkerhed, svarer hun:] Sikkerhed for peruvianerne. [Municipalidad:] [Der går lang tid, uden hun svarer, og Julio hjælper til] Hun kommer frem til, at de har støttet hende lidt, men at Municipalidad ønsker at forflytte dem. Hun har boet der 8 år ulovligt, og hun har stadig intet officielt papir på, det er hendes land. Municipalidad vil ikke have noget med dem at gøre. De har givet hende vand, men det er vand, de køber af vandbilen, som kommer i tanke. Hun ved ikke præcis, hvor hendes naboer kommer fra, før de kom til VES.

³⁰ Andet distrikt i Lima

	Hun snakker med andre folk fra Apurímac om fortiden, og de fortæller hinanden deres historier. De snakker også om nutiden. Hun snakker kun om fortiden med de naboer, hun stoler på.
VES identitet	VES er <i>un pueblo unido</i>, fordi folk altid dukker op, når der er møder. [Hvordan beskriver du folk fra VES:] Ansvarlige. Men det er kun blandt naboerne, at man er det. Hun ved ikke med de andre, fordi hun kender ikke alle. VES er ligesom andre områder i Lima. Men folk i VES er mere ydmyge. Her er flere folk fra <i>la sierra</i>. I andre distrikter er der mennesker, der har penge. Man kan godt se forskellen. [Det bedste][Efter lidt hjælp] Venskaber og familien. [Det værste:] Kriminaliteten, banderne og at det er usikkert for børnene, der bor der. Hun er stolt af at være fra VES, fordi "<i>vivo acá</i>"(12.34) [Symboler:] Nej [<i>Limeña</i>:] Nej [<i>Indígena</i>:] Nej [<i>Campesina</i>:] Det ved hun ikke. I stedet siger hun, at hun er <i>serrana</i>.
Drømme for fremtiden	[Drømme:] "<i>Mis hijos, sólo mis hijos.</i>"(13.55) [Bo i VES i fremtiden:] Hun venter og ser hvad der, sker med deres grund osv. Hun vil gerne tilbage og besøge dem der, hvor hun kom fra, men hun vil ikke bo i <i>la sierra</i>, fordi der ikke er arbejde eller studier.

Tilføjelser: Nej

Sammenfatning 6

Køn: Kvinde

Alder: 40

Stilling: Arbejder i hjemmet

Uddannelse: Første år af *primaria* [6 år]

Kommer fra: Cuzco

Rammerne:

Julio havde været forbi dagen før og spurgt, om hun ville interviewes, så vi havde en aftale. Interviewet foregik uden for hendes hus. For at kvinden kunne komme ud af sin grund, måtte hun kravle op ad nogle bildæk. Hun bor i et stejlt område uden veje eller vand. På kortet over VES(bilag 5) er det svært at se, hvad området hedder, men ligner at det hører til sektor 9. Udefra kunne vi se, at der lå en ordentlig bunke skrald midt på hendes terrasse, og Julio mente, at hendes mand sorterede skrald. Kvinden ville meget gerne snakke og hjalp os efterfølgende med at finde andre, vi kunne interviewe.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Informanten er fra Cuzco og har boet 19 år i VES. Hun kom til VES, fordi der var <i>terreno</i>, man kunne bosætte sig på, og det var der ikke i andre distrikter. Hun kom også fordi, VES er et sted, hvor der bor flest folk fra provinserne, som er folk, der fortsætter fremad. [Livet før:] Hun arbejdede hjemme, og nu er hun mor til 4 børn. [Den største ændring:] Nu har hun sit lille hus hvor hun bor med sin familie. Hun har det godt, da hun nu har sit hus, hun kan bo i. Før boede hun til leje. Hun mener at VES gør fremskridt, da der er flere projekter i gang. Hun håber at det i den zone, hvor hun bor, vil blive bedre med tiden. Hun håber, de laver veje der.
Sprog	Informanten taler spansk, og en lille smule <i>quechua</i>. Hun forstår <i>quechua</i>, men hun taler ikke <i>quechua</i> nu. Før talte hun det kun med hendes bedsteforældre. Hun bekræfter, at der er nogen i VES der kun taler <i>quechua</i>. De der taler <i>quechua</i>, taler med hinanden.
Traditioner	[VES traditioner:] Hun nævner, at de fejrer VES' fødselsdag, men den er hun ikke med til at fejre, da hun er dedikeret til at arbejde for sine børn og <i>seguir adelante</i> med dem. Hvis hun havde tid og økonomi, kunne hun være med. Hun deltager i en fest, der kommer fra Cuzco, hvor de fejrer el <i>Señor de Huanca</i> d. 14. september. Det er kun folk fra Cuzco, der deltager i festen, og de mødes der. Dette er den eneste tradition, de har i familien. [Skikke/traditioner lært af bedstemor:] Kun maden fra Cuzco, som de stadig laver i dag. [Tøj:] Da hun er fra Cuzco by, har der ikke været nogen ændring i hendes tøj efter hun kom til VES. Hun kender ingen, der beholder deres traditioner fra provinserne i VES, men siger, at hver provins har deres fest, som de stadig fejrer. Deres <i>virgen</i> eller <i>señor</i> fejrer hver provins separat. [Musik:] <i>Huayno</i> og romantisk musik. Hun hører ikke kun <i>huayno</i> fra Cuzco, men også fra andre provinser.
Religion	Informanten går i kirke. Hun går til messe, og beder til Gud for sine forældre, der stadig bor i Cuzco. Hun har et sted i hjemmet til alle sine billeder af helgenerne.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	[Muligheder for job i Lima:] Hun arbejdede for en dame i Cuzco, som skaffede hende arbejde i et hjem i Lima. Da hun fik en datter, holdt hun op med at arbejde i huset og flyttede til VES.

	[Er mulighederne de samme for at få job for folk, der kommer fra VES som for folk fra andre distrikter:] Ja, svarer hun, da der er Zona Industrial i VES, hvor man kan arbejde. [Betydningen af staten:] Den skal ikke kun tage sig af Limas centrum, men af folk i alle distrikter, og se hvor folk, der har mest brug for støtte, er. [Jeg spørger om de gør det:] Hun siger lidt efter lidt, de gør fremskridt. [Statens betydning for VES:] De bygger andre steder i VES, men ikke der, hvor hun bor. I hendes zone er regeringens støtte endnu ikke kommet. De ønsker spærrevolde i den zone, hun bor. [La Municipalidad:] En gruppe af mennesker som forsøger at hjælpe beboerne. Hun er tilfreds med deres arbejde, som forbedres. [Ved hvor naboen kommer fra:] Ja, hun nævner hvor de er fra. [Snakker om fortiden med folk fra samme provins:] Ja, før snakkede de om at <i>seguir más adelante</i> og at triumfere. Økonomien var bedre før, priserne stiger nu til dags, specielt i Lima. Livet er dyrere at leve i dag. [Snakker om fortiden med folk fra andre provinser:] Ja, de snakker om familien, hvor de er fra, og om der er blevet bedre der og lavet veje der.
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i>:] Ja, størstedelen af folk, der bor i VES, er folk, der kæmper, arbejder og fortsætter fremad. De har deres Zona Industrial, som andre distrikter ikke har, hvor de laver de bedste møbler og sko. [Jeg spørger om VES var mere <i>unido</i> førhen:] Hun svarer, at nu er de mest <i>unido</i>. [Hvordan beskriver du folk fra VES:] Rolige. Før var der mere vold og fester alle steder. Nu er det mere roligt og mere sundt. [Er VES anderledes:] Ja, livet er mere roligt, og folk har mere tillid til hinanden. I andre distrikter er der mere vold og flere røverier. [Bedste:] VES er mere roligt end andre distrikter. [Værste:] Kriminaliteten og de unge, som kun laver dårlige ting. De slår og overfalder hinanden og overfalder de unge piger. Det, synes hun, er forfærdeligt. [Stolt:] Ja, da hun ved, at i VES er der gode mennesker. Der er mennesker fra provinserne og også fra andre distrikter i Lima, men alle, der bor der, er gode. [Symboler:] Hun nævner, at i skolerne fejrer de <i>día de VES</i>. [Limeña:] Nej [Serrana:] Ja [Indígena:] Det tror hun ikke. Hun nævner i stedet <i>provinciana</i> og <i>mestiza</i>, for hun er fra Cuzco. [Campesina:] Ja det tror hun
Fremtiden	[Drømme for fremtiden:] Lige nu er hendes drøm at komme fremad med sine børn, som hun har fire af, samt at forbedre sit hus, for nu bliver børnene større. Med tiden kunne hun tænke sig et bedre arbejde. [Bo i VES fremover:] Ja [Et ønske om at vende tilbage:] Kun på besøg og ikke for at bo, da der er der fyldt og ikke noget sted at bo. Det er svært at finde et sted at bo der.

Tilføjelse: Hun ønsker, at de får støtte til at få vand og afløb, som kommunen ikke vil give dem, fordi de mangler spærrevolde. De kan heller ikke få *título de propiedad*, før de har en spærrevold.

Sammenfatning 7

Køn: Mand

Alder: 38

Stilling: Administrativ medarbejder på skole

Uddannelse: *Secundaria* [11 år], startet på *superior*, men ikke gennemført.

Kommer fra: Villa El Salvador, Lima

Rammerne:

Informanten var på arbejde, da vi fandt ham på skolen, der ligger i sektor 1 hvor, Julio har gået som barn. En dame fra skolen, som kendte Julio, hjalp os med at finde ham. Interviewet var derfor ikke planlagt. Til stede under interviewet var en anden medarbejder på skolen, som holdt sig tavs.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Informanten er født i VES og har boet der hele sit liv. Hans far er fra Ayacucho og moren er fra San Martín. Hans forældre kom til VES, fordi faren havde en bror der, og han tog dertil og begyndte at arbejde og blev boende.
Sprog	Informanten taler spansk, og siger, at folk i VES også taler andre sprog, da de er kommet alle steder fra. [Jeg spørger, om der er problemer i kommunikationen] Han svarer ja, før var der. Han fortæller om begyndelsen, hvor der intet var, og at med tiden blev det bedre. Der er nogle, der kun taler <i>quechua</i> og <i>aymara</i> , fordi de er kommet dertil alle steder fra.
Traditioner	Han fejrer ingen specielle VES fester, kun fester der gælder for hele Lima fx <i>el señor de los milagros</i>, <i>día de la madre</i> og <i>día del padre</i>. Og dog, han fejrer også den dag, VES blev grundlagt. I hans familie fejrer de ingen fester, som er fra hans forældres oprindelige provinser, men i VES er der folk, der beholder traditionerne, og hans mor går nogle gange til de fester. [Traditioner i familien:] Mad fra junglen som han kender fra sin mor. De spiser det, men laver det ikke selv. [Skikke/traditioner lært af bedstemor:] I 1989 tog han til junglen og boede i et år hos bedsteforældrene, og der lærte han en del ting om landbrug, at drive gården og at fiske. I VES er det kun maden, som er en tradition, der stadig holder ved, samt musik fra junglen, hvilket er <i>cumbia</i>-bands. Han siger, at der er temmelig mange i VES, som beholder deres traditioner. Forskellige grupper fra forskellige steder. Der er forskellige restauranter med tilknytning til de forskellige steder, hvor de også spiller musik derfra.
Religion	[Går i kirke:] Før gjorde han, men pga. arbejdet har han ikke tid, da han arbejder om søndagen.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	[Muligheder for job i Lima:] Førhen var han bager. [Jeg spørger, om han mener, at folk i resten af Lima diskriminerer folk fra VES:] Han svarer ja. Han har ikke selv oplevet det, men set det i medierne. [Staten:] Informanten mener, at staten bare er til pynt, og de bekymrer sig ikke om deres arbejdende folk. Når de først er valgt, så holder de ikke alle de valgløfter, de gav. Staten bekymrer sig om VES, men meget minimalt. Der er ikke meget hjælp til de forskellige distrikter. [Municipalidad:] Det samme som staten. De investerer meget lidt i VES, fx infrastrukturen. Skatterne er høje, men det kommer dem ikke til gode. Der er ingen resultater i forhold til patruljeringer og rengøring i gaderne. Der er lige indkøbt nye skraldevogne, men der hentes kun skrald hver anden uge. De siger, at distriktet ændrer sig, men det ser han ikke. [Ved hvor naboen kommer fra:] Ja, de er alle forskellige steder fra. [Snakker om fortiden med folk fra andre provinser:] Nej

VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i>:] Man kan sige ja, om nogle ting. Fx om at lave veje, om noget som grupperne drager fordel af. Der er også <i>unión</i> mellem sektorerne. [Hvordan beskriver du folk fra VES:] Folk der arbejder, og folk der er kommet fremad, da man kan se huse med 3 etager. [Er VES anderledes:] Nej, fordi næsten alle distrikter i nærheden, som Villa Maria og San Juan, er som VES, da der også har været en stor indvandring. [Bedste:] Nu er der butikker, banker og hospitaler, og man behøver derfor ikke tage ind til centrum. [Værste:] Kriminaliteten [Stolt:] Ja, fordi han er født i Villa. Folk har haft et hårdt liv der. De har kæmpet for at få lys og vand, og de har levet under terrorismen. Der er sket mange ting i VES. [Symboler:] María Elena Moyano, fordi hun kæmpede for el <i>pueblo</i> og for retfærdighed. [<i>Limeño</i>:] Man kan sige ja. [Julio spørger, om han foretrækker at blive kaldt <i>limeño</i> eller <i>salvadoreño</i>. Han siger at han er migrant, ikke andet, fordi hans forældre kom dertil. Hvis han skulle vælge mellem de to, ville han vælge <i>salvadoreño</i>. [<i>Indígena</i>:] Ja [<i>Serrano</i>:] ja, han har <i>serrano</i>-blod i sig. [<i>Campesino</i>:] Nej, han bor i byen og er ikke landmand.
Fremtiden	[Drømme for fremtiden:] At få sit eget hus, passe på sit arbejde og sin familie. Nu bor han hos sin svigerfar. [Bo i VES fremover:] Ja

Tilføjelser: Nej.

Sammenfatning 8

Køn: Mand

Alder: 41

Stilling: Han er selvstændig og har en lille butik

Uddannelse: *Superior* [min. 13 års skolegang]

Kommer fra: Villa El Salvador, Lima

Rammerne:

Julio kendte manden på forhånd, da han har en butik tæt på Cepromup, hvor Julio arbejder. Interviewet blev lavet, mens han stod bag disken i sin butik, og vi blev forstyrret lidt af kunder undervejs, som kom for at handle. Hans kone var også til stede under interviewet. Butikken ligger i sektor 2.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Informanten er født i VES. Hans forældre er fra Ancash. I Callao ³¹ boede familien til leje, og da der var en mulighed for at få <i>terreno</i> i VES, kom de dertil, da han blev født. Hans forældre var nogle af de første <i>fundadores</i> i VES, og det var hårdt at komme dertil i starten.
Sprog	Han taler spansk. Hans far taler <i>quechua</i> .
Traditioner	[Om han fejrer noget specielt i VES, svarer han ikke rigtig på.] Faren fejrer ikke fester fra sin oprindelige provins, da det er mange år siden, han sidst har været der. [Traditioner i familien:] De fejrer fødselsdage og jul [Skikke/traditioner lært af bedstemor:] Nej, eftersom han er født i Lima. Hans ældre brødre laver fx retter derfra, men han gør ikke. Og dog, jo, de laver stadig noget af det traditionelle mad i hans familie. [Hans kone står ved siden af og minder ham om det.] Da hans forældre kom til Lima, droppede de deres traditionelle tøj. Ja, der er andre i VES, som fastholder traditioner fra deres landsby. [Musik:] Han foretrækker klassisk og romantisk musik.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	[Muligheder for job:] Det er svært at få et job i Lima. Man skal have erfaring eller kende en, som kan anbefale dig. Han synes, hans muligheder for at få et job er de samme som for folk fra andre distrikter. [Staten:] Med alle de problemer der er i dag, synes han, at de gør, hvad de kan for at mindske folks bekymringer. De er ikke så gode, men de gør det bedste, de kan. [Statens betydning for VES:] [svarer han ikke rigtig på] Han siger, at VES er blevet et distrikt. Det er blevet kendt, og befolkningen er vokset meget. De har deres love, og alle, der bor her, respekterer de love, staten fremsætter. [Municipalidad:] De er hovederne af distriktet, og de arbejder sammen. Man skal betale skatter, for at distriktet udvikler sig. [Jeg spørger, om de er gode eller dårlige:] Han svarer, de er gode. [Ved hvor naboen kommer fra:] Ja, han har boet der længe og ved, hvor folk er fra. De har et godt forhold naboerne imellem. [Snakker om fortiden med folk:] Ja, de fortæller om, hvad der er sket førhen
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i> :] " <i>Estamos tratando de ser unidos</i> "(10.12) Der er meget ulighed hvilket

³¹ Et andet distrikt i Lima

	gør det svært at være forenet. Han synes, de skal have en samlet ide. [Jeg spørger, hvad han mener med ide] Han siger, at han før arbejdede på en offentlig vej, og det måtte han ikke for Municipalidad, da han skulle have sit eget sted, hvorfra han kunne sælge sine varer. Det gælder om at være enige om tingene, hvis ikke, så kommer de ikke fremad. Hvis de ikke betaler skatter, så kommer der ikke fordele til dem. Fordelene tjener befolkningen, da det er veje og skraldebiler. [Var VES mere forenet før end nu:] Han svarer, at før var de mere samlet. Nu passer folk deres egne sager, og de holder ikke møder særlig tit. Dem var der flere af før. Men de prøver. [Hvordan beskriver du folk fra VES:] Gode, fordi eftersom han har sin butik, kommunikerer han meget med folk, og de virker til at være gode folk. [Er VES anderledes:] Det er et distrikt, der har sine problemer. Der er også andre distrikter, der har problemer, og han mener ikke, VES er en undtagelse. Problemerne i VES er anderledes, fordi det er en ung bydel, og der er ikke mange muligheder for at få job for dem, der bor her. [Bedste:] At de har meget plads, og der er ikke fyldt med trafik og fabriker. VES er stor. [Værste:] Kriminaliteten, og folk der røver. [Stolt:] Ja, fordi der er han født og opvokset og har levet hele sit liv. Han er kommet fremad, har sin familie og har derfor et motiv til at arbejde. [Symboler:] Det har han ingen idé om. Han siger, at VES er kendt for at være en organiseret by. [Limeño:] Ja [Serrano:] En smule [Indígena:] Mere serrano [Campesino:] En smule, tror han.
Fremtiden	[Drømme for fremtiden:] At arbejde for at hans børn får en uddannelse. [Jeg spørger om han har nogle drømme for VES:] Han håber, at VES bliver en smule bedre. [Bo i VES fremover:] Det tror han.

Tilføjelser: Nej

Sammenfatning 9

Køn: Mand

Alder: 54

Stilling: Arbejder i en park med vedligeholdelse

Uddannelse: 5 år af *primaria* [som i alt er 6 år]

Kommer fra: Huánuco

Rammerne:

En nabo hjalp os med at opsøge informanten. Interviewet blev lavet, mens han var inde i huset, og vi stod udenfor og snakkede gennem hans vindue. Huset var af træ med bliktag, men stadig et af de pænere i området. Området er svært at klassificere på kortet (bilag 5), men ser ud til at høre til i sektor 9. Området er stejlt, og der er ingen asfalterede veje.

Det virkede ikke til, at han kendte de forskellige kategorier, jeg præsenterede ham for til sidst, men bare svarede for at svare. Han svarede i det hele taget meget kortfattet på mange spørgsmål.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Informanten har boet i VES i 18 år og kom til VES pga. terrorismen. Før han kom til VES havde han ikke <i>terreno</i>, men boede til leje hos sin niece. Da han kom til VES, købte han sit land. [Den største ændring i hans liv efter han er kommet til VES] Han og konen begyndte at arbejde, hvor de førhen passede deres gård.
Sprog	Informanten taler spansk og siger, at størstedelen af beboerne taler spansk, og der derfor ikke er problemer med at kommunikere blandt naboer.
Traditioner	Han fejrer ingen specielle VES fester eller traditioner. De fejrer heller ikke fester fra Huánuco, da de nu er kristne. Af traditioner i familien fejrer de jul. [Skikke/traditioner lært af bedstemor:] [Først siger han nej, men siger ja både til maden, måden at klæde sig på og brugen af ord fra <i>la selva</i>.] [Om andre i VES beholder deres traditioner:] Ikke mange, svarer han. Hans bror fra Huánuco, som stadig er bosat der, fastholder skikkene. [Musik:] Han hører radio, men også musik fra <i>la selva</i>.
Religion	[Går i kirke:] Ja, da han og konen er kristne. Det blev de, efter de kom til VES og har været det i 18 år. Han har to nevøer, som var kristne, og de tog dem med i kirken. [Ritualer:] Han lytter til kristen musik i sit hjem.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	[Muligheder for job:] Han fortæller, at da han kom, arbejdede han på havnen, og efter det fik han sit nuværende job. Han mener, han har de samme muligheder for at få job som folk fra andre distrikter. [Staten:] Nu er den værre end før. Før var der arbejde, det er der ikke nu, og hvad gør man så? Staten hjælper ikke i VES. [Municipalidad:] Den er god. [Ved hvor naboen kommer fra:] Ja, folk kommer alle steder fra. [Snakker om fortiden med folk fra samme provins:] Ja, de snakker om arbejdet før, og hvordan det går dem nu. [Snakker om fortiden med folk fra andre provinser:] Ja, de snakker om, hvordan de er kommet

	til VES, og de fortæller hinanden deres historier.
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i>:] Ja, fordi beboerne står sammen. De er lige <i>unidos</i> nu som førhen. [Hvordan beskriver du folk fra VES:] Alle er gode folk. [Er VES anderledes:] Ja, for nu er VES større end Lima centrum. Da han kom, var VES meget lille, og nu er den stor. [Bedste:] VES er mere rolig end Lima. Der er det forfærdeligt at bo, da der er meget støv og huse, der brænder. [Værste:] Der er intet, der er det værste ved at bo i VES. [Stolt:] Ja, da det er en rolig zone, hvor man kan arbejde tæt på [sit hjem]. [Symboler:] Nej [<i>Limeño</i>:] Ja [<i>Serrano</i>:] Ja [<i>Indígena</i>:] Ja [<i>Campesino</i>:] Ja [<i>Desplazado</i>:] [Han ved ikke hvad det betyder. Jeg forklarer ham det] Ja.
Fremtiden	[Drømme for fremtiden:] At bo i VES, arbejde og at hans tre døtre får en uddannelse. [Bo i VES fremover:] Ja, hvor skulle han ellers tage hen. Han ønsker ikke at vende tilbage. Hans brødre bor der. "<i>Acá hay mejor costrumbre de vivir</i>" (13.15). Hans herre[gud] ønsker ikke, at han vender tilbage. Han vil gerne tilbage og besøge sin familie, men ikke for at bo.

Tilføjelse: Han fortæller om, hvorfor han tog til VES pga. terrorismen. Han fortæller, at terroristerne ikke lod ham arbejde på sin gård, da de tvang folk med til møder om SL's ideologi, og hvis man ikke var med, så slog de dig ihjel. Endvidere stjal SL hans høns og køer. Hans brødre bor der stadig og var med til møderne. Men nu er det ikke så slemt, som det var før. De blev ikke tvunget til at udøve vold, men de blev tvunget til at lytte til SL's ideologi, og dermed stoppede de folks arbejde.

Han mistede ingen familiemedlemmer under SL. Han kom alene til VES med konen og den ældste datter. Han havde familie i VES, og derfor kom de dertil.

Sammenfatning 10

Køn: Kvinde

Alder: 45

Stilling: Arbejder i en *comedor*³², om eftermiddagen i sin butik, og om aftenen sælger hun salchipapa.

Uddannelse: Har ingen, dengang skulle kvinder ikke i skole, men blive i hjemmet.

Kommer fra: La Libertad

Rammerne:

Vi kom forbi en *comedor* og spurgte, om en af de to kvinder, der arbejdede der, havde tid til at snakke. Det havde den ene. Hun arbejdede der hver dag og havde en lille butik ved siden af. De brugte træ til at tænde op med i køkkenet, og der lugtede derfor meget af røg, og kvindens øjne var helt røde. De første 10 min. af interviewet løb hendes øjne i vand. Hun boede lige ved siden af *comedor*, hvilket var i sektor 7, helt oppe for enden af en bakke, hvor en mur adskiller bebyggelsen fra en skrænt, der fører ned til vandet. Muren blev bygget for at holde folk væk fra nogle af de virksomheder, der er lige på den anden side.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Kvinden kommer fra La Libertad og har boet i VES i 15 år. Hun kom dertil for at arbejde for en ældre svag kvinde og endte med at blive boende. Hun kunne lide stedet og fik et lille hus og 2 børn, hun er alenemor til. [Den største forskel i hendes liv efter hun kom til VES:] Arbejdet, og det at komme fremad. Hun arbejder i <i>el comedor</i>, og nogle gange tilbereder hun chili [for at sælge det på markedet]. "<i>He salido adelante yo con mis hijos. Soy madre sola yo</i>"(1.51).
Sprog	Hun taler kun spansk. Der er folk i VES der, taler <i>quechua</i>, og de fra Puno taler deres sprog, <i>aymara</i>. De kommunikerer ved at tale gennem andre personer, for at de kan forstå hinanden.
Traditioner	I VES fejrer man VES' fødselsdag, Limas fødselsdag, <i>Virgen de los milagros</i>, og d. 28. juli fejrer man i hele Lima. Der er næsten ingen fester som fejres i VES, der stammer fra, hvor informanten kommer. Hun siger, at det kun er hende, der kommer fra hendes landsby, hvor man fejrer andre fester. Her er folk anderledes. Hun ville gerne fejre festerne, hvis der var andre her fra hendes landsby. Men her i VES er folk fra forskellige provinser. Af traditioner i familien er der ingen, der stammer fra, hvor hun kommer. De fejrer dog fødselsdage, når de kan. Nogle gange kan de ikke. Hun lever alene og har ingen familie i VES. Fra sine bedstemødre har hun lært at lave mad, at danse og at klæde sig ud til kostumefester. Der, hvor hun kommer fra, går de i lange kjoler, uld osv., men her går hun ikke i dette tøj, da klimaet er anderledes. Hun kom hertil med det tøj, men her er det anderledes, og folk kigger på dig på en anden måde. Man taler ikke <i>quechua</i>, der hvor hun kommer fra, men der er nogle ord, der er anderledes end i Lima. Hun husker kun få af de ord. Ja, der er andre i VES, som beholder deres skikke og traditioner, fx dem fra Cuzco. De mødes nogle gange og lejer et lokale, hvor de udøver deres skikke. Men det er kun få, der gør dette. De klæder sig ud, danser og holder fest og spiser marsvin. Det gør man også i hendes landsby. Informanten laver nogle gange traditionel mad fra sin landsby, da hun er vokset op med disse retter. Maden er den eneste tradition, som hun har beholdt i sin familie. Hun tror, at hendes børn

³² Se ordforklaring i ordlisten i bilag 1

	også vil lave disse retter. Nogle retter spiser de og andre ikke. Fx er der en ret, som man her i Lima tilbereder i en blender, men hun gør det på den oprindelige måde og maser kartoflerne med en stor sten. Det kan hendes børn ikke lide. Hun ville gerne følge flere traditioner, hvis der var andre fra hendes landsby i VES. [Musik:] Hun foretrækker <i>huayno</i> fra hjemegnen og andre zoner.
Religion	Hun går i kirke for at være tæt på Gud og læse biblen.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	Hun synes, hun har de samme muligheder som folk fra andre zoner i Lima. [Staten:] Lige nu er tiderne hårde. Det er dyrt at leve, priserne stiger, og pengene rækker ikke. Der er mange kriminelle. Det er hårdt lige nu, og det går ikke rigtig fremad for VES. [Municipalidad:] Hvor informanten bor [højt oppe på en stigning i et ydre område af VES], har de hjulpet meget lidt. De har ingen udrykningskøretøjer, vejene er dårlige, og det er stejlt. Skraldebilen kommer måske en gang om måneden. De betaler skat, der indebærer, at de [municipalidad] skal lave grønne områder, og at politiet patruljerer, men de ser dem aldrig. I hendes område har de fået vand for ca. et år siden. Der har været en stor brand for en ti år siden der, hvor hun bor, og 189 familier stod uden hjem. Derfor har de fået små hjem på 40 m². Hun ved, hvor hendes nabo kommer fra, og de snakker om fortiden, hvordan det var i deres landsby, og at det var bedre der. Der kunne man spise, fordi folk havde gårde. Der spiste man de bedste kartofler, men her i Lima er maden ikke frisk.
VES identitet	Ja, VES er un <i>pueblo unido</i>. Når der er et møde, så kommer alle. Alle deltager, både mænd og kvinder. Folk i VES er samlet. [VES anderledes:] Hun synes, der er zoner, hvor folk ikke er samlet, men der er også zoner, hvor folk er. Fx i de nye zoner er folk ikke, fordi de ikke har en historie. For at være samlet kræver det, at man har tillid til hinanden, og man ved, hvordan man skal færdes blandt sine naboer. Det har man i VES, skønt man ikke kommer det samme sted fra. De kommer alle sammen forskellige steder fra, men nu bor de det samme sted og ser derfor hinanden som lige. [Bedste:] Klimaet der skifter. Man kunne leve bedre her, hvis der var veje. [Værste:] "<i>Que no hace nada</i>"(20.53) [Hun hentyder til borgmesteren]. Han kommer ikke langt væk og ser, hvad folk har brug for i modsætning til den tidligere borgmester. Der er nogle steder, han ikke kender, han kommer kun omkring centrum. Den nye har aldrig været at besøge dem og siger ikke, de skal samarbejde. Han bekymrer sig ikke om dem. Hun er stolt af at være fra VES, fordi hun har vænnet sig til at være her, og det er hendes landsby. Hun definerer sig selv ud fra at være fra VES. [Symboler:] [Lang betænkningstid, men efter lidt hjælp kommer hun frem til et svar] Ja, der er flaget og våbenskjoldet, som de altid sætter op d. 28. juli, og de dekorerer husene med små flag. [Limeña:] Nej, hun er <i>serrana</i>. [Indígena:] [Efter lidt forklaring fra Julio som "<i>una persona de raza pura</i>"] Ja. [Campesina:] Ja
Drømme for fremtiden	[Drøm:] At VES, hende selv og hendes hjem bliver bedre. Informanten ser sig selv blive boende i VES i fremtiden. Hun siger: "Her har jeg mit lille hus. Hvor skulle jeg ellers tage hen?" [Ønske om at vende tilbage:] Ja, men kun som gæst for at se det, huske og se familien.

Tilføjelser: Nej

Sammenfatning 11

Køn: Kvinde

Alder: 48 år

Stilling: Vasker tøj for naboerne

Uddannelse: Nej

Kommer fra: Huancavelica

Rammerne for interviewet:

Kvinden bor i sektor 7 i *La Encantada*. Hendes hus er placeret på en plet, hvor der ikke må være bebyggelse, og derfor har hun ingen rindende vand eller kloaksystemer. Huset mindede om et lille skur med bliktag, og hoveddøren var et forhæng. Der var ingen asfalterede veje. Folk i samme område levede af at sortere skrald. Interviewet foregik på et dørtrin udenfor hendes hus. Jeg sad på en stol, og hun på dørtrinet ved siden af. I starten af interviewet var hendes ca. 2-årige søn en meget forstyrrende faktor, idet han ikke ville holde op med at græde. Han stoppede, da hun gav ham bryst. Interviewet var aftalt på forhånd.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Kvinden kommer fra provinsen Huancavelica, som ligger to dages rejse fra VES, ca. 300 km syd for Lima. Der er ingen veje derind, og man vil ikke bygge veje, fordi der ikke er så meget bevægelse. Hun har boet i VES, siden hun var 5 år. Hendes forældre blev skilt, fordi faren slog moren. Moren tog til VES med hende og hendes søskende, idet deres tante havde et hus der. Derfor er hun vokset op kun med moren. Hun kan ikke rigtig huske noget hjemmefra, men hendes søskende har fortalt, at moren havde det hårdt, og faren slog. Familien levede førhen af at dyrke land.
Sprog	Kvinden taler kun spansk, men hun forstår <i>quechua</i> . Hun fortæller at der er folk i VES, der kun taler <i>quechua</i> . Hun kan forstå dem, idet hendes forældre også har talt <i>quechua</i> . Det er let at kommunikere med dem, og det er derfor ikke et problem.
Traditioner	I hendes familie fejrer de jul, <i>el día de la madre</i> og <i>el día del padre</i>, men hun fejrer ikke nogen fester, der er specielle for VES. Hun fejrer også fester fra Huancavelica, bl.a. karneval og fødselsdage i familien. Hun har en tradition, hun har lært af sin bedstemor: Hvis hun laver suppe til dig, og du ikke spiser den, så laver hun aldrig suppe til dig igen. Hvis du spiser den, så laver hun en lækker ret til dig næste dag. [Tøj:] Kvinden siger, hun klæder sig normalt, og ikke som <i>los cholos</i> eller <i>los serranos</i> [Ord:] Hun bruger meget få ord fra provinsen, hun kommer fra. Ifølge kvinden er folk i Lima ignoranter i forhold til folk fra <i>la sierra</i>. De fra Lima kan fx ikke sige tak, og folk fra <i>la sierra</i> er bedre opdraget end dem fra Lima. [Musik:] Hun lytter til <i>huayno</i>. Ikke nødvendigvis <i>huayno</i> fra Huancavelica, men lidt af hvert.
Religion	Informanten er katolik og går i kirke en gang imellem. Når hun har problemer, går hun i kirke, når hun ikke har, går hun ikke i kirke.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	Hun kan ikke få et job, da hun har seks børn, hun skal passe. Det er svært at få et job, når man ikke har nogen uddannelse. "<i>A veces tienes que saber leer. Cuando no sabes, sufres.</i>" (9.01) [Staten:] Hun er meget kritisk overfor staten, fordi der er meget vold, mange røverier og problemer med politiet. Kort sagt er der for meget korrupsion.

	[Statens betydning for VES:] Hun fremhæver præsident Velasco³³. Han var god, fordi han var militærdiktator og indførte <i>"Toque de queda"</i>³⁴. Dengang han var præsident, var der respekt for de ældre, og folk sagde "Hej" osv.. I dag er det ikke sådan, og der mangler generelt høflighed. I dag har de [unge] ingen værdier. Det er blevet værre. [Municipalidad:] Ifølge kvinden skal kommunen se de problemer, der er i VES. Det handler om, at de skal finde ud af, hvordan man løser problemerne. [Ved hvor naboerne kommer fra:] Klart, de kommer fra provinserne, og børnene er født i VES. Man ved godt, hvor folk kommer fra. Man snakker om fortiden med folk fra samme provins. Man snakker om, at i dag er der ingen værdier længere. <i>"La cultura se ha ido hasta el suelo porque no valoras a su familia, no valoras a su vecino, mucho robo, mucha delincuencia."</i>(13.35) Det snakker de altid om, da de ikke ønsker, at deres børn kommer til at følge den vej. [Løsningen på problemet?:] Desværre er der ingen løsning fordi der er korruption. Når folk fængsles, kommer de let ud igen pga. korruption, så det nytter ikke noget. Hun fremhæver, at kun Gud vil dømme folk i sidste ende. Hun snakker om fortiden både med folk fra den samme provins som hende selv, samt med dem der kommer andre provinser. Kommunikationen blandt naboerne er god, og man snakker med folk fra alle provinser. Det er godt og man lærer hinanden at kende. De snakker om ting der sker nu og også om de problemer, der har været i distriktet [VES] før, som de andre måske ikke ved noget om.
VES identitet	[Er folk i VES <i>un pueblo unido</i>:] <i>"Sí, son bien unidos. [Por qué?] Porque la unión es la fuerza"</i> (15.03). Hvis der ikke er vand, så går de alle ud og kræver det. Hvis hun er alene, sker der intet, men når de samles, kan de kræve det. Ellers laver de en skandale. Folk i VES er meget beskedne og ydmyge. Det er folk uden økonomiske ressourcer. VES er anderledes end andre steder. I Lima ser man ikke det her. Man har penge og kan spise bedre, end man kan her. En ret koster det samme, som hvad hun bruger på mad for hele dagen. Der er en meget stor forskel på dem. [Det bedste ved at bo i VES:] At leve godt er at arbejde og <i>"superarse poco a poco"</i>(16.39). Og have temmelig meget tro. [Det værste:] At folk ikke har selvtillid. Du skal sætte pris på den du er, siger hun. Der er nogen i VES, der ikke har selvtillid, og som tager stoffer eller drikker. De elsker ikke sig selv. Ifølge hende handler det om at finde vejen til, at der hver dag er brød på bordet. Hun har fx fundet på at brænde ledninger for at sælge dem videre og på den måde få brød på bordet. Hun er stolt af at være fra VES. Hun siger, at de er ydmyge folk, der fortsætter fremad, selvom de er fattige.

³³ Julio forklarer, at Velasco var den første militære diktator, der regerede fra 1968-1973. To år efter han kom til magten, sagde han, at dette tomme område skulle gives til fattige som et hjem. Han brugte militærlastbiler til at transportere alle, som ønskede land, eller som levede i en proppet lejlighed i Limas centrum, ud til området. Mange følte, at han var deres gud, fordi han besluttede sig for at give de fattige land, hvilket ellers var planlagt skulle gives til rige. Han brugte dem som en strategi for at få stemmer, da han ville stille op til valg.

³⁴ Udgangsforbud der betød, at hvis man gik ud efter kl. 22, blev man arresteret.

	[Symboler:] Hun kender María Elena Moyana, som var en fighter. Hun siger, at hun er en af dem, der også kæmper sig fremad og ikke kigger tilbage. Det er godt og godt at have selvtillid. Hun kender ikke våbenskjoldet. [Limeña:] Nej." <i>Soy serrana con orgullo</i>". (19.02) [Indígena:] Nej, de er fra junglen. [Campesina:] Ja
Fremtiden	Informanten drømmer om, at hendes børn bliver noget bedre end hende selv. Hun mener, at hun vil dø i VES.[Hun griner og spørger, hvad hun ellers kan gøre?] Hun har Intet ønske om at vende tilbage til Huancavelica.

Tilføjelser:

At børnene kommer fremad i deres liv, da det giver ro til forældrene.

Sammenfatning 12

Køn: Kvinde

Alder: 55

Stilling: Kvinden er lam i den ene side af kroppen og arbejder ikke

Uddannelse: *Primaria* [6 års skolegang]

Kommer fra: Et distrikt i Lima der hedder Santiago de Surco

Rammerne:

Vi tog hen i et kvarter, hvor der bor mange handicappede mennesker i sektor 3. Vi gik forbi kvinden på gaden og spurgte, om hun havde tid til et interview, og hun inviterede os hjem i sit hus. Hun boede meget sparsomt, gulvet var af sand, og hun fortalte at hendes tag er utæt, så det regner ned på hende. Hun havde tre katte for at holde musene væk i sit køkken. Hun var utrolig glad for vores besøg og serverede sodavand til os.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Informanten er alene og bor sammen med sin bror, som har sørget for vand og lys i huset. Hun har boet i VES i 13 år og er fra et andet distrikt i Lima der hedder Santiago de Surco. Hun var i et biluheld som 20-årig, og halvdelen af hendes krop er lammet. Hun kom til VES, fordi de gav <i>terreno</i> specielt til handicappede i 1999. Før hun kom til VES, var hun på et internat for handicappede i 10 år. Derefter flyttede hun hjem til sin søster, som smed hende ud. Hun flyttede hjem til sin anden søster, som også smed hende ud. Hun så en kæmpe reklame om, at VES gav <i>terreno</i> til handicappede, og da hun ville have sit eget hjem, hvor ingen smed hende ud, tog hun til VES. Hun har engang solgt slik, kiks osv. fra en vogn, men der var ingen kunder, og hun faldt ofte, så hun <i>gør det ikke længere</i>. [Nu er vognen hendes spisebord].
Sprog	Kvinden taler spansk og <i>quechua</i> . Hendes mor er fra Apurimac lærte hende <i>quechua</i> , og hun taler stadig <i>quechua</i> med naboerne. Der er ingen problemer med at kommunikere med naboerne.
Traditioner	Hun går ikke ud, og hun har ikke lært nogen traditioner fra sin mor. Hun har aldrig mødt sin bedstemor og fejrer ingen traditioner, hun har lært af sin familie. Hun siger, der er mange personer, som beholder deres skikke og deres vaner i VES, fx deres danse. [Musik]: Hun foretrækker <i>los boleros</i> og også <i>huayno</i>, fordi det er traditionel peruviansk musik.
Religion	Hun er katolik og går nogle gange i kirke. Hun går ikke med i processioner, men ser dem i fjernsynet. Hun beder til Gud om morgenen og til <i>la Virgen</i>. Hun tror på, der kun er én gud, men forskellige måder at tro på ham, og vi skal alle respektere hinanden.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	[Jeg spørger ikke ind til jobsituationen grundet kvindens handicap.] [Staten:] Kvinden sidestiller staten med sit land som hun benævner "<i>mi Perú querido</i>"(13.30). Hun mener, at alle peruvianere er tilfredse med deres nuværende præsident. "<i>Estamos... como te digo... bien con lo que él está llevando.</i>"(13.42) [Statens betydning for VES:] Den har givet dem fortove, veje og vand. Toledo gjorde det, da han var præsident. [Municipalidad:] Der er et kontor for alle de handicappede, og de gør det godt. Hun ved godt, hvor hendes naboer er fra. Dog er der en, som hun ikke er sikker på, hvor er fra.

VES identitet	[Er VES un <i>pueblo unido</i>:] Ja. [Hun har intet konkret eksempel. Til gengæld svarer hun:] Folk har mange problemer, og hun ser dem på lang afstand. [Folk i VES:] Folk der vil bo roligt. Der er gode og dårlige personer, og folk der ødelægger. De gode har brug for et sted at være. Hun mener, at VES er anderledes end andre distrikter. Hvor hun kommer fra, Santiago de Surco, er folk fra middelklassen med 4-5 biler og penge. Her er der meget fattigdom, mange fattige mennesker, men det er der også i andre distrikter. [Bedste:] “ <i>Yo lo unico que pido, que doy gracias a dios es de tener mi casita aunque sea pequeña, pero es mía, mi casita, que nadie me bota de mi casita</i>”(20.20) Men hun mangler <i>título de propiedad</i>. [Værste:] Der er meget kriminalitet og mange unge, som røver folk. I hendes gruppe kom der folk med pistoler og røvede hele huset i en <i>motocarro</i> i sidste uge midt om dagen. [Stolt:] Ja, fordi hun har sit lille hus, det er hun lykkelig over. [Symboler:] Hun kender våbenskjoldet med den lille due. Når hun ser det, så tænker hun på VES. [Limeña:] Ja [Indígena:] [Ved ikke hvad det betyder, Julio forklarer] Nej, hun gentager, at hun er fra Lima, og hun er født der, det kan hun ikke benægte. [Campesina:] Nej [Serrana:] Nej
Drømme for fremtiden	At have sit <i>casita</i>, leve roligt og gifte sig med 10! Men indtil videre er der ingen mænd i sigte. “<i>Por qué no? Yo creo en el amor</i>”(25.13) Hun ser sig selv blive boende i VES i fremtiden.

Tilføjelser: Nej

Sammenfatning 13

Køn: Kvinde

Alder: 57

Stilling: Arbejder på svinefarm, hvor hun også opfostrer små fugle

Uddannelse: Tre år af *primaria* [som varer i alt 6 år]

Kommer fra: Huánuco

Rammerne:

Kvinden arbejder og bor i *La Chanteria* i sektor 6 i Zona Agropecuaria. Vi kom forbi, mens hun stod udenfor sin nabos gård, og interviewet var ikke aftalt på forhånd. Interviewet blev lavet på vejen, der ikke var asfalteret. Under interviewet stod hendes "søster" fra kirken ved siden af og lyttede med.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Kvinden har levet i VES i 23 år, og hun kom dertil få at få <i>terreno</i>. [Livet før:] Hendes liv var en smule trist. Hun boede i en anden zone i Lima, og hun var vant til at bo et sted, hvor der var dyr, træer, blomster, frugter og grøntsager. Hun havde et lille hus med sin mand, men hun var ikke glad, da de ikke havde det godt sammen. Livet i Lima for en kvinde, der ikke har studeret, er at arbejde i hjemmet. Hun ville gerne arbejde med landbrug, som hun havde gjort i sin provins, og derfor tog hun til VES for at arbejde på sine venners gård. [Den største ændring:] At hun nu har sit eget sted, hvor hun opfostrer dyr. Nu lever hun godt alene.
Sprog	Informanten taler spansk og en lille smule <i>quechua</i>. Folk i VES taler både <i>quechua</i> og <i>aymara</i>, men størstedelen taler spansk.
Traditioner	Hun fejrer ingen specielle fester, der kendetegner VES. Folk fra hendes provins fejrer fester derfra, men hun deltager ikke fordi hun har lært sandheden at kende. [Hun henviser til sin tro] [Traditioner i familien:] Hun bor alene og har derfor ingen familie. Hendes familie er hendes "søstre" fra kirken, og hun er kristen. [Skikke/traditioner lært af bedstemor:] At respektere andre og flere gode kvaliteter. Måden at klæde sig på og madlavning har hun også lært. Ifølge kvinden er det størstedelen af folk i VES, som beholder deres traditioner fra provinserne. Hun gør det ikke, da Gud ikke vil bryde sig om, at hun gør det. Gud bryder sig ikke om afgudsdyrkelse [Musik:] Hun kan godt lide kristne hymner og kor.
Religion	Hun går i kirke alle dage.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	[Muligheder for job:] [Hun svarer ikke rigtig på det, men fortæller:] Engang studerede hun til sygeplejerske, men blev smidt ud af studiet, da de opdagede, at hun ikke havde <i>secundaria</i>. [Samme muligheder som andre:] Ikke nu, men før ja. [Staten:] er fædrelandets overhoved. Staten er ifølge hende noget positivt, og Gud har været med til at give magten til dem, der har den. [Der spørges ind til, om staten opfylder folkets behov:] Ifølge kvinden gør den ikke, de skal selv opfylde deres behov, for ellers sker der ikke noget. De skal selv fortælle regeringen om deres behov.

	[Statens betydning for VES:] Hun mener, at de er enige med hinanden. [Municipalidad:] er autoriteten i VES, og den burde være en støtte for dem. Hun siger burde, for hvis de vil have noget trumfet igennem, skal de kæmpe og arbejde for det og ud at banke på døre, indtil de åbnes for dem. Og dette er en smule kompliceret, da Municipalidad ikke hjælper alle i Zona Agropecuaria, og de derfor ikke vil samarbejde med dem. [Ved hvor naboen kommer fra:] De kommer fra forskellige provinser, og man ved godt, hvilke de kommer fra. [Snakker om fortiden med folk fra samme provins:] Ja [Snakker om fortiden med folk fra andre provinser:] Ja For begge dele snakker de om hvordan de kom, og hvordan de kom fremad. De fleste er kommet for 20 år siden.
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i>:] Ja, for når man skal finde en fordel for hvilken som helst zone i VES, samles man altid. Det er dog ikke 100 % af beboerne, men en 60-70 %. [Hvordan beskriver du folk fra VES:] I forhold til folk fra andre distrikter er de mere forstående. De lytter og er solidariske. [Er VES anderledes:] Ja, en smule. VES har forbedret sig meget. I forhold til hvor hun boede før, hvor der ikke er sket noget. I VES er Zona Industrial og Zona Urbana blevet bedre. Hvor hun bor, i Zona Agropecuaria, er der stadig ikke veje, men nu har de da fået lys. Hun har ikke betalt for at få pæle med lys. Hun har ikke råd til at få det, da hun har en stor grund[og derfor skal betale mere]. [Bedste:] Zona Industrial, for der har været en stor forbedring, og området har fået meget støtte af den lokale regering. [Værste:] Zona Agropecuaria[hvor hun bor]. [Jeg undrer mig over, hun ikke svarer kriminalitet, ligesom alle andre har svaret før hende, og spørger mere ind til, hvad det værste i hendes liv er.] Hun svarer, det er hendes helbred, da hun har haft kræft, men Herren har reddet hende. Hun er blevet mere svag. De kræver, at man bygger et hegn om sin grund. Det har hun ikke penge til. [Municipalidades holdning er, at hvis du ikke bruger landet, har du ikke behov for det]. Hun kommer fra <i>la sierra</i> og har lyst til at have meget plads. [Stolt:] Ja, fordi hun bor et sted, hvor hun kan se forskellige steder hen [udsigten]. Trods fattigdommen er der roligt og ikke meget kriminalitet [Vi er lige blevet advaret inden interviewet startede af en forbipasserende mand om, at dette er et farligt kvarter, og vi skulle vende om] Hun fortæller, at hvis man tror på Gud, så frygter man ikke hundene, for så passer Gud på dig og dit hjem. [Symboler:] [Jeg nævner bl.a. våbenskjoldet] Det kender hun. [<i>Limeña</i>:] <i>Criolla</i>, svarer hun. [<i>Serrana</i>:] Ja [<i>Indígena</i>:] Ja [<i>Campesina</i>:] Ja
Fremtiden	[Drømme for fremtiden:] At tjene Gud. Hun rejser tilbage til sin landsby i Andesbjergene for at prædike Guds ord. Dette er hendes mål med fremtiden. Hun går steder hen, hvor man ikke kan køre. [Bo i VES fremover:] Ja, Gud tog hende herhen. [Et ønske om at vende tilbage:] Ja, på besøg, men for at bo kommer det an på, hvad Herren vil.

	Da hun flyttede fra et pænt sted til VES som var en ørken, forstod hun først ikke hvorfor, men nu ved hun, at det var, fordi Herren sendte hende derhen.
--	--

Tilføjelser: Nej

Sammenfatning 14

Køn: Mand

Alder: 62 år

Stilling: Har en lille transportabel nøglebod

Uddannelse: Halvt gennemført *primaria* [3 års skolegang]

Kommer fra: Huancavelica

Rammerne:

Informanten står på et gadehjørne med sin nøglevogn i sektor 1 og renser sit øre med en nøgle, da vi ser ham. Der var ingen kunder, så vi spurgte, om han havde tid, og det havde han. Interviewet blev udført på gadehjørnet, og vi så derfor ikke, hvor han boede.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser:

Historie	Informanten er fra Huancavelica og har boet i VES siden 1970, altså i 42 år. Han kom til VES for at avancere, gøre fremskridt og lære mange ting, for det kan man ikke i provinserne, hvor der kun er landbrug. Men livet i Lima er meget svært. Det handler om at forsætte fremad på en eller anden måde. Det hele handler om penge. [Den største forskel:] Her må man lide meget. Man bliver nødt til at arbejde for at spise. [Største forandring:] Før boede han til leje, men pga. præsident Velasco har han fået sit eget <i>terreno</i>. Han var en af de første i VES. Han mener, at VES er for alle ydmyge personer.
Sprog	Informanten taler spansk og <i>quechua</i>. Her er mennesker fra mange forskellige steder, men der er ingen problemer med at kommunikere med hinanden.
Traditioner	I VES fejrer de VES' fødselsdag som er d. 1. maj. Der er også mange, der fejrer fester der stammer fra deres oprindelige zoner, men dette bliver der mindre af. Traditionerne bliver færre og færre. Nogle fra Ayacucho udfører deres traditioner i nogle forskellige lokaler, men han fejrer ikke traditionelle fester osv., det er meget lidt. Men han ville gerne. Der er nogle lokaler, hvor personer fra forskellige steder mødes. [Fra bedsteforældre:] Deres fædre lærte dem landbrug, at lave mad og klæde sig ud osv. Når man kommer til byen, er der nogen, der gør det på samme måde, men også nogen, der gør det på en anden måde for at overleve. Her er mange, der fastholder deres traditioner, fx maden. [Musik:] Han foretrækker <i>huayno</i>, også fra hans egen provins
Religion	Han var katolik, men nu er han blevet Jehovas Vidne.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	Han er pensionist, men laver nøgler for at tjene ved siden af. Han plejede at arbejde for staten. [Staten:] Skal passe på borgerne og sørge for deres helbred. Staten har hjulpet de ydmyge borgere i VES meget. Nogle gange er der arbejde, og andre gange er der ikke. [Municipalidad:] er i følge informanten en institution, der skal sørge for folkets velfærd, rengøring og afhente skrald. <i>"Yo trabajo acá, vienen, me cobra yo le pago. Es un derecho. Y todo eso tenemos que colaborar con la municipalidad."</i>(7.56) Af andre folk i VES kommer størstedelen fra provinserne. Han ved godt, hvor de andre kommer fra. Når folk kommer for at få lavet en nøgle, snakker de om fortiden. Med folk fra Huancavelica snakker de om, hvordan det var før, hvilke forskelle der er og at tingene har ændret sig meget. Han snakker om fortiden med folk fra forskellige steder. De snakker om, hvorvidt tingene er

	blevet bedre i Lima, eller om de er blevet bedre i provinserne. I provinserne er der ikke længere meget landbrug. I VES skal man arbejde for at komme fremad.
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i>:] Både ja og nej. Nogle har velfærdsgoder, og på den anden side er der ydmyge folk, så der er en forskel. Tingene i VES har ændret sig meget. Førhen var folk i VES mere samlet. Nu er der mange overfaldsmænd. Førhen blev folk fanget og sat i fængsel, men det gør de ikke længere. Han mener ikke, de er samlet længere. Nu passer hver person sine egne sager og kigger den anden vej. Hvordan distrikterne i Lima er, afhænger af deres borgmester, som skal se, hvad hans folk har brug for. [Bedste:] Leve i fred og harmoni med de andre personer, og også med myndighederne. [Værste:] Myndighederne har efterladt dem, faren for overfald og at de røver ens hjem. [Stolt:] Ja, Velasco har givet dem et sted, de kunne bo. De har vand, lys og <i>terreno</i>. [Symboler:] Flaget, våbenskjoldet og Perus nationalhymne. Folk kommer fra <i>la selva</i>, <i>la sierra</i> osv., men de er alle peruvianere. [Limeño:] <i>Provinciano</i>. [Indígena:] Ja, for han taler <i>quechua</i>. [Campesino:] Ja [Serrano:] Ja, med meget stolthed.
Drømme for fremtiden	At regeringen tager sig af alle og laver en total forbedring. Ja, han vil blive i VES i fremtiden. [Ønske om at vende hjem:] Ja, men kun som gæst. Og dog måske, det kan godt være, fordi her bliver det værre dag for dag. Der er mere roligt hjemme. Her er der rigtig mange overfald og røverier.

Tilføjelser:

Man skulle forbedre beboernes vilkår. Der er mange alenemødre og fædre, som har det svært, og de skal hjælpes. Staten beder kun om skatter og skatter, og hvor skal pengene komme fra?

De skulle give arbejde til alle de unge. Der er mange narkomaner og forbrydere uden arbejde, og hvor skal de lære at arbejde?

Sammenfatning 15

Køn: Mand

Alder: 64

Stilling: Skrædder

Uddannelse: *Primaria* [6 år]

Kommer fra: Cuzco

Rammerne:

Informanten har en bod på et marked i sektor 1, hvor han syr tøj. Vi fandt ham tilfældigt på markedet i jagten på en mand over 60 år, som ikke var *fundador*, og spurgte, om han ville snakke. Det ville han gerne, og interviewet foregik, mens han sad bag sin symaskine, og jeg stod foran ham. I starten virkede han lidt sky og ubehageligt til mode ved situationen, men da han begyndte at snakke om Cuzco, lyste han op og var meget fortællelysten. Under interviewet kom der ingen kunder, men hans kone var til stede i boden også.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Informanten kommer fra Cuzco og har boet i VES siden 1979. Før boede han i Nazca i 18 år, og derefter kom han til VES, da han havde en bror der. Hans symaskine var blevet stjålet, og han var bankerot. Derfor tog han til Lima for at arbejde og blev der. [Den største ændring:] Det har været hårdt at komme til hovedstaden, da livet i byen er en kamp for at overleve. Da han kom, boede han i en fætters hus og havde ikke sit eget. Han havde tre små børn. Det har ikke været let at få det, han har nu. I mange år arbejdede han og konen. Det, de tjente, rakte ikke. Det var under præsident Alan Garcia. I den tid steg priserne på alt, fx mælken steg til dobbelt pris. Da Fujimori kom til magten, kom chokket, og priserne forblev på det høje niveau. Der var ikke råd til noget, og i 3 dage spiste de ikke. Men hvad andet kunne de gøre end at fortsætte med at arbejde.
Sprog	Han taler mere <i>quechua</i> end spansk. Han har en masse egnsfæller fra Cuzco. Han er musikanter og spiller til fester, som holdes for folk fra Cuzco. Fra juni til oktober er der fest [Han nævner alle de fester, der er i de måneder]. Han fortæller, at hver søndag spiller han til fester i de måneder. Hver fest har en 10-15 forskellige danse, og til hver dans skal bruges fem musikanter. Når de spiller i bandet, er der ingen, der taler spansk. Hvis man kommer til det, betaler man en bøde på to øl. De skal kun tale <i>quechua</i>. De gør det på denne måde, fordi nogle glemmer at tale <i>quechua</i> eller udtaler ordene forkert. Hvis nogen derfor kommer til at tale spansk, betaler de en øl-bøde. Ingen af hans fire børn taler <i>quechua</i>. Nogle af dem ville gerne, men gør det ikke. I følge ham taler alle i Lima spansk.
Traditioner	I den gruppe, hvor han bor, fejrer de en fest som er speciel for Lima og ikke kun for VES. Han fejrer fester fra Cuzco og mener at de fra Cuzco er den gruppe, der fester mest i hovedstaden. Cuzco er det sted, der har den største variation i deres danse og i musikken. De spiller på autentiske instrumenter: harpe, mandolin, fløjte og violin. [Traditioner i familien:] Næsten ingen. De holder fester til fødselsdage med mad, kage og musik. [Skikke/traditioner lært af bedstemor:] Al den musik han spiller er fra hans bedsteforældre, som også var musikanter i deres by. Hans kone er fra Ayacucho, men i hjemmet laver de ikke mad specielt fra Cuzco eller Ayacucho. [Tøj:] Han har noget specielt tøj fra Cuzco, han tager på til festerne, men ikke til hverdag. [Sprog:] Han mener ikke, at det <i>quechua</i> hans kone taler er rigtigt, da det er blandet med spanske ord. Det er ikke originalt. Andre steder taler de også en anden slags <i>quechua</i>. Han

	mener at <i>quechua cuzqueña</i> er mest anerkendt.
Religion	Han går i kirke, men har ingen religiøse ritualer i hjemmet.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	[Muligheder for job:] Da han kom, var det svært at få job. Han ledte efter job på fabrikker, men det var svært at få noget. Da han endelig fik arbejde på en fabrik, var det et chok. Han kunne ikke følge med og syede kun 10-15 par bukser indenfor et tidsrum, hvor man skulle sy 25 par, da han var vant til at arbejde langsomt. Han arbejdede derfor flere forskellige steder, til han fik et fast job. Efter 10 år på fabrik startede han som selvstændig. Han mener, at det er svært for folk i VES at få et arbejde i Lima. Der er masser af mennesker i Lima på jagt efter et job. Man stoler ikke på hinanden. [Staten:] I forhold til ham og hans arbejde giver de ham ingen fordele. Staten er kun til for de store selskaber. De hjælper ikke ham med noget som helst. [Statens betydning for VES:] Hvis staten bekymrede sig for distrikterne, ville livet være bedre. Der mangler stadig veje, og der er ikke meget støtte til VES. [Municipalidad:] Betydningen afhænger af borgmesteren. Nogle går op i, at bydelen forbedres, mens andre kun bekymrer sig om penge, og derfor er der ikke meget fremgang. [Jeg spørger, hvordan den nuværende borgmester er] Han svarer, at det virker, som om han bekymrer sig for folket, da han bygger veje. Borgmesteren, der var der før, blev smidt ud af kontoret. [Ved hvor naboen kommer fra:] Folk kommer fra hele Peru. Man ved godt, hvor folk kommer fra. [Snakker om fortiden med folk fra samme provins:] Ja, der er mange <i>cuzqueños</i> på det marked hvor han arbejder, og de snakker <i>quechua</i> sammen. Når der kommer kunder, snakker de om, hvor de er fra, og de taler <i>quechua</i> sammen, hvis de kan. Da han kom, ville ingen tale <i>quechua</i>. Lima har forandret sig. Til <i>fiestas patronales</i> har folk deres lamaer, æsler og heste. "<i>Lima es ya sierra</i>"(18.32). Han snakker med dem fra Cuzco om fortiden og om, hvordan det var før. [Snakker om fortiden med folk fra andre provinser:] Ja, de fortæller hinanden deres historier og om deres skikke. De snakker om, hvordan deres landsbyer har forandret sig og finder ud af, at det er det samme. I hans landsby taler de ikke længere <i>quechua</i>, men spansk.
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i>:] Nej, førhen, da de boede med deres sivmåtter, var de <i>unidos</i> og mødtes om søndagen. Efter vand, rør og lys kom, er der ikke længere <i>unión</i>. [Hvordan beskriver du folk fra VES:] Der er nogle, der samarbejder, og nogle, der er ligeglade, og deres naboer og gruppen betyder intet. [Han fortæller om hvordan en gruppe er bygget op i VES, og at hver gruppe har sin park.] Han mener, at hver gruppe skal bekymre sig om gruppens fremgang. Han fortæller, at når der holdes møder om veje og fortove i hans gruppe, kommer der 30 personer [en gruppe består af 384 husstande]. Resten er ligeglade. Han mener, at de er ligeglade med deres børns fremtid. [Er VES anderledes:] Nej, den er ligesom andre distrikter. [Bedste:] Når man er vant til at bo et sted, er der intet der, er det bedste eller det værste. I Lima handler det om at leve minut efter minut. [Værste:] Intet, for ingen steder er der roligt. Man skal altid bekymre sig om arbejde, da noget kan ske. Alle steder er ens, og man kan ikke leve roligt nogle steder i Lima, faren er der altid. [Stolt:] Nej, for pga. autoriteterne er der ikke meget fremgang. De er ligeglade, og der er

	kriminalitet. Der er ikke sikkerhed, så man kan leve roligt. Han bliver stolt den dag, autoriteterne handler, og naboerne begynder at bekymre sig om at forbedre deres områder. [Symboler:] Fredsduen i våbenskjoldet og i flaget. VES er en by for fred. Der var en person, der døde i invasionen, som hed Salvador, og gav navn til VES. [Limeño:] Nej [Serrano:] 100 % [Indígena:] Ja [Campesino:] Ja, det er han stolt af.
Fremtiden	[Drømme for fremtiden:] Han har ingen drømme for sig selv, men for at hans børn får et sikkert arbejde og eget hus. Alle drømmer om, at deres børn bliver noget. [Bo i VES fremover:] Ja, for her er hans familie og hans venner. Han har vænnet sig til at bo der og har sit hus der. Han kunne tage et andet sted hen, men han foretrækker at blive i VES [Et ønske om at vende tilbage:] Nej. Han har været der 3-4 gange, og tingene har ændret sig meget.

Tilføjelser: Nej

Sammenfatning 16

Køn: Mand

Alder: 66

Stilling: Skoleinspektør på privatskole [der førhen var kendt som den bedste i VES]

Uddannelse: *Superior* [16-17 års skolegang]

Kommer fra: Provinsen Yauyus i Lima

Rammerne:

Vi fangede informanten i et frikvarter og måtte vente på ham til han havde tid. Derefter kom vi ind på hans kontor hvor vi snakkede. Skolen ligger i sektor 2. Vi blev afbrudt undervejs af hans mobil og nogle ansatte, der skulle kopiere på hans kontor.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Informanten er <i>fundador</i> af VES og har boet der siden april i 1971. Hans forældre er født i Lima. Han fortæller om invasionen og om præsident Velasco, som flyttede dem ud til ørkenen. D. 11. maj 1971 kom de første 100 beboere til VES. Han kom dertil, da han var som andre ydmyge peruvianere, der ikke havde noget hus og derfor boede i lejede små lokaler. På et værelse med størrelsen 2 x 3 m boede de 10-12 mennesker. Han og de andre var trætte af at bo sådan og så derfor muligheden for at få deres eget jordlod og eget hus. Derfor invaderede de et område, der dengang var privat land, og de tænkte, de ville købe landet. Men Velasco sagde, at dette land var privat, og det skulle respekteres, og han tog dem derfor et andet sted hen, som var det sted, der senere blev VES. Ønsket om at have et tag over hovedet og et værdigt sted for dem og deres børn var grunden til, at de kom til VES. Efter at han har bosat sig i VES, har den største ændring været at møde mennesker fra hele Peru. I dag er 95 % af dem, der bor i VES <i>provincianos</i>. De fik en fælles idé om at organisere sig. Det var en ørken uden vand, lys, skoler, marked. "<i>No había nada de nada, entonces qué teníamos que hacer? Unirnos, organizarnos y tratar de solucionar los problemas.</i>" (3.28) Dermed blev organisationen CUAVES i VES født, som var et verdenseksempel. CUAVES står for Comunidad Urbana Autogestionaria Villa El Salvador. Gennem CUAVES begyndte de at planlægge den komplette udvikling i VES. Først gjaldt det om at få lys, vand, afløb, markeder, sundhedscentre og lokaler, hvor de kunne mødes. De var solidariske og fælles om at tackle problemerne. De valgte ledere, og han blev valgt som den første generalsekretær i CUAVES i 1974. Fra deraf begyndte de at ændre ørkenen. På 4 år forsvandt sivmåtter³⁵, der kom veje, fortove, skoler, markeder, kirker osv., alt som en moderne by har. Han siger, at konklusionen er, at CUAVES er et eksempel på organisering og fælles arbejde af beboerne.
Sprog	Han taler spansk, men der er mange peruvianere, der taler <i>quechua</i> eller <i>aymaya</i> eller har forskellige dialekter, og det gør beboerne i VES også. Der er kun få problemer i kommunikationen mellem dem, fordi folk har lært at tale spansk.
Traditioner	[VES traditioner:] <i>Fiestas patronales</i>, som de fejrer i provinserne, fejrer de også i VES "<i>porque la costumbre es ley y no se olvida</i>" (6.41). [Han giver eksempler på forskellige <i>señores</i> fra forskellige provinser, som folk fejrer i VES.] Han deltager i disse fester, og VES har ikke sin egen fest. [Traditioner i familien:] Hans bedsteforældre var landmænd og kvægavlere, generationen efter er de alle lærere, og deres generations børn er læger, ingeniører, advokater. [Skikke/traditioner lært af bedstemor:] Når der er fødselsdag, fejres det med traditionel <i>pachamanca</i>. Denne ret er fra provinserne og ikke fra Lima. [Julio forklarer, at i provinsen Lima er

³⁵ De første beboere i VES boede under sivmåtter.

	der også <i>sierra</i>, og at denne ret laves der.] Informanten fortæller, at der, hvor han stammer fra, taler de <i>cauqui</i>, som er meget sjældent, og de klæder sig specielt. I hans familie klæder de sig som enhver anden peruvianer. Ja, der er andre i VES der beholder deres skikke. Han giver et eksempel, som er <i>la minka</i>, der går ud på, at når en skal bygge et hus, så hjælper alle til. Når en anden så skal bygge et hus, hjælper man til der, det er reciprok hjælp. Denne tradition stammer fra provinserne og helt tilbage fra Inkariget, hvor alle hjælper og støtter hinanden. [Musik:] Han foretrækker <i>huayno</i> og <i>cumbia</i>.
Religion	[Går i kirke:] Ja, hver måned og til specielle fester. Han nævner forskellige <i>señores</i> som de fejrer.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	[Muligheder for job når man kommer fra VES:] Når folk fra VES søger job i Lima, foretrækker de at ansætte folk fra andre distrikter som San Isidro eller Miraflores, eftersom VES er en <i>pueblo joven</i>. Men denne situation har ændret sig, fordi VES er et eksempel på en by hvor arbejde organiseres. Folk har ændret sig og er lige, og endnu bedre end folk andre steder. Han fortæller om et anerkendt universitet i Lima, hvor unge fra VES får de første pladser, og dette er ikke tilfældigt. Der er mange elever, der er eksempler på, at der er gode mennesker i VES, som hvilket som helst andet sted. Der er ikke længere et problem med diskrimination, som der var i starten. [Staten:] Den organisation der bekymrer sig om landets udvikling på nationalt plan. Succesen afhænger af de lokale autoriteter, som skal arbejde sammen med den centrale regering. Regeringens endelige mål er at hjælpe dem, der mest behøver det. Men dette går meget langsomt fremad, da der er store dele af den peruvianske befolkning, der lever i fattigdom og ikke har de basale nødvendigheder som vand, afløb og lys. Dette er også tilfældet i VES, og i andre fattige kvarterer i Lima. [Statens betydning for VES:] Før betød den ikke noget, da bydelen var selvstyrende. "<i>Sólo el pueblo con su trabajo, su dinero, ha levantado Villa. Ha transformado este arenal</i>" (16.23). Nogle gange hjalp regeringen, fx med bølgeblik til at bygge tag på skolerne, men hjælpen var meget minimal. "<i>Las obras acá en Villa el pueblo las hizo</i>" (16.49). Der kommer lidt hjælp fra regeringen, men den kommer. [Municipalidad:] I starten betød den en tilbagegang for VES, for alt det, som de havde gjort organisatorisk, stoppede Municipalidad. Dette var i 1982 da det blev et officielt distrikt. Dette skete fordi borgmesteren blev valgt ud fra politiske årsager og ikke efter hvem, der var den bedste nabo. Han mener, at sådan burde det være, altså at den bedste nabo er borgmester og ikke har nogen forbindelse til politiske partier. Han burde vælges gennem en organisation og uden tilknytning til politiske partier, som har deres slogans og deres ting planlagt. Det var derfor et chok[da Municipalidad kom], fordi VES gik fremad, og Municipalidad var en sten i vejen for denne fremgang. Men til sidst har de organiseret sig således, at de går fremad sammen. Municipalidad er altså ikke en dårlig ting længere. [Ved hvor naboen kommer fra:] Ja, fra alle provinser i Peru. "<i>Aquí está el Perú en vivo</i>" (19.10) [Snakker om fortiden med folk fra andre provinser:] Ja, med dem fra junglen om deres skikke, deres tøj og deres mål. Han snakker også med dem fra Puno, fra Cuzco og fra Arequipa. Der er altid en kemi mellem folk, hvor man konverserer, for i sidste ende at finde ud af hvordan fællesskabet kan drage fordel. Han snakker også med andre <i>fundadores</i> om fortiden. De mindes fortiden og holder møder, hvor de kommer med idéer til, hvordan <i>el municipio</i> kunne fungere. Til møderne er de en 80-90 personer. Der er dog i alt en 500 gamle ledere og <i>fundadores</i>, men størstedelen er døde eller taget et andet sted hen.
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i> :] Ja, fordi de er forenet gennem modet og ønsket om at <i>salir adelante</i> , som er opstået trods fattigdommen. " <i>Sólo unidos podemos hacer fuerza para triunfar todos los</i>

	<i>obstáculos y triunfar</i>"(20.57) Derfor er VES en <i>pueblo unido</i>. [Jeg spørger, om denne <i>unión</i> stadigvæk eksisterer i VES:] Han svarer ja, på trods af de politiske partier, som deler folket. I bunden af hjertet eksisterer stadig følelsen af solidaritet og fællesskab, "<i>Villa El Salvador es cuna de la solidaridad</i>"(21.26). [Hvordan beskriver du folk fra VES:] Fantastiske personer som har lært at kæmpe, løse problemer og fortsætte fremad. Med eget tag og værdighed over for deres børn. Hver dag forsøger vi at komme fremad og gøre ting bedre. [Er VES anderledes:] Ja, i andre distrikter sidder de og venter på hjælpen fra regeringen. Sådan er det ikke i VES, hvor de selv handler, deltager og samarbejder. [Bedste:] Folket og deres skikke fra provinserne som de genkalder mindet om i VES. Og også sporten. Det lyder som en løgn, men VES er en sportsby. På trods af at børnene er sultne i nogle hjem, så løber de og dyrker sport, og på denne måde er de sunde. [Værste:] At der stadig er områder, hvor der er bander, narkomaner, alkoholikere og forbrydere. Det er svært at forvise disse mennesker, men han håber, at regeringen og Municipalidad kan støtte folk disse steder. [Stolt:] Ja, han er meget stolt af VES pga. af alt det, folk har gjort, og alt han har lært. Alt hvad han har, har han VES at takke for. [Symboler:] Selvfølgelig, VES' eget flag med dets våbenskjold. [Han leder efter et sted på sit kontor, hvor våbenskjoldet er. Han finder det, og bliver automatisk glad] Han fortæller, at flaget er våbenskjoldet, og bag det er der blå striber. Han fortæller, hvad de forskellige ting betyder: Duen står for fred, fordi VES er blevet udnævnt til Ciudad Mensajera de la Paz af FN [i 1987 tilføjer Julio]. Hjulet betyder ørken med solstråler og styrke. Blå står for styrke og hvid for fred. Hjulet er det samme som i CUAVES logo og står for at være en del af noget større. Han mener ikke, der er flere symboler. [Limeño:] <i>Salvadoreño</i> [Serrano:] <i>Bien serrano</i> [Indígena:] Nej, <i>serrano</i> [Campesino:] Også ja.
Fremtiden	[Drømme for fremtiden:] At blive borgmester eller kongresmedlem. [Bo i VES fremover:] "<i>hasta el último día de mi existencia</i>"(27.06).

Tilføjelser: Informanten siger, at han har fortalt os sandheden om VES, og at VES er unik. Ingen kan ændre VES ved hjælp af politik eller religion. VES er som vandet: klart, gennemsigtigt, og når der er højvande, gøres fremskridt.

Sammenfatning 17

Køn: Mand

Alder: 75

Stilling: Arbejdsløs og pensionist

Uddannelse: Revisor

Kommer fra: Lima

Rammerne:

Kontakten til informanten kom gennem en peruaner fra VES nu bosat i Kbh., som havde givet os hendes farfars nr. hjemmefra. Interviewet fandt sted hjemme hos informanten, hvis hus ligger i sektor 1, hvor husene er af beton og har en pæn standard, og vejene er asfalterede. Informanten havde fladskærm og musikanlæg. Hans datter var også til stede under interviewet, og undervejs kom et barnebarn forbi.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Informanten er <i>limeño</i>, men hans forældre kom fra provinsen Ica. Han har boet i VES næsten lige fra begyndelsen og er <i>fundador</i>. [Han fortæller om, hvor svært det var at komme dertil i starten, da der ingen veje var.] Han kom til VES, fordi alle familier vil have deres eget tag. Det var en måde at spare penge på at komme til VES. I starten var der ingenting, ikke lys eller vand, men de prøvede på at komme fremad på lovlig vis. Han har arbejdet mange forskellige steder og har problemer med at få sin pension udbetalt. [Livet før:] Der var det hele, og det var tæt på, men i VES var der intet, og livet var meget sværere. Da SL kom til VES, ødelagde de ledningerne, så der var strømafbrydelser 3 gange om ugen, hvorefter SL oplyste sit symbol på bjergene.
Sprog	Informanten taler spansk og forstår en smule engelsk. Der er mange i VES som taler <i>quechua</i> og har deres dialekter. Der er nogen, der kun taler <i>quechua</i> i VES, men det er ikke et problem at kommunikere, når man lever roligt
Traditioner	I VES er der mange, der mødes i grupper og fejrer deres traditioner med mad, tøj og dans. Der bliver færre og færre <i>limeños</i>. Folk fra provinserne har overtaget det hele, siger han[og griner]. I starten var der tyve, der stjal andres kyllinger, og man aftalte fælles at straffe forbryderne ved at hænge dem op på elektriske pæle som et symbol på den straf, man fik, hvis man stjal. [Vi spørger om det var dem fra <i>la sierra</i>, der stjal, eftersom han begyndte at snakke om det lige efter, han havde snakket om dem fra <i>la sierra</i>] Han siger, at hvis man ser nyheder nu til dags, så er forbryderne ikke <i>limeños</i>, eller børn af <i>limeños</i>. Nu er der meget få <i>limeños</i>. Der er kriminalitet, røverier og overfald, og det er dem fra provinserne eller deres børn, der er de kriminelle. I VES fejrer man de samme fester som andre steder. Man fejrer også VES' jubilæum. Folk fejrer forskellige fester, også religiøse, fra deres hjemegn. Nogle gange tager han med til fester, men ikke nødvendigvis dem fra hans forældres hjemegn. Han fortæller om fester hvor alle mulige folk kommer, ikke kun fra den samme provins, og tager mad, drikkevarer osv. med. Festerne holdes i deres parker. [Traditioner i familien:] De husker hans døde kones fødselsdag, og den dag hun døde sammen med familien. De holder en messe til hendes minde.[Konens aske står på et lille alter i stuen] [Skikke/traditioner lært af bedstemor:] Nej, for hans bedsteforældre boede uden for Lima og kom kun på besøg engang imellem.

	Folk holder fester fra deres forfædre. Det har han set reportager fra i nyhederne. [Musik:] Han kan lide salsa og bolero.
Religion	Han går i kirke, da han er katolik. [Ritualer:] Hans kones aske står i stuen, fordi det er dyrt at begrave konen på kirkegården. Der er ikke plads, og det er farligt at tage på kirkegården pga. bander. Det er billigere og mindre farligt at have hendes aske i huset.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	[Om mulighederne for at få et job førhen var de samme for ham som for andre:] Han fik arbejde udenfor VES, og man måtte lyve og ikke sige, man var fra VES, for så ville de diskriminere dig. De mente, at alle i VES var dårlige mennesker eller kriminelle. Hvis du kom til en jobsamtale og sagde, du var fra VES, ville de automatisk ikke ansætte dig. Man blev nødt til at have adresse hos nogle familiemedlemmer, der boede i Lima. I dag er der mindre diskrimination mod folk i VES, og folk fra VES kan få job i de store butikker [Staten:] burde være institutionen, der passer på folket, men er den ikke, da den består af folk, der kun går op i personlige sager, og pengene går ned i deres egne lommer. Der er krig mellem de politiske partier. [Statens betydning for VES:] Den er korrupt. I skat kræver de penge for vedligeholdelse af grønne områder, men hvor mange træer og grønne områder har du set, spørger han? De betaler også for oprydning, men der er ikke rent i gaderne. Skraldebilen kommer dog, men der er ingen grønne områder. De betaler også for politiovervågning, men man ser dem ikke, og de, der patruljerer for politiet, er tidligere tyve. I forhold til om staten har hjulpet VES, så ja, fordi det var dem, der kørte folk derud. Så staten har hjulpet en smule. Informanten fortæller, at staten har været 4 måneder om at bygge en vej i nærheden, og de er stadig ikke færdige. De er ikke effektive, men de indkræver stadig penge. <i>"Entra un alcalde a pie caminando y sale con carro"(35.40)</i> [Municipalidad:] laver propaganda og giver løfter, som de aldrig holder. [Ved hvor naboen kommer fra:] Ja, klart. De har boet der i mange år, og de mødes og møder hinandens familier og finder ud af, om de er gode eller dårlige mennesker. De kender hinandens historier. De har lært at leve som i et broderskab, da de var alene derude[i ørkenen] uden lys og vand, så de sad og snakkede sammen og nød et måltid sammen. De mødtes hver lørdag og søndag. Han snakker med folk om fortiden og om nutiden, fx hvad der kunne være bedre.
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i>:] Ja. <i>"Si no, no había salido adelante"(38.53)</i>, og de ville have været tilbageslående. Man hjalp hinanden, og hvis man vidste, der var arbejde et sted, så tog man de andre med. Man har hjulpet hinanden familierne imellem. Nu til dags kan de unge læse på universitetet. Der er flere muligheder for folket. [Hvordan beskriver du folk fra VES:] Hårdtarbejdende, og de tænker på at komme fremad. De kommer fra provinserne, er vant til at arbejde hårdt. Størstedelen i VES prøver på at komme fremad. Hvis du ser, at din nabo gør det godt, så vil du også gøre det. Nu er der mange unge, der får uddannelse, og deres ordforråd er anderledes. Det synes han er spændende. Alle forældrene siger, at deres børn skal studere. [Er VES anderledes:] Han mener ikke, at forskellen mellem VES og andre distrikter er stor, da der

	også bor folk fra alle provinser andre steder, og alle er nogle, der kæmper. [Bedste:] Der er roligt, da der ikke er den samme trafik som i Lima. Der er ikke så meget handel og folk der råber, men der er stille og roligt. [Værste:] "<i>Que todavía no salvimos, que todavía falta progreso</i>" (43.40). <i>El municipio</i> burde komme og lave fortove og veje. [Stolt:] Ja, han føler sig rolig her sammen med sin familie. Alle folk [i hans familie] er gode folk, og der er ingen af dem, der er kriminelle. De studerer. Nu er der flere muligheder end før. [Jeg spørger, om han er stolt af at være <i>fundador</i>.] Han svarer ja. [Symboler:] Nej [<i>Limeño</i>.:] Ja [<i>Serrano</i>.:] Nej, <i>costa</i> [<i>Indígena</i>.:] Både ja og nej [<i>Campesino</i>.:] Nej
Fremtiden	[Drømme for fremtiden:] At bo i ro. [Bo i VES fremover:] Hvis han fik penge, ville han tage et andet sted, hvor der var mere behageligt, hvor der var en park og muligheden for at være i naturen og tæt på vandet.

Tilføjelser: Nej

Sammenfatning 18

Køn: Kvinde

Alder: 62

Stilling: Arbejder i hjemmet

Uddannelse: *Primaria*[6 års skolegang]

Kommer fra: Apurímac

Rammerne:

Kvinden bor i sektor 1, som er det område i VES, der først blev grundlagt. Vi havde ikke lavet nogen aftale på forhånd, men kom forbi, mens hun stod på vejen og snakkede med en nabo, og spurgte, om hun ville snakke.

Interviewet foregik foran naboens hus. Husene i sektor 1 er lavet af beton og ser store ud. Der er veje og fortove og plantet grønne planter langs vejen.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Informanten er fra Apurimac og har boet i VES siden 1984, dvs. 28 år. Hun kom til VES med sin mand efter de blev gift. Før arbejde hun, men efter hun blev gift, blev hun husmor.
Sprog	Hun taler spansk og <i>quechua</i>. Hendes børn taler ikke <i>quechua</i>, men hun taler stadig <i>quechua</i> med hendes naboer, idet alle, der bor omkring hende, taler <i>quechua</i>. Der er ingen problemer i kommunikationen mellem beboerne i VES.
Traditioner	I VES fejrer hun <i>Virgen de Carmen</i> og <i>Señor de Los Milagros</i>. De laver processioner og spiser i hinandens huse. Hun fejrer <i>Virgen de Candelaria</i>, som er en tradition fra Apurimac med mad, musik og dans fra Apurímac. [Traditioner i familien:] Fødselsdage. [Fra bedstemor:] Mad fra provinsen og tøj, men hun bruger ikke tøjet længere. Hun har en nederdel derfra, som hun aldrig bruger, da det at gå med den hører til i <i>la sierra</i>. [Om der er andre der fastholder deres traditioner:] Ja det er der. [Musik:] <i>Huayno</i>. Både fra hendes provins og andre steder fra <i>la sierra</i>. Hun foretrækker ikke den ene frem for den anden.
Religion	Hun er katolik og går i kirke.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	[Muligheder for at få et arbejde:] Hendes børn vil ikke have, at hun arbejder. De vil have, at hun bliver i huset og laver mad og gør rent. Men hun ville gerne, hvis det ikke var for børnene. [Staten:] Hun kan ikke rigtig svare på, hvad staten betyder for hende, men staten har ikke betydet meget for VES. [Municipalidad:] [Der går lang tid, før hun svarer, og vi hjælper hende på vej] Hun kommer frem til, at de betaler meget i skat. Ja, de kommer med skraldebilen, men hun ville ønske, at de gjorde rent på gaderne, når de nu betaler skat, da gaderne er beskidte. De skal selv gøre gaderne rene. Hun synes, de betaler for meget for, at de henter affald og for de grønne områder, som de ikke har, hvor hun bor, men som de betaler for. De betaler også for, at politiet patruljerer, men "<i>nos matan en nuestra puerta</i>." (9.02) De køber selv planter, men de er dyre. De [Municipalidad] er ikke gode. Hun betaler næsten 300 soles om året for, at de henter affald, og folk i gaden betaler noget forskelligt. De med huse med tre etager betaler meget mindre end hende, selvom deres huse er større. Hun siger, at man skal jo betale, så hvad kan man gøre. Hun synes ikke, det er retfærdigt, og hun har været henne og klage to gange, da hun ikke har penge til

	at betale. Hun har sagt, at det er uretfærdigt. Det går hende på. Betalingen burde være ens for alle, men sådan er det ikke. Hun ved godt, hvor de andre folk kommer fra. Hun snakker med folk fra Apurímac om fortiden, og om hvordan det var at vokse op i <i>la sierra</i>. Hun snakker også om fortiden med folk fra andre steder. Hun er glad for sine naboer, da de stoler på hinanden, deler ting og spiser sammen.
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i>:] Ja meget, men ikke nu. Der er telefoner, kabel-tv, lys, vand og det hele. VES vokser. "<i>Antes eramos bien unidos</i>" (13.16) "<i>Ya no mucho</i>" (13.20). Førhen, når de manglede noget, stod de sammen, og hvis der var problemer, arbejdede de sammen. De lavede mad og delte det blandt naboerne, men det er længe siden. Før var det bedre, og hun ville ønske, at det var ligesom før, hvor de stod sammen. "<i>Este pueblo ha crecido demasiado, es muy grande</i>" (14.28). Før stod de sammen, fordi <i>unión</i> er <i>fuerza</i>. [Folk i VES:] Det er ikke ligesom førhen, og tingene har ændret sig. Folk er døde eller rejst væk og har solgt deres hjem. [VES anderledes:] VES er større, andre steder er mindre. [Bedste:] "<i>No hay nada mejor</i>" (16.00). Måske at der ikke er så mange biler, som i centrum. Der er ikke så meget bilos, og de er tæt på stranden. [Værste:] Der er mange tyve, men de samles og bekæmper dem. Det er ikke alle der vil være med, da folk er bange. Der har været mange bander, hvor hun bor, som smadrede vinduer, men nu er der ikke i den gruppe, hun bor i. [Stolt:] Ja, fordi hun har sine tre børn, som hun har opfostret alene i VES. Hun har sit lille hus. [Symboler:] Ja, Municipaldads flag. [Da jeg spørger om personer, svarer hun:] María Elena Moyana, som var en kvinde, der arbejdede for de fattige. [Limeña:] Det synes hun ikke. Hun er fra provinsen Apurímac. [Indígena:] Ja [Serrana:] Ja [Campesina:] Ja
Drømme for fremtiden	Informanten har mange drømme for fremtiden., bl.a. at hendes barnebarn på 17 studerer og bliver en anden person end sin far, og at han bliver bedre end sine forældre. Hun ser sig selv bo i VES i fremtiden. Hvor skulle hun ellers tage hen, siger hun. Dette er hendes hjem. Hun tager hjem til sin landsby, men kun på besøg. Hun kunne godt tænke sig at tage hjem og bo, men hun har ikke noget hus der, så hvordan skulle hun kunne leve der. Apurímac er et meget skønt sted.

Tilføjelser: Vi spørger, om hun kender nogen fra Ayacucho, som er flygtet til VES pga. terrorismen, men de er taget hjem igen, efter terrorismen stoppede, siger hun.

Sammenfatning 19

Køn: Kvinde

Alder: 62

Stilling: Opfoster svin og små fugle som hun sælger på markedet

Uddannelse: Ingen

Kommer fra: Cuzco

Rammerne:

Kvinden arbejder i Zona Agropecuaria i sektor 6. Vi havde ikke lavet nogen aftale med hende på forhånd, men da de aftaler, vi havde med tre andre, gik i vasken, da de ikke dukkede op, spurgte vi, om hun ville interviewes. Interviewet foregik på et gadehjørne ved en lille kiosk. Til sidst i interviewet blev hun meget bevæget, da hun snakkede om sine børn.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	[Inden interviewet starter, begynder hun at snakke om præsident Velasco, der gav dem <i>terreno</i>.] "<i>Nosotros somos de Velasco</i>"(00.01) Før var det hele sand, men han gav dem veje osv. hurtigt. Informanten kommer fra Cuzco. Hun kom til Lima alene, da hun var 15 år. [Hun fortæller ikke præcis, hvor længe hun har boet i VES, men hun havde et hus i sektor 1 og snakker om, hvordan det var i starten, så hun har højst sandsynligt boet der siden begyndelsen]. Det var en stor omvæltning for hende at komme dertil. VES er vokset og vokset, og folk er kommet til fra provinserne. Hun kom til VES, da resten af Lima var overbefolket. Idet hun ikke havde nogen uddannelse og ikke kunne søge nogle jobs, flyttede hun fra sektor 1 til Zona Agropecuaria, hvor de gav land til landbrug for at opfostre dyr, hun kunne sælge på markedet. [Største omvæltning:] I VES handler det hele om handel. Hun tjente ikke nok førhen, og i hendes landsby snakkede de om, at man kunne tjene penge enten i USA eller i Lima. Hun kom derfor til hovedstaden og fandt ud af, at det var hårdt arbejde. Hun arbejdede som rengøringsdame, gjorde toiletter rene og vaskede tøj. De betalte hende for lidt, og hun blev udnyttet. Hun tænker tilbage på livet i Cuzco, hvor det var bedre. Der var frisk mælk fra køerne og kød. I Lima er der kun brød. Det har hun vænnet sig til. Livet i Lima er, at du tjener penge og bagefter betaler. For 4 år siden vendte hun tilbage til Cuzco til sit land, fordi hun troede, at hun ville bo der, men hun kunne ikke vænne sig til livet der. Hun var nu vant til at arbejde i huse, der var mere rene, og der er ingen handel der. I Lima er der på markederne masser af handel for dem, der kommer med deres varer. I hendes landsby var der kun boliger, og ingen handel. [Største forskel efter at komme til VES:] At få sit lille hus.
Sprog	Hun taler spansk og <i>quechua</i>. Hun taler stadig <i>quechua</i>, og hendes børn gider ikke tale <i>quechua</i>, fordi de er født i Lima. Hun taler i dag kun spansk, men nogen gange <i>quechua</i> med egnsfæller. Der er ingen i VES, der kun taler <i>quechua</i>, "<i>se reíen cuando hablamos [quechua], insultanos</i>"(6.39).
Traditioner	[Specielt i VES:] I grupperne ses de og laver forskellige aktiviteter. Men sådan, som de danser i Lima, kan hun ikke lide. Tiderne skifter, og måden de danser på er, som om de er oven på hinanden, og for hende er det "<i>mala cosa</i>"(7.53). Hun plejede at fejre 24. juni i Cuzco, men det gør hun ikke her. I VES er der ikke så mange fra Cuzco. De er mest fra Ayacucho. Hvis der var flere fra Cuzco i VES, kunne hun godt tænke sig at beholde deres skikke og invitere <i>el pueblo</i> og spise og drikke. Men nu handler det hele om

	handel, og man gør det ikke nu [inviterer folk over at spise], fordi der ikke er penge til det. [Traditioner i hendes familie:] <i>Pachamanca</i>[en ret], danse. [Fra bedstemor:] Hun lærte at lave mad. [Tøj:] Da hun kom til Lima, skiftede hun tøj. Før gik hun med lange nederdele osv. <i>Quechua</i> har hun også lært fra bedsteforældrene. [Musik:] <i>Huayno</i> fra Cuzco.
Religion	Informanten går i kirke, fordi hun er religiøs.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	[Arbejde i Lima:] Der er ikke arbejde i Lima for folk på hendes alder. Da hun var yngre kunne man arbejde som husmor. [Samme muligheder:] der er ikke arbejde for ældre. De kan kun sortere affald, siger hun[og griner]. [Staten:] Hun ser staten som ens chef. Hvis der ikke var en regering, var der masser af slagsmål. Man må selv skabe sig et arbejde som fx at køre taxa, for regeringen giver dem ikke jobs. Hvis hun fx havde en bil og hendes søn eller mand skulle bruge den som taxa for at tjene penge til husholdningen og overleve, er det dyrt. Når du kører taxi, stopper politiet dig og siger, du skal have et papir på dig [som gør det lovligt at køre taxa], og hvis du ikke har det, kræver de penge. At få sådan et papir koster 1800 soles, og det er umuligt at betale så meget for at få det. Hun siger, at de leder efter en måde at overleve på, og for at deres børn kan få en fremtid. Nogle regeringer vil ikke have, at man studerer. Mht. præsidentvalg siger hun, at efter valgene glemmer politikkerne at opfylde deres løfter, og tingene forbliver det samme. De snyder folk. Staten har ikke betydet noget for VES. De gør intet for folket. Der er kun borgmestre. Indtil videre har hun intet vand. Hun har lys, men prisen er alt for høj. Staten giver dem ikke noget, de skulle hjælpe de fattige folk, der bor der, men de gør intet. Regeringen har glemt dem[de dårligt stillede] i Lima og også dem i provinserne. Der er ikke arbejde at få i landet, siger hun [adskillige gange.] Politiet misbruger deres magt, og borgmesteren gør det samme. Førhen under Velasco var det ikke sådan. Det startede, efter at Fujimori, <i>el chino</i>, kom til magten. [Municipalidad:] betyder det samme som regeringen. Det hele er skatter. [Ved hvor naboen kommer fra:] De fleste her kommer fra VES, men de kommer alle steder fra. [Hun vender endnu engang tilbage til at snakke om Velasco, og hvordan han har givet dem VES.] Hun snakker ikke om fortiden med folk fra samme provins, da der ingen er her fra Cuzco. Men når hun møder andre fra Cuzco snakker de om fortiden. [Hvad snakker I om, når I snakker om fortiden:] [Hun svarer på noget andet] De snakker om, at der ikke er vand eller lys, at de skal samles for at få vand. De snakker ikke om fortiden, men om aktuelle sager.
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i>:] Ja. "<i>Se une para tener casita.</i>"(22.45) De arbejder sammen for at få ting. [Hvordan beskriver du folk fra VES:] Hun siger, at der er gode og dårlige, og ender med at mene, at folk er gode.

	[Er VES anderledes:] Det kan hun ikke sige, da hun ikke tager andre steder hen. [Bedste:] Når man er gammel, kan man ikke gøre noget, bare leve. Hendes børn er vokset op og studerer. Hun er ved at være gammel, og livet slutter, sådan er det, og det kan ikke være anderledes. [Spørgsmålet stilles igen, og denne gang svarer hun] Det må være, at hun har vænnet sig til at bo der. [Værste:] At folk røver, fordi de ikke har andet at gøre. De har intet at spise, intet tøj og ofte mange børn. [Stolt:] Ja, fordi VES er hendes <i>pueblo</i>, og hun har vænnet sig til at bo der. Hendes børn er voksne og har studeret. [Symboler:] Nej. Eftersom hun ikke har studeret, mener hun ikke, hun kan svare på spørgsmålet. [Limeña:] Hun siger: Nej, jeg er fra provinsen [Serrana:] Ja [Indígena:] Ja [Campesina:] Ja
Drømme for fremtiden	[Drømme for fremtiden:] Hun siger, hun er 62 år og er gammel og ikke har de samme kræfter, som da hun var yngre. [Bo i VES fremover:] Ja [Et ønske om at vende tilbage:] Kun på besøg da hun intet har der. Hun har intet hus, ingen dyr osv., så hvis hun tog dertil, ville hun lide på samme måde, som da hun kom til Lima.

Tilføjelser: Informanten spørger: Hvad kan man gøre ud over at lide? Hun kan ikke tage ind til centrum og bo, da hun ikke ejer noget derinde.

Hun fortæller, at efter hendes mands død måtte hun arbejde nærmest i døgndrift for at give hendes børn den uddannelse, hun aldrig selv fik, da hendes egen far døde, da hun var lille.

Hun snakker endnu engang om sine børn og deres uddannelse og ender med at blive ked af det, fordi hendes børn ikke vil låne hende penge, fx 5 soles til mad eller en busbillet. Det gør hende ked af det, da hun aldrig fandt sig en ny mand, da hun skulle passe på sine børn, og nu vil de ikke hjælpe hende.

Sammenfatning 20

Køn: Kvinde

Alder: 65

Stilling: Vedligeholder og gør rent på Cepromup

Uddannelse: *Primaria* [6 år]

Kommer fra: En lille havneby nordpå i Ancash

Rammerne:

Informanten arbejder på Cepromup, som er den NGO, min guide Julio arbejder for. Vi tog forbi for at snakke med hende, da jeg manglede en kvinde på 60+, og Julio vidste at hun var på arbejde og gerne ville snakke med os. Interviewet foregik derfor på Cepromup i et lille lokale.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	Kvinden kom til VES i 1983, da alt var en stor slette, og der var hverken huse eller vand. De kom dertil for at få et hus. Før hun kom til VES, boede hun 12 år i distriktet Callao³⁶, hvor hun arbejdede som syerske. Hun giftede sig og fik børn, og så tog manden dem med til VES. Førhen var hun promoter på Cepromup, så hun har arbejdet der i mange år. [Den største ændring:] Da hun kom til VES, vidste hun intet. Hun kendte ikke til kvinders rettigheder. Hun gik kun op i sin mand og sine børn. Men da hun startede på Cepromup, lærte hun om kvinders rettigheder. Hendes mand var mandschauvinist og kunne lide at slå hende. I VES begyndte hun at gå ud og at arbejde. Hun studerede videre og lærte at læse, men hun skriver ikke så godt.
Sprog	Informanten taler kun spansk. Hun talte <i>quechua</i> engang, men det har hun glemt. Da hun kom til Lima, var der ingen, der talte det, og derfor har hun glemt det. Ingen af hendes 8 børn taler <i>quechua</i>, da de alle er født i Lima.
Traditioner	I kvindens familie fejrer de jul, besøger deres døde på kirkegården og laver middag, når børnene har fødselsdag I VES er hun med til at fejre VES' fødselsdag. I hendes familie fejrer de ikke traditioner fra Ancash, da økonomien ikke rækker til at tage af sted, og så foretrækker hun at blive hjemme. Hun ville gerne tage til Ancash og holde festerne. [Jeg spørger, om det ikke er muligt at holde festerne her i VES:] Hun svarer nej, for hvert sted har deres måde at gøre tingene på. Fx i hendes by, der er en fiskerby, tilbeder de en helgen fra havet og sejler ud i fiskerbåde og giver ham fisk. [Jeg spørger, om der er mange i VES fra Ancash:] Hun siger, at der er en del og nævner, hvor folk ellers er fra. Hun siger, at de alle er mixet sammen. Af skikke/traditioner lært af bedstemor har informanten lært at lave mad. I forhold til måden at tale på samt at klæde sig på, siger hun, at det er normalt. [Traditioner i andre familier som de beholder:] De tilbeder deres forskellige helgener, som de har i deres hjem. De laver mad, inviterer hinanden og går i processionser. [Musik:] Hun kan godt lide ballader, blød og romantisk musik.
Religion	[Går i kirke:] Ja. Før var hun katolik, men nu hører hun til mormonkirken og går i kirke om søndagen.
Inklusion/ eksklusion +	[Muligheder for job:] Før hun fik job hos Cepromup, gik hun rundt omkring og bankede på døre, og bad om at vaske tøj for folk, eftersom hun ikke kunne læse. Hun vaskede meget tøj, og det var

³⁶ Et andet distrikt i Lima.

diskrimination	hårdt for hendes hænder. [Jeg spørger, om hun mener at folk nu til dags, der kommer fra VES har svært ved at finde et job:] Hun svarer, at lige for tiden er det meget svært, fordi at VES' beboere kommer fra provinserne. Befolkningen i VES vokser meget. Det er svært for de unge at finde et job, og når de ikke finder job, begynder de at røve og tage stoffer. [Staten:] Det er præsidenten, som skal se efter, hvad folk behøver, og for tiden mangler der arbejde. Hun siger, at hvis hun fx går ud herfra[Cepromup], hvem vil så tage imod hende?[Og give hende arbejde] Det er der ingen, der vil pga. hendes alder. Hun mener at præsidenten støtter provinserne i form af tilskud og pension, men i VES er der ingen støtte. Staten har ikke betydet noget specielt for VES. [Municipalidad:] Den betyder noget, da den arbejder. At få VES i gang har været en kamp. Hun begynder at snakke om María Elena Moyano og fortæller, at hun har arbejdet sammen med hende bl.a. i <i>los comedores</i>. Stille og roligt blev Municipalidad formet. Den første skole kom i 1975, og informanten var med til at bygge den skole. Hun arbejdede sammen med María Elena Moyano i sandet med at gøre rent og fjerne affald. I 1983 blev det[officielle distrikt] dannet. Moyano kæmpede, og hun støttede dem meget. Edliberto Ramos³⁷ støttede dem også. [Ved hvor naboen kommer fra:] Det ved hun godt. Hun nævner hvor naboerne er fra, de er både fra provinserne og andre distrikter i Lima. [Snakker om fortiden med folk fra samme provins:] Næsten ikke. Nogen gange snakker hun med sine børn om fortiden og giver dem eksempler på, hvordan det var førhen. Fx hvordan man snakkede til hinanden, hvilket var anderledes end nu. Man havde mere respekt. Den måde, man snakker på i dag i gaderne, snakkede man ikke førhen. Hun fortæller historien om dengang, hun var 12 år, og hun for første gang tog et par bukser på og klippede sit hår kort. Hun synes selv det var flot, men hendes far blev meget oprørt og smed hende ud hjemmefra. [Snakker om fortiden med folk fra andre provinser:] Ja. De er blevet naboer og snakker sammen, mest med de andre gifte kvinder. De besøger hinanden på deres grunde og fortæller hinanden deres historier.
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i>.] Ja. "<i>Antes había más unión</i>"(19.28) pga. invasionen. Før var de mere <i>unidos</i>, fordi de fx ikke havde <i>título de propiedad</i>, vand eller lys. Der var intet. Derfor var de alle <i>unidos</i>, og til møderne var de alle til stede. Men sådan er det ikke i dag, hvor folk har deres <i>título</i> og deres huse, og folk kommer ikke til møderne. Hver har sit, og tingene skifter, som årene går. [Jeg spørger hende i hvilket år, hun synes, tingene begyndte at ændre sig:] Hun svarer, at det var efter, at <i>los títulos</i> blev delt ud, og Municipalidad blev grundlagt. De ledere, der er til stede nu: "<i>Ya no quiere saber nada de los dirigentes en las manzanas</i>"(20.33) [Hvordan beskriver du folk fra VES:] Der er folk af alle slags: gode og dårlige. VES' befolkning har også ændret sig. Nu har folk fået et godt arbejde, de tjener penge og deres huse er mere elegante. [Er VES anderledes end andre distrikter:] Nej, det er det samme. Hvis man sammenligner VES med Callao, så er VES bedre. I Callao er der mange dårlige mennesker.

³⁷ Edliberto Ramos døde i 1971 under invasionen.

	[Bedste:] Det bedste i hendes liv er, at hun har et arbejde, hvilket hun har takket være Gud. Nu tjener hun dog lidt mindre end før, men i det mindste har hun et arbejde, og hun tjener til at leve. Hendes mand er selvstændig, og det er ikke altid han har arbejde. Nogle gange arbejder han en uge, og så har han ikke arbejde i seks uger. Når han ikke har arbejde, tager han hen til <i>"La pampa del hambre"</i>, som han kalder det. Et sted hvor de arbejdsløse sidder, og folk kommer derhen og siger hvilken slags mand, de leder efter, og dermed får mændene arbejdsopgaver. Men det er ikke sikkert arbejde [Værste:] Jordskælv, der gør dem nervøse. [Stolt:] Ja, hun er stolt, fordi hun arbejder ved Cepromup og har lært mange ting, og fordi hun stadigvæk arbejder der. <i>"Tengo para comer"</i>(24.17) [Symboler:] Hun kender tegninger[formoder hun mener våbenskjoldet] og <i>"fotografias de mi compañera que fue, María Elena Moyano"</i>(24.36). María Elena Moyano er et symbol, fordi hun var en <i>luchadora</i>. <i>"Hemos luchado juntos para que VES esté como esté"</i>(24.49) [Limeña:] Ja, fordi hun bor der. [Serrana:] Også det pga. hendes forældre. [Indígena:] Også pga. hendes forældre og bedsteforældre [Campesina:] Ja
Fremtiden	[Drømme for fremtiden:] <i>"Hacer mi casa, eso quiero"</i>(25.50). Lave værelser til sine børn i sit hus. [Bo i VES fremover:] Ja, hun vil dø her. [Et ønske om at vende tilbage:] Ja, men kun på besøg. Hun vil gerne tilbage på besøg og se de steder, hvor hun voksede op.

Tilføjelser: Efter vi har snakket om, hvorfor vi har lavet dette interview, tilføjer informanten: *"Más que todo, las personas tienen que saber sobrellevar"*(27.31), og lære at leve med hinanden. Folk kommer fra forskellige kulturer og har en anden måde at være på. *"Pero nosotros tenemos que también adoptarnos a ellas"*(27.44) og omvendt. De skal alle lære at leve sammen.

Sammenfatning 21

Køn: Kvinde

Alder: 80 år, sagde hun selv. Hun vidste det ikke med sikkerhed, eftersom SL havde brændt hendes identitetspapirer. De nye papirer, hun har fået, siger, hun er i 60'erne.

Stilling: Førhen dyrkede hun jord og var hjemmegående husmor

Uddannelse: Da hun var barn, var der ikke skole

Kommer fra: Huanca i Ayacucho.

Rammerne:

Interviewet var aftalt på forhånd, og det var lidt specielt, eftersom kvinden kun talte *quechua*, og hendes barnebarn, en dreng på 19 år, der var meget moderne klædt, var tolk. Ham kalder jeg i nedenstående barnebarn 1, og informanten kalder jeg *abuela*. Abuela ville helst ikke oplyse sit navn, da hun var flygtet fra terrorismen. Det sidder dybt i dem, der er flygtet, at de ikke måtte snakke om noget, der har med terrorismen at gøre. Eftersom spørgsmålene skulle tolkes fra spansk til *quechua* og tilbage igen, brød hendes datter, barnebarn 1 og et andet barnebarn, også en ung fyr, som jeg i nedenstående kalder barnebarn 2, ofte ind med svarene, i stedet for at lade barnebarn 1 spørge abuela på *quechua* og vente på hendes svar.

Familien boede på en bebygget sandbakke med udsigt over en meget trafikeret og larmende vej samt havet. Det er lidt svært på kortet over VES (bilag 5) at tyde hvilken sektor, de bor i, men jeg formoder det er sektor 9, hvilket stemmer overens med, at det er et af de nyeste områder i VES. Området havde ikke veje, og det var meget stejlt, men der var bygget trapper for nogle år siden. For at holde områderne, de byggede deres huse på, flade, var der brugt bildæk. Hele familien boede i det samme hus. Interviewet foregik udenfor huset. Deres høns, deriblandt en meget sygt udseende hane, rendte ud og ind af huset. De havde ikke vand i området og havde derfor en tank med vand. Under interviewet sad abuela og skar sine af hendes hænder og ridsede i sine negle og nettede lidt på sig selv samtidig med, at et af de andre børnebørn, en yngre pige, ordnede hendes hår.

Sammenfatning baseret på personens besvarelser opdelt i kategorier:

Historie	[Der er lidt uenighed i familien om, hvornår de kom til VES mellem barnebarn 1, moren og abuela]. De mener, de har boet der i 17 år og må altså være kommet til VES i 1995. [Hvorfor VES:] Barnebarn 1 svarer, at det var, fordi der var land til rådighed. [Livet før:] De levede godt i Ayacucho. Der var mad, de dyrkede jorden og kunne opbevare maden, men de måtte flygte for at overleve. [Den største ændring:] At man i Lima skal arbejde for at overleve. Det skal man ikke i <i>la selva</i>, hvor man kan hente mad. Her skal man arbejde, og det kan abuela ikke lide. Nr. 2 barnebarn bryder ind og understreger, at klimaet er anderledes her, og man skal arbejde for at overleve. Det koster at bo, og den løn, man får, er ikke stor, så man kan ikke gøre andet end at arbejde hver eneste dag. Førhen manglede man aldrig mad. Hvert år bliver det værre, og der er ikke vand.
Sprog	Abuela taler <i>quechua</i> og kun en smule spansk. Hun kommunikerer med naboerne på <i>quechua</i>, da de også normalt kommer fra andre provinser. Der er nogle gange problemer med at kommunikere med de andre naboer.
Traditioner	[VES fester:] Abuela og hendes familie fejrer ingen fester osv. der er specielle for VES. Abuela kender kun sine egne traditioner fra provinsen. Abuela er ligeglad med VES traditioner. [Traditioner fra provins:] Familien fejrer stadig alle helgenerne 1. november, jul og <i>Fiesta de Santiago</i> i august. [Traditioner i familien:] D. 1. november bager de et stort brød, som har form som et barn. Så går de hen på kirkegården og deler brødet med de døde.

	[Skikke/traditioner lært af bedstemor:] <i>Fiesta de Santiago</i> hvor man tilbeder jorden for, at der kommer mange dyr. Om søndagen laver de mad, som er traditionelt fra deres provins, da det er den eneste dag, de har tid til det. [Tøj:] Hvor abuela kommer fra, går man traditionelt klæde med nederdel og tøj vævet af uld fra får og lama. [I dag går abuela stadig med nederdel og hat]. Abuela mener ikke, at andre her udøver deres traditioner og skikke i VES, enten fordi de ikke kan, eller fordi de glemmer dem. [Musik:] <i>Huayno</i> fra Ayacucho med harpe og violin.
Religion	Abuela går i kirke. Af ritualer tilbeder hun <i>Pachamama</i> , men ikke længere efter hun er kommet til VES.
Inklusion/ eksklusion + diskrimination	[Førhen, da hun kom til VES og var yngre, hvad var hendes muligheder for at få job:] Der var intet job i VES, og hun kunne kun sælge karameller, og "<i>hacer practicamente cualquier cosa para vivir.</i>" (19.38) [Staten:] Førhen, i 80'erne, var der ikke hjælp til dem, og regeringen havde praktisk talt glemt dem. [Statens betydning for VES:] Trapper er det eneste, de har hjulpet med. Der mangler vand og rør. [Municipalidad:] Datteren bryder ind og siger, de ikke har hjulpet dem med noget. Det er kun Borgmester Castañeda, der har hjulpet. Barnebarn 2 siger, at de kun hjælper dem, der har penge. Barnebarn 1 siger, at det kun er Limas borgmester, der har hjulpet med trappen, hvor hans navn står. [Trapperne forbinder områdets huse med vejen på toppen og i bunden af skrænten. Borgmesterens navn står på ca. hvert 20. trappetrin] Efter denne borgmester er ude, har der ikke været mere hjælp. [Jeg spørger, om navnet står på alle trapperne:] Barnebarn 1 svarer, ja selvfølgelig da, det var ham, der lavede trappen, og derfor står hans navn derpå. [Ved hvor naboen kommer fra:] Datteren begynder at nævne, hvor de forskellige naboer er fra, og de er alle fra provinserne. Barnebarn 1 siger, at der er folk her fra hele Peru. [Snakker om fortiden med folk fra samme provins:] Abuela vil ikke snakke om fortiden da det var tiden med terrorisme. Hun vil gerne glemme den terror, hun oplevede i 80'erne, og derfor foretrækker hun at glemme fortiden. [Snakker om fortiden med folk fra andre provinser:] Nej.
VES identitet	[Er VES <i>un pueblo unido</i>:] Nej, siger abuela Barnebarn 1 siger også nej, og at enhver passer sit. [Jeg spørger om det altid har været sådan:] Datteren svarer, at før var der en leder [i deres gruppe], som var god, men efter at han stoppede, har der ikke været <i>unión</i>, og der har ikke været hjælp naboerne imellem. Der er ingen leder nu, og det har der ikke været i 6 år. [Hvordan beskriver du folk fra VES:] Datteren: De hjælper ikke hinanden, det gjorde de før. [Er VES anderledes:] Abuela kan ikke lide livet i VES, fordi der mangler hjælp. Der er lys, men de mangler vand og rør, og det hele er sand. Hun ville foretrække at bo et andet sted, i et andet distrikt.

	Datteren siger, at abuela gerne vil vende tilbage. Abuela: I hendes landsby levede man godt. Man plantede afgrøder, og der var mad, "<i>acá es mayor la necesidad de alimentarse.</i>"(27.21) [Bedste:] Barnebarn 1 oversætter for abuela og siger "<i>acá en VES no le gusta nada</i>"(28.24). Der er ikke hjælp, og man bliver nødt til at arbejde. [Stolt:] Nej, for der er ikke arbejde, og derfor kan man ikke spise. Abuela siger, at for at leve i VES skal man opfostre dyr, så man kan få mad. [Symboler:] Hun kender ingen. [Limeña:] Nej, det kan hun ikke lide. [Serrana:] Ja, hun kan godt lide <i>la sierra</i>, da der er det hele naturligt, og man bruger ingen kemiske midler, som kan påvirke ens helbred. [Indígena:] Ja [Campesina:] ja [Desplazada:] [Barnebarn 1 spørger, hvad det betyder. Julio svarer, at det er en, der er flygtet og blevet nødt til at tage et andet sted hen.] Barnebarn 1 svarer derefter nej. [Julio stiller sig uforstående overfor dette, og barnebarn 1 begrundet sit nej med, at abuela gerne vil tilbage.]
Fremtiden	[Drømme for fremtiden:] Få et godt hus og leve et sikkert sted. [Bo i VES fremover:] Her har hun ikke et godt hus, og hun foretrækker at vende tilbage til <i>la sierra</i>. [Jeg spørger, om hun ikke kan, og barnebarn 1 fortæller, at hun bor her med sin datter.] Abuela ønsker at vende tilbage.

Tilføjelser: Abuela vil gerne fortælle, hvordan hun flygtede fra terrorismen. I den by, hun boede, kom terroristerne og dræbte alle, og de gjorde det samme i 6 andre landsbyer. Før det skete, var de blevet advaret, og derfor sov de i junglen, da de var bange for at blive angrebet, og gik ned i byen om dagen for at lave mad, gå i skole og arbejde.

Den dag terroristerne kom, var der valg i en anden by, og abuela rejste dertil med sine børn for at stemme. Mændene blev tilbage i landsbyen for at arbejde. Mens de var væk for at stemme, kom terroristerne ved dagry kl. 5 og dræbte dem. Det lykkedes for abuelas mand og hans bror at flygte, da terroristerne kom ind i byen, men alle deres fætre og onkler blev dræbt.

Datteren fortæller, at da de kom tilbage, var hun bange, da de havde placeret de døde mænd i skolen. Terroristerne havde sat ild til husene. De havde også dræbt de kvinder og børn, der var tilbage.

Derefter gemte familien sig i *la selva*.

Datteren fortæller, at terroristerne kom ind i byen klædt ud som militæret, og de ville dræbe alle, der var lærere. De spurgte, om naboen var lærer, og hun løj og sagde, det var han ikke. Hun spurgte, hvorfor de ville dræbe lærerne, og fik at vide, at lærerne fortalte børnene, hvad der var godt og skidt.

De levede 6 år i junglen i bjergene for at gemme sig for terroristerne. Datteren boede der fra hun var 8-14 år. Faren døde, da hun var 11 år, da han fik en infektion og ikke kunne få medicin i junglen eller komme på hospitalet pga. terroristerne. Efter junglen boede de i et andet distrikt i Ayacucho og måtte arbejde, fordi faren døde.

Storebroren boede i Lima og sagde, at datteren skulle komme. Hun ville ikke, da hun hellere ville blive og passe på sin mor, men hendes mand sagde, de skulle tage af sted, og derfor tog de til Lima. Abuela blev i *la sierra*.

Efter de var kommet til Lima, tog datterens mand tilbage til *la sierra*, fordi hans far var blevet dræbt af terroristerne, og derfor skulle han passe på sin mor. Han er aldrig vendt tilbage til Lima, og dermed forlod han hende, og hun var nu alenemor. Hendes mor [abuela] boede stadig i Ayacucho, men terroristerne kom stadig tilbage for at slå folk ihjel, og hun var derfor bange for morens liv. Hun var for gammel og kunne ikke arbejde på gården alene. Derfor tog datteren abuela med til Lima. I starten var abuela meget ulykkelig i VES.

Til sidst spørger abuela, om jeg kan hjælpe hende[økonomisk], og inden vi går, snakker Julio med familien om muligheden for økonomisk godtgørelse fra staten til dem, der er flygtet fra terrorismen. Dette ved familien intet om.

Bilag 7

Forekomst af ord og emner

	Mænd 20-40			Kvinder 20-40			Mænd 40-60			Kvinder 40-60				Mænd 60 +				Kvinder 60 +				
Informanter:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Alder:	29	32	38	24	30	40	38	41	54	45	48	55	57	62	64	66	75	62	62	65	80	
Om folk i VES:																						
<i>Gente buena</i>	X	X		X		X		X	X			X				X	X		X	X		11
<i>Gente mala</i>	X	X		X								X					X		X	X		7
Egoister	X	X		X				X						X	X						(X)	7
<i>La unión es la fuerza</i>											X					X		X				3
<i>Casita</i>						X				X		X						X	X		X	6
<i>Seguir/salir adelante</i>	X	X		X		X	X	X		X	X			X		X	X					11
<i>Todo es trabajo</i>		X												X					X		X	4
VES gør fremskridt				X		X									X							3
Livet i VES er hårdt		X								X				X								3
<i>El estado hace nada</i>	X						X												X		X	4
<i>La municipalidad hace nada</i>	X						X			X											X	4
[Værste] kriminaliteten	X	X		X	X	X	X	X				x		X		X		X	X			12
Kriminaliteten	X									X	X			X	X		X	X		X		8
Stoffer	X										X			X		X				X		5
VES er vokset								X	X									X	X			4
<i>Terreno</i>			X		X	X		X	X			X	X	X					X		X	10
Korruption	X		X								X						X			X		5
Mangel på job i VES	X							X	X					X	X				X		X	7
Præsident Velasco											X			X		X			X	X		5
María Elena Moyano							X				X							X		X		4
<i>Un pueblo unido?</i> Svarer ja			X		X	X	X		X	X	X	X	X	(X)		X		(X)	X			13